



ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2018-2019

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της Λέντια Τσομπάσι

ΑΜ 4117Μ038

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟ STORYTELLING ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΙΠΤΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗ ΦΡΑΝΤΖΗ

Νικόλαος Μπακουνάκης, καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (Επιβλέπων)

Αθήνα, Ιούνιος 2019

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1. Δολοφονία Αθανασόπουλου: Ακρόπολις 07/01/1931.....	27
Εικόνα 2. Υπόθεση Λυμπέρη: Πρωτοσέλιδο στην Βραδυνή στις 09/01/1972.....	29
Εικόνα 3. Υπόθεση Σεχίδη: Πρωτοσέλιδο Ελεύθερος Τύπος 10/08/1996.....	31
Εικόνα 4. Σατανιστές Παλλήνης: Πρωτοσέλιδο Έθνος 10/12/1993.....	33
Εικόνα 5. Παρουσίαση του εγκλήματος στο «Έθνος».....	41
Εικόνα 6. Ρεπορτάζ εφημερίδας «Έθνος».....	42
Εικόνα 7. Ρεπορτάζ «Έθνος» μια μέρα μετά την αποκάλυψη του δράστη.....	43
Εικόνα 8. Πρωτοσέλιδο «Απογευματινής» την ημέρα της δίκης.....	44
Εικόνα 9. «Έθνος»: 26/06/1987.....	56
Εικόνα 10. Ρεπορτάζ 1 «Έθνος»: 26/06/1987.....	57
Εικόνα 11. Ρεπορτάζ 2 «Έθνος»: 26/06/2018.....	57
Εικόνα 12. «Έθνος»: 27/06/1987.....	57
Εικόνα 13 Ρεπορτάζ «Έθνος»: 27/06/1987.....	61
Εικόνα 14. «Έθνος»: 28/06/1987.....	63
Εικόνα 15. Ρεπορτάζ «Έθνος»: 28/06/1987.....	63
Εικόνα 16. «Έθνος»: 29/06/1987.....	66
Εικόνα 17. Ρεπορτάζ «Έθνος»: 29/06/1987.....	66
Εικόνα 18. «Τα Νέα»: 26/06/1987.....	69
Εικόνα 19. Ρεπορτάζ «Τα Νέα»: 26/06/1987.....	70
Εικόνα 20. «Τα Νέα»: 27/06/1987.....	72
Εικόνα 21. Ρεπορτάζ «Τα Νέα»: 27/06/1987.....	73
Εικόνα 22. «Τα Νέα»: 29/06/1987.....	75
Εικόνα 23. «Τα Νέα»: 30/06/1987.....	78
Εικόνα 24. «Αυριανή»: 26/06/1987.....	81
Εικόνα 25. «Αυριανή»: 27/06/1987.....	83

Εικόνα 26. Ρεπορτάζ «Αυριανή»: 27/06/1987.....	84
Εικόνα 27. «Αυριανή»: 28/06/1987.....	86
Εικόνα 28. «Ακρόπολις»: 26/06/1987.....	89
Εικόνα 29. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις»: 26/06/1987.....	90
Εικόνα 30. «Ακρόπολις»: 27/06/1987.....	92
Εικόνα 31. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις»: 27/06/1987.....	93
Εικόνα 32 «Ακρόπολις»: 28/06/1987.....	95
Εικόνα 33. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις»: 28/06/1987.....	96
Εικόνα 34. «Ακρόπολις»: 30/06/1987.....	98
Εικόνα 35. «Έθνος» (Δίκη): 28/09/1988.....	100
Εικόνα 36. «Έθνος» (Δίκη): 29/09/1988.....	102
Εικόνα 37. Ρεπορτάζ «Έθνος» (Δίκη): 29/09/1988.....	102
Εικόνα 38. «Έθνος» (Δίκη): 30/09/1988.....	105
Εικόνα 39. «Έθνος» (Δίκη): 01/10/1988.....	108
Εικόνα 40. Ρεπορτάζ «Έθνος» (Δίκη): 01/10/1988.....	109
Εικόνα 41. «Έθνος» (Δίκη): 02/10/1988.....	111
Εικόνα 42. Ρεπορτάζ «Έθνος» (Δίκη): 02/10/1988.....	112
Εικόνα 43. «Τα Νέα» (Δίκη): 29/09/1988.....	116
Εικόνα 44. Ρεπορτάζ «Τα Νέα» (Δίκη): 29/09/1988.....	116
Εικόνα 45. «Τα Νέα» (Δίκη): 30/09/1988.....	119
Εικόνα 46. «Τα Νέα» (Δίκη): 01/10/1988.....	121
Εικόνα 47. «Ακρόπολις» (Δίκη): 29/09/1988	124
Εικόνα 48. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις» (Δίκη): 29/09/1988.....	125
Εικόνα 59. «Ακρόπολις» (Δίκη): 30/09/1988.....	127
Εικόνα 50. «Ακρόπολις» (Δίκη): 01/10/1988.....	128
Εικόνα 51. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις» (Δίκη): 01/10/1988.....	129
Εικόνα 52. «Αυριανή» (Δίκη): 28/09/1988.....	132
Εικόνα 53. «Αυριανή» (Δίκη): 29/09/1988.....	133

Εικόνα 54. «Αυριανή» (Δίκη): 30/09/1988.....	136
Εικόνα 55. «Αυριανή» (Δίκη): 01/10/1988.....	138
Εικόνα 56. «Αυριανή» (Δίκη): 02/10/1988.....	141
Εικόνα 57. Ρεπορτάζ «Αυριανή» (Δίκη): 02/10/1988.....	142

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Συνολική Προβολή Εγκλήματος στο «Έθνος» από 26 - 29/06/1987.....	68
Πίνακας 2. Συνολική Προβολή του Εγκλήματος στα «Νέα» από 26-30/06/1987.....	79
Πίνακας 3. Συνολική Προβολή του Εγκλήματος στα «Αυριανή» από 26-28/06/1987.....	88
Πίνακας 4. Συνολική Προβολή Εγκλήματος στην «Ακρόπολις» 26-30/06/1987.....	99
Πίνακας 5. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζή από το «Έθνος» από 28/09-02/10/1988.....	114
Πίνακας 6. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζή από «Τα Νέα» από 29/09-01/10/1988.....	123
Πίνακας 7. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζή από την «Ακρόπολις» 29/09-01/10/1988....	131
Πίνακας 8. Συνολική προβολή δίκης Φραντζή από την «Αυριανή» 28/09-02/10/1988.....	144
Πίνακας 9. Συνολική προβολή του εγκλήματος σε όλες τις εφημερίδες.....	145
Πίνακας 10. Συνολική προβολή της δίκης Φραντζή σε όλες τις εφημερίδες.....	146

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	7
Abstract.....	8
1. Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	9
1.1 Η αφήγηση στα Media.....	9
1.1.1 Έγκλημα και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.....	12
1.1.2 Έγκλημα και Τύπος.....	13
1.2 Human Interest Story.....	16
1.2.1 Crime & detective stories.....	18
1.3 Το έγκλημα στον ελληνικό Τύπο. Μερικά Παραδείγματα.....	25
1.3.1 Η περίπτωση Φραντζή	35
1.3.2 Η θυελλώδης σχέση και ο γάμος.....	36
1.3.3 Το χρονικό ενός έρωτος που κατέληξε «κομμάτια».....	36
1.3.4 Η δίκη και η καταδίκη.....	39
1.3.5 Αναφορά στην προβολή του εγκλήματος στον Τύπο.....	41
1.3.6 Η αφήγηση από τον Τύπο στο εγκλήματος Φραντζή.....	46
2. Μεθοδολογία.....	48
2.1 Ανασκόπηση Κεφαλαίου I.....	48
2.2 Μεθοδολογικό Πλαίσιο.....	49
2.3 Ανάλυση Περιεχομένου	55
2.3.1 Έθνος.....	55
2.3.2 Τα Νέα.....	70
2.3.3 ΑΥΡΙΑΝΗ	81
2.3.4 ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ.....	90
2.4 Ανάλυση περιεχομένου εφημερίδων – Δίκη.....	101
2.4.1 Έθνος.....	101
2.4.2 ΤΑ ΝΕΑ	117
2.4.3 ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ.....	125

2.4.4 ΑΥΡΙΑΝΗ.....	133
2.5 Σύγκριση των εφημερίδων ως προς την παρουσίαση των γεγονότων.....	146
2.6 Προσωπικές Συνεντεύξεις.....	150
Συμπεράσματα.....	155
Επίλογος.....	158
Βιβλιογραφία και Δικτυογραφία.....	159
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μου κ. Νίκο Μπακουνάκη για τις παρατηρήσεις και την υπομονή που έδειξε προς το άτομο μου. Επίσης, νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές της σχολής που με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο συνέβαλαν με τις γνώσεις και την προσωπικότητά τους στην ενίσχυση της εκπαίδευσης και της καλλιέργειας μου. Ακόμη, ευχαριστώ θερμά τον κ. Πάνο Σόμπολο, την κ. Αγγελική Καρδαρά και την κ. Ελένη Παπαδάκη για τον χρόνο που μου αφιέρωσαν στις συνεντεύξεις τους. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και τους φίλους μου για όλη την στήριξη, την επιμονή και την υπομονή που έδειξαν κατά την διάρκεια της συγγραφής της εργασίας μου.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την ανάλυση της αφήγησης του εγκλήματος στον Τύπο, με μελέτη περίπτωσης το έγκλημα Φραντζή, το οποίο είχε απασχολήσει τον ελληνικό Τύπο το 1987-1988. Η εργασία χωρίζεται σε δύο επιμέρους τμήματα, σε αυτό της βιβλιογραφικής επισκόπησης και σε αυτό της πρωτογενούς έρευνας. Στο πρώτο μέρος της εργασίας προσεγγίζεται εννοιολογικά η αφήγηση στα Μέσα, προβάλλονται έρευνες που σχετίζονται με την παρουσίαση του εγκλήματος στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ιδιαίτερη όμως αναφορά γίνεται στην σχέση του εγκλήματος με τον Τύπο. Επίσης ο ερευνητής στέκεται αρκετά στην έννοια του human Interest Story, δηλαδή στην ιστορία με ανθρώπινο ενδιαφέρον, όπου εμφανίστηκαν αρχικώς στις Αμερικανικές εφημερίδες και είχαν στόχο για να απομακρυνθούν από τον στενό κύκλο της πολιτικής και των απόψεων και να απευθυνθούν στο μεγάλο κοινό. Στην συνέχεια προβάλλονται οι έννοιες crime και detective stories, εντοπίζονται οι επιμέρους διαφορές τους και παρουσιάζονται κάποιοι από τους πιο διάσημους ήρωες ιστοριών μυστηρίου. Ακόμη, γίνεται αναφορά σε κάποια εγκλήματα που απασχόλησαν έντονα τόσο την ελληνική κοινή γνώμη όσο και τον Τύπο. Εκτενέστερη όμως αναφορά γίνεται στο έγκλημα Φραντζή, που στο τέλος της δεκαετίας του '80 είχε σοκάρει την κοινή γνώμη λόγω της πρωτοφανούς βιαιότητας που διαπράχθηκε. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, επιλέχθηκαν 4 εφημερίδες πανελλήνιας εμβέλειας με κριτήριο τις ημέρες προβολής του εγκλήματος αλλά και της δίκης Φραντζή. Επιπλέον για να απαντηθούν κάποια ερωτήματα του ερευνητή, όπου δεν μπορούσαν να απαντηθούν ούτε από την βιβλιογραφική επισκόπηση αλλά ούτε και από την έρευνα στις εφημερίδες, πραγματοποιήθηκαν κάποιες συνεντεύξεις.

Λέξεις Κλειδιά: Αφήγηση, Έγκλημα, Τύπος, Human Interest Story, Crime –Detective Story

The storytelling of crime on the Press. Case Study of Frantzis crime

Abstract

Ledia Combashi

The present paper seeks to articulate the narrative of crime in the Press, with a case study of the crime of Frantzis, which was presented in the Greek press in 1987-1988. This paper is divided into two sub-sections, the bibliographic review and the primary research. The first part of the paper makes a conceptual approach of storytelling in Media, presents studies related to the presentation of crime in mass media, and also references the relation between crime and the Press. The researcher also analyzes the concept of Human Interest Story, which first appeared in American newspapers and aimed to diverge from politics and appeal to the general public. Later on, the researcher displays the concepts of crime and detective stories, identifies their individual differences and presents some of the most famous heroes in crime fiction. Afterwards, some of the most famous crimes that have been talked about by both the Greek public and the press are mentioned, with an extensive reference to the crime of Frantzis, who at the end of the 1980s shocked the public with the unprecedented brutality he committed. In the second part of the paper, four Greek newspapers were selected based on the days the crime was committed and also the days the Frantzis trial took place. Finally, in order for the researcher to answer some questions, that they could not be answered neither by the bibliographic review nor the newspaper research, some interviews were done.

Key words: Storytelling, Crime, Press, Human Interest Story, Crime -Detective Story

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

1.1 Η αφήγηση στα Media

Το να λέει κάποιος «ιστορίες» είτε για τον εαυτό του ή για τους άλλους αποτελεί ένα πανανθρώπινο φαινόμενο εδώ και αιώνες. Η ανάπτυξη της γλώσσας στις ζωές των ανθρώπων με όρους εξέλιξης οδηγεί στην επεξεργασία των μεταφορών και των άλλων στοιχείων του λόγου και αποτελεί μια φόρμα αφήγησης. Οι ιδέες περί αφήγησης βεβαίως είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη στροφή στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών: οι μάνατζερ είναι υποχρεωμένοι να λένε «παραμύθια» για να ενισχύουν τον ζήλο των εργαζομένων τους, ενώ οι ιατροί είναι καταρτισμένοι για να ακούν τις ιστορίες των ασθενών τους. Οι ρεπόρτερ προχώρησαν στην αφηγηματική δημοσιογραφία, ενώ οι ψυχολόγοι στην αφηγηματική θεραπεία. Βέβαια αυτό το φαινόμενο δεν είναι τόσο πρόσφατο όσο μπορεί να φαίνεται, γνώρισε μεγάλη επιτυχία στα μέσα της δεκαετίας 1990, τόσο που ορισμένοι δεν δίστασαν να μιλήσουν για θρίαμβο, αναγέννηση ή «revival». Στην ουσία πρόκειται *«για μια μορφή λόγου που επιβάλλεται σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, και υπερβαίνει τις πολιτικές, πολιτισμικές ή επαγγελματικές διαχωριστικές γραμμές, επιβεβαιώνοντας αυτό που οι ερευνητές των κοινωνικών επιστημών αποκάλεσαν narrative turn (αφηγηματική στροφή) και το οποίο χαρακτηρίστηκε έκτοτε ως πέρασμα σε μια νέα – αφηγηματική εποχή»* (Salmon, 2008)¹.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν υπάρχει ένας ορισμός της αφήγησης κοινά αποδεκτός από τους ερευνητές. Οι Hinyard & Kreuter (2006) προτείνουν την εξής προσέγγιση στην έννοια της αφήγησης: *«μία αφήγηση είναι κάθε ιστορία με συνοχή και ειρμό, που έχει αναγνωρίσιμη αρχή, μέση και τέλος και παρέχει πληροφορίες για τη σκηνή, τους χαρακτήρες και τη σύγκρουση – εγείρει αναπάντητα ερωτήματα ή ανεπίλυτες συγκρούσεις και παρέχει αποφασιστικότητα, αποφάσεις και προτάσεις»*. Μέσα από τις αφηγήσεις τους οι άνθρωποι δίνουν νόημα σε αυτά που τους συμβαίνουν, δημιουργώντας έτσι μία αλληλουχία ζωής, γράφοντας, με άλλα λόγια,

¹ Salmon, C.(2008) Storytelling Η μηχανή που κατασκευάζει ιστορίες και χειραγωγεί πνεύματα, Αθήνα, ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΝ, σελ.14

ως «συγγραφείς», την προσωπική τους ιστορία. Αναλαμβάνουν δράση μέσα από τις ιστορίες που κατασκευάζουν για τις ζωές τους και μέσα από αυτές φτιάχνουν νόημα.²

Το storytelling μπορεί να έχει πολύ βαθύτερες ρίζες ανά τους αιώνες σύμφωνα με την Λιν Σμιθ, αρθρογράφο της εφημερίδας Los Angeles Times, η οποία το 2001 συντάσσει ένα άρθρο με τίτλο *«Δεν είναι πάντα η ίδια ιστορία»*. Το άρθρο αναφέρει ότι, από μια άλλη οπτική, ως storytelling θα μπορούσαν να θεωρηθούν οι τοιχογραφίες των ανθρώπων των σπηλαίων. Έπειτα, αναφέρει ότι το 1960 παρουσιάστηκαν διάφορα λογοτεχνικά κινήματα στα πανεπιστήμια, που επεκτάθηκαν στην ευρύτερη κουλτούρα και αφορούσαν την αφηγηματική σκέψη, διαδίδοντας την και σε άλλα πεδία: *«Ιστορικοί, νομικοί, φυσικοί, οικονομολόγοι και ψυχολόγοι ανακάλυψαν την ικανότητα των ιστοριών να παράγουν πραγματικότητα. Και το storytelling έφτασε στο σημείο να συναγωνίζεται την λογική σκέψη προκειμένου να καταλάβουμε την νομολογία, την γεωγραφία, την ασθένεια ή τον πόλεμο»* (Smith, 2001).³

Ο Frank (1995) ξεκαθαρίζει ότι οι ιστορίες που οι άνθρωποι λένε είναι από την εμπειρία τους στη ζωή και όχι απλά μια αληθινή ιστορία από τη ζωή που ζούνε. Ρίχνουν νέο φως σε προηγούμενες εμπειρίες και αναδομούν τα προβλήματα της πραγματικότητας (Ricoeur, 1984). Και αυτό γιατί οι αφηγήσεις δίνουν τη δυνατότητα στις ιστορίες να είναι προσωρινές και είναι αυτή ακριβώς η προσωρινή τάξη των γεγονότων που επιτρέπει στα νοήματα να κατασκευάζονται και να ανακατασκευάζονται, προσφέροντας έτσι ένα τρόπο αν μαθαίνουμε διαρκώς τον εαυτό μας και τους άλλους. Ο Michael White (1989), θεμελιωτής της αφηγηματικής προσέγγισης στην ψυχοθεραπεία αναφέρει ότι *«είναι οι ιστορίες που οι άνθρωποι έχουν για τις ζωές τους που είναι καθοριστικές – καθορίζουν την απόδοση του νοήματος στην εμπειρία καθώς και την επιλογή εκείνων των πλευρών της εμπειρίας που είναι να εκφραστούν»*. Συνεπώς, αυτές οι ιστορίες συνιστούν, συγκροτούν ή δίνουν

² Anderson, H., Goolishian, A.H. (1988). Human Systems as Linguistic Systems: Preliminary and Evolving Ideas about the Implications for Clinical Theory. *Family Process*, 27: 371-393.

³ Salmon, C.(2008) Storytelling Η μηχανή που κατασκευάζει ιστορίες και χειραγωγεί πνεύματα, Αθήνα, ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΝ, σελ.16-17

σχήμα στις ζωές των ανθρώπων. Οι ζωές και οι σχέσεις των ανθρώπων αναπτύσσονται όσο ζουν μέσα σε αυτές τις ιστορίες ή όσο τις παρουσιάζουν.⁴

Οι άνθρωποι είναι όντα που σκέφτονται αλλά και κατανοούν με μεταφορές, εάν λοιπόν αυτές οι μεταφορές ενσωματωθούν σε μια αφηγηματική φόρμα, έτσι σύμφωνα με την σύγχρονη ψυχολογία οι άνθρωποι μπορούν να κατανοήσουν ευκολότερα οτιδήποτε στηρίζεται σε αφηγηματικές τεχνικές. Αυτό βέβαια είναι κάτι το οποίο το γνωρίζουν οι δημοσιογράφοι και οι αρθρογράφοι των εφημερίδων και όλων των Μ.Μ.Ε γενικότερα και προσπαθούν στην περιγραφή και την παρουσίαση συγκεκριμένων γεγονότων να χρησιμοποιούν, τεχνικές αφήγησης ως άλλοι «συγγραφείς». Στόχος είναι αυτή η αφήγηση να προσελκύσει το ενδιαφέρον του κοινού και διαβάζοντας ή ακούγοντας μια είδηση να εμφανιστούν συναισθήματα, που εμφανίζονται όταν κάποιος διαβάσει ένα μυθιστόρημα.⁵

Με αφορμή αυτήν την παραδοχή, είναι ευκολότερο να κατανοήσει κάποιος ότι οι δημοσιογράφοι προσπαθώντας να δώσουν νόημα στην παρουσίαση ειδήσεων και γεγονότων χρησιμοποιούν την αφήγηση ως δίαυλο επικοινωνίας συγκεκριμένου μηνύματος. Η αφήγηση λοιπόν στον Τύπο, παρέχει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο, όλα εκείνα που συμβαίνουν στην πραγματική ζωή παίρνουν ένα νόημα που βασίζεται στο γεγονός ότι, η γλωσσική φόρμα μέσα από την οποία οι άνθρωποι κατανοούν τις ειδήσεις αλλά και την ζωή τους είναι μέσω μιας αφηγηματικής φόρμας. Κάτω από αυτό το πρίσμα, οι ιστορίες που οι άνθρωποι λένε, ακούνε και διαβάζουν είναι σύνθετες, είναι φαινόμενα με πολλαπλές όψεις και «κουβαλούν» νόημα σε ένα πλήθος διαφορετικών επιπέδων.⁶

«Οι αφηγήσεις είναι συνδεδεμένες με την εξουσία και ο αφηγητής καταλήγει με δύναμη και έλεγχο»(Carlick, 2004). Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να αποδοθεί για άλλη μια φορά η έννοια της «εξουσίας» των Μέσων, αν εξεταστεί από την πλευρά του Τύπου, οι άνθρωποι διαβάζουν μια ιστορία, την απομνημονεύουν και είναι ευκολότερο να την πιστέψουν. Το γεγονός αυτό δίνει μια δύναμη στα Μέσα, που σε

⁴ Besley, C.A. (2002). Foucault and the turn to narrative therapy. *British Journal of Guidance & Counselling*, 30(2): 125-143.

⁵ Gottschall, J.(2012) “The Storytelling Animal: How Stories make us Human”, New York, Houghton Mifflin Harcourt, σελ.28

⁶ Gottschall, J.(2012) “The Storytelling Animal: How Stories make us Human”, New York, Houghton Mifflin Harcourt, σελ.28

κάθε περίπτωση είναι αφηγητές, είτε άμεσα –εξιστορώντας τα ίδια μια είδηση, είτε έμμεσα –αναπαράγοντας μια αφήγηση από τρίτους. Οι αφηγήσεις αυτές όμως δίνουν το πλεονέκτημα ότι είναι προσωρινές και είναι αυτή ακριβώς η προσωρινή τάξη των γεγονότων, επιτρέπει στα νοήματα και στα ίδια τα γεγονότα, να κατασκευάζονται και να ανασκευάζονται από το εκάστοτε Μέσο.⁷

1.1.1 Έγκλημα και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

Η καθημερινή γνώση είναι μια γενική έννοια, η οποία περιλαμβάνει εμπειρίες, ιδέες, εντυπώσεις, γνώμες, πληροφορίες κ.λπ., αποτελεί δε συστατικό στοιχείο της καθημερινής πραγματικότητας και προϋπόθεση μεταξύ των μελών της κοινωνίας. Η καθημερινή γνώση είναι προϊόν προσωπικών εμπειριών από την ζωή, την εργασία και τις κοινωνικές σχέσεις. Οι διαφορετικές συνθήκες διαβίωσης και εργασίας επηρεάζουν την κατανομή και το περιεχόμενο της. Η καθημερινή γνώση μεταδίδεται από θεσμούς κοινωνικοποίησης, όπως είναι το σχολείο, το φιλικό περιβάλλον, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, αλλά και από φορείς κοινωνικού ελέγχου, όπως είναι η αστυνομία και η δικαιοσύνη.⁸

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας είναι μάλλον ο πιο σημαντικός μεταδότης γνώσης από όλους τους φορείς κοινωνικού ελέγχου στις σύγχρονες κοινωνίες, τόσο από άποψη έκτασης όσο και διάρκειας. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τη συγκέντρωση και ερμηνεία πληροφοριών για την εγκληματικότητα, την ένταξη τους σε νοηματικές ενότητες, την αξιολόγηση ατόμων, ομάδων και συμπεριφορών, συμβάλλουν στη δημιουργία γνώσης για την εγκληματικότητα. Η επίδραση των μέσων μαζικής επικοινωνίας, πάντως, δεν είναι μονομερής, αλλά εξαρτάται και από το εάν οι δέκτες γνωρίζουν τους κοινωνικούς κανόνες, όπως επίσης και από το εάν έχουν άμεση γνώση τέτοιων καταστάσεων. Επειδή όμως τα άτομα έχουν περιορισμένες εμπειρίες σε σχέση με την εγκληματικότητα και λίγες δυνατότητες να τις αποκτήσουν, ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης θεωρείται ότι είναι

⁷ Anderson, H. (2005). Myths about “Not knowing”. *Family Process*, 44: 597-504.

⁸ Λαμπροπούλου, Έφη Π (1999) Η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Η περίπτωση της Βίας και της Εγκληματικότητας, *Ελληνικά Γράμματα*, σελ.82-83

ιδιαίτερα αποφασιστικός στη δημιουργία και διάδοση αυτής της καθημερινής γνώσης.⁹

Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν κάποια γνώμη για τη μορφή, την έκταση και τις επιδράσεις της εγκληματικότητας, για τις αιτίες και την αντιμετώπιση της. Συνήθως υπάρχει μια τυποποιημένη άποψη για το ποιοί άνθρωποι είναι εγκληματίες, και φαίνεται να υπάρχουν και συγκεκριμένα στερεότυπα για τα θύματα. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται και στην έρευνα “*Americans Fears of Crime*” (Bahram Haghighi και Jon, 1995), όπου μεταξύ άλλων μελετάται η στάση των Αμερικανών στην προβολή των εγκλημάτων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλλά και την επιρροή που ασκούν αυτά στην δημιουργία προκαταλήψεων και στερεοτύπων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο φόβος πρόκλησης βίας ή εγκληματικής ενέργειας αυξάνεται όσο αυξάνονται και τα επίπεδα αστικοποίησης, δηλαδή από μια είδηση που προβάλλει κάποιο έγκλημα στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης θα επηρεαστούν κατά το 1/3 τα άτομα που μένουν σε μεγάλες αστικές περιοχές, συγκριτικά με τα άτομα που μένουν στην επαρχία, τα οποία επηρεάζονται κατά το 1/5.¹⁰

1.1.2 Έγκλημα και Τύπος

Καθημερινά στην αρχισυνταξία της εκάστοτε εφημερίδας καταφτάνουν πλήθος ειδήσεων που αφορούν το έγκλημα, όμως δεν προχωρούν όλες αυτές οι ειδήσεις σε δημοσίευση. Συμφωνά με την έρευνα “*Media Crime and Criminal Justice*” (Ray Surette, 1992) τα εγκλήματα στον Τύπο καλύπτονται ανισομερώς, επικεντρώνονται κυρίως στις ανθρωποκτονίες και παραμελούν τα λιγότερο σοβαρά εγκλήματα και τις καταστροφές ιδιοκτησίας.¹¹

Επίσης το 1994 ο Jeffrey Alderman αναλύει κρατικές στατιστικές (polls) με θέμα “*Rating of Crime as Nation’s Most Important Problem*”(1981-1994), παρατηρώντας ότι από το 1981 μέχρι τον φθινόπωρο του 1993 λιγότερο από το 5% της κοινής γνώμης αναφέρει την εγκληματικότητα ως το βασικό πρόβλημα της

⁹ Λαμπροπούλου, Έφη Π (1999) Η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Η περίπτωση της Βίας και της Εγκληματικότητας, Ελληνικά Γράμματα, σελ.82-83

¹⁰ Timothy J., Flanagan & Dennis R., Longmire (1996) *Americans View Crime and Justice*, SAGE Publications p.24-25

¹¹ Surette, Ray (1992) *Media, Crime, and Criminal Justice: Images and Realities*, Cole Publishing Company

χώρας, ενώ ξαφνικά τον Νοέμβριο του 1994 η εγκληματικότητα «σκαρφάλωσε» στην κορυφή της λίστας με το 21% των Αμερικανών να το θεωρεί το σημαντικότερο πρόβλημα τους και μέχρι τον Ιανουάριο του 1995 αυτό το ποσοστό είχε φτάσει 31%. Μελετώντας αυτά τα αποτελέσματα ο Alderman, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Τύπος, εκείνη την περίοδο που παρατήρησε την ραγδαία αύξηση, προέβαλλε κατά κόρον εγκλήματα, όπως την πολλαπλή ανθρωποκτονία σε κινούμενο τρένο στο Long Island, τον ξυλοδαρμό του Reginald Denny στο Los Angeles και η επίθεση στην Ολυμπιονίκη Nancy Kerrigan.¹²

Έτσι ο Alderman κατέληξε «προτρέποντας» τα Μέσα: *«Κάντε το κοινό να εστιάσει σε ένα πρόβλημα που δεν αφορά άμεσα την ζωή του μόνο το διάστημα που τα Μέσα εστιάζουν σε αυτό. Μόλις μετακινηθεί από το προσκήνιο, το πρόβλημα παρουσιάζει πτώση στην λίστα των προβλημάτων που θεωρεί η κοινή γνώμη ως πιο σημαντικά»*. Κάνοντας λόγο σε αυτό το σημείο για την εξάρτηση της κοινής γνώμης από τα Μέσα, αναφέροντας ότι κάποια προβλήματα απασχολούν το κοινό μόνο κατά την διάρκεια προβολής τους στα Μέσα, μετά το κοινό πολύ εύκολα τα ξεχνά και προχωράει στα επόμενα.¹³

Προνομιακός χώρος αυτού του είδους της αφήγησης είναι το αστυνομικό δελτίο όπου καταγράφεται η δραματική όψη της καθημερινότητας (εγκλήματα, αυτοκτονίες, αποπλανήσεις, περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης, διαστροφές, κλοπές, πυρκαγιές) και δημιουργούνται θέματα που προσφέρονται για τη δημοσιογραφική αφήγηση. Επίσης οι αίθουσες δικαστηρίων αποτελούν χώρο «άνθησης» της αφήγησης. Ιδιαίτερα στα κακουργιοδικεία δημιουργούνται αφηγήσεις με σκοπό την πρόκληση περιέργειας, συγκίνησης και αποτροπιασμού του αναγνωστικού κοινού, αλλά και άσκησης κοινωνικής και πολιτικής κριτικής.¹⁴

Η αφηγηματοποίηση ιστοριών από το αστυνομικό δελτίο ή από τις αίθουσες των δικαστηρίων παίρνει πολλές φορές την μορφή της αφήγησης σε συνέχειες, όπως συνέβαινε με τα μυθιστορήματα. Ένα παράδειγμα της παραπάνω αναφοράς είναι η κλασική ιστορία του γαλλικού Τύπου, η υπόθεση Troppmann, όπου εκτίναξε στα ύψη

¹² Timothy J., Flanagan & Dennis R., Longmire (1996) Americans View Crime and Justice, SAGE Publications p.155-157

¹³ Timothy J., Flanagan & Dennis R., Longmire (1996) Americans View Crime and Justice, SAGE Publications p.155-157

¹⁴ Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.50-53

την κυκλοφορία της εφημερίδας Le Petit Journal.¹⁵ Ένας αγρότης βρίσκει στο κτήματα του θαμμένα έξι πτώματα, τα οποία άνηκαν στα μέλη της ίδιας οικογένειας. Στην συνέχεια αποκαλύφθηκε ότι ο δράστης ήταν ο 19χρονός Jean-Baptiste Troppmann που ήταν και φίλος της οικογένειας. Ο δράστης μετά την σύλληψη του καταδικάστηκε σε θάνατο με αποκεφαλισμό. Η εφημερίδα δημοσίευσε σε συνέχειες τα δικαστικά πρακτικά, το φθινόπωρο του 1869. Το φύλλο με το τελευταίο επεισόδιο, δηλαδή την εκτέλεση του δράστη, ξεπέρασε σε πωλήσεις τα 500.000 αντίτυπα.¹⁶

Οι αφηγήσεις αυτές έχουν πάντα έντονο το στοιχείο του εντυπωσιασμού και της παραδοξότητας, υπακούοντας σε μια αιτιότητα παραμορφωμένη του τύπου «*Μια μητέρα σκότωσε το παιδί της*» ή αντίστροφη, του τύπου, «*Ένας άνδρας δάγκωσε το σκύλο του*». Στην περίπτωση που η αιτία δίνεται αμέσως (παρουσιάζεται π.χ. το έγκλημα και η αιτία του), το βάρος της αφήγησης πέφτει στα πρόσωπα της «*ιστορίας*» επιφορτισμένα να προκαλέσουν συγκίνηση και να δώσουν ζωή σε στερεότυπα του τύπου «*έγκλημα ζηλοτυπίας*». Υπάρχουν όμως περιπτώσεις, και αυτές είναι οι πιο σημαντικές, όπου η αιτία δεν είναι αναμενόμενη. Έτσι δυνάμει ορισμένων στερεότυπων περιμένουμε μια αιτία, αλλά μια άλλη παρουσιάζεται στη θέση της: «*Σκότωσε το γιο του γιατί διαφώνησα στα πολιτικά*», «*Τον σκότωσαν γιατί χαμογέλασε*», «*Την τρύπησε με ψαλίδι στην καρδιά γιατί ήταν “μάγισσα”*», «*Σκότωσε παππού, θεία για ένα σπίτι*». Η αιτιότητα στις εντυπωσιακές ειδήσεις είναι μια αιτιότητα διαποτισμένη από έναν καθοριστικό παράγοντα, την Τύχη. Η αιτία υποδηλώνει μια μυστηριώδη δύναμη, το Πεπρωμένο.¹⁷

Η Τύχη και το Πεπρωμένο χαρακτηρίζουν επίσης και τη σχέση σύμπτωσης που αρθρώνει και αυτή, σε συνδυασμό με τη σχέση αιτιότητας, τη δομή των εντυπωσιακών ειδήσεων: «*Το ίδιο κατάστημα το διέρρηξαν τέσσερες φορές*», «*Διαρρήκτες φοβήθηκαν και έφυγαν γιατί συνάντησαν έναν άλλο διαρρήκτη*», «*Άγριο έγκλημα στο Κολωνάκι — έγινε στο σπίτι που είχε γυριστεί η ομώνυμη ταινία*», «*Ένας 19χρονος εργάτης βρήκε το θάνατο ενώ κατεδάφιζε ένα αυθαίρετο σπίτι — πριν πέντε χρόνια σκοτώθηκε σ’ αυτό το ίδιο σπίτι ο εργάτης που το έκτιζε*». Όσο εντονότερα

¹⁵ Η πρώτη γαλλική εφημερίδα στα πρότυπα του νέου Αμερικάνικου Τύπου – Τύπου μεγάλου κοινού. Κυκλοφόρησε την 1^η Φεβρουαρίου του 1863.

¹⁶ Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.50-53

¹⁷ Βρύζας Κ., (1986), *Ο εντυπωσιασμός στα μέσα μαζικής ενημέρωσης*, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, σελ. 97-123.

ανατρέπονται ορισμένα στερεότυπα, τόσο η σύμπτωση γίνεται πιο εκπληκτική. Στη βάση του εντυπωσιασμού βρίσκεται σχεδόν πάντοτε η έκπληξη.¹⁸

1.2 Human Interest Story

Οι ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον είναι ένα δημιουργικό, μερικές φορές θεματικό άρθρο, το οποίο πρωταρχικά έχει σκοπό την ψυχαγώγηση και δευτερευόντως την ενημέρωση. Το είδος αυτό εντάχθηκε στις εφημερίδες για να αποφορτίσει το αναγνωστικό κοινό από το καθημερινό άγχος αλλά και από τις ειδήσεις, που τις περισσότερες φορές μεταδίδουν δυσάρεστα νέα. Έτσι, οι εφημερίδες προβάλλουν ως «ανάσα» - κόμικς, παιχνίδια, πάζλ, διαγωνισμούς αλλά και ιστορίες με χαρακτήρες.¹⁹

Οι τελευταίες, δηλαδή οι ιστορίες με χαρακτήρες εμπίπτουν στα soft news (ελαφρού τύπου ειδήσεις) και είναι το πιο ενδιαφέρον μέρος από των ιστοριών με ανθρώπινο ενδιαφέρον. Αυτό που διακρίνει τις ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον, είναι η έμφαση που δίνουν στα χαρακτηριστικά των ανθρώπων από ότι στην γενικότερη σημασία της ιστορίας. Οι ιστορίες αυτές έχουν αξία, επειδή εμφανίζουν τους ανθρώπους ως λιγότερο ή περισσότερο φυσικούς, και όχι επειδή είναι ιδιαίτερης σημασίας. Έτσι διεγείρουν τα συναισθήματα των αναγνωστών – χαρά, δράμα, χιούμορ, αγάπη, μίσος, λύπη και ζήλεια, ανάλογα την ιστορία. Αυτές οι ιστορίες μπορεί να αναφέρονται σε διάφορες πτυχές της ζωής ενός ανθρώπου, από τις μικρότερες επιτυχίες έως τα μεγαλύτερα δράματα.²⁰

Μια ιστορία με ανθρώπινο ενδιαφέρον μπορεί να είναι “*the story behind the story*”, δηλαδή η ιστορία πίσω από μια ιστορία, που μπορεί να αφορά ένα γεγονός, έναν άνθρωπο, έναν οργανισμό ή ακόμη και ένα αδιάφορο κατά τα άλλα ιστορικό συμβάν. Μερικά παραδείγματα μπορεί να είναι, η ζωή ενός στρατιώτη κατά την διάρκεια του πολέμου, μια συνέντευξη από έναν επιζώντα φυσικής καταστροφής, μια τυχαία πράξη καλοσύνης ή ακόμη και το προφίλ κάποιου που έγινε γνωστός για ένα επίτευγμα που σχετίζεται με την σταδιοδρομία του. Οι Αμερικανοί επιστήμονες που μελετούν την συμπεριφορά, αναφέρουν ότι ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον

¹⁸ Βρύζας Κ., (1986), *Ο εντυπωσιασμός στα μέσα μαζικής ενημέρωσης*, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, σελ. 97-123.

¹⁹ Granato, Len (2002) Newspaper Feature Writing, UNSW Press, p.3-4

²⁰ Granato, Len (2002) Newspaper Feature Writing, UNSW Press, p.3-4

χρησιμοποιούνται επίσης συχνά στην κάλυψη των ειδήσεων που σχετίζονται με παράνομους μετανάστες, αν και βέβαια η συχνότητα αυτών των ειδήσεων όπως είναι κατανοητό διαφέρει από χώρα σε χώρα.²¹

Η ένταξη αυτού του περιεχομένου στις εφημερίδες δεν έχει ενημερωτικό βάρος, όμως βοηθά αυτές στην εξισορρόπηση της ειδησεογραφίας. Το αναγνωστικό κοινό ταυτίζεται εύκολα με άλλους ανθρώπους, επομένως αρέσκεται στην ανάγνωση ιστοριών επιτυχίας ή αποτυχίας άλλων ανθρώπων. Έτσι συνήθως όταν εντάσσονται ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον στην θεματολογία μιας εφημερίδας, έχουν περισσότερη απήχηση από κάθε άλλο θέμα. Όμως οι ιστορίες αυτές είναι περισσότερο περίπλοκες συγκριτικά με την παρουσίαση κάποιας είδησης, αφού απαιτούν περισσότερη έρευνα εκ μέρους του δημοσιογράφου.²²

Με την μελέτη και επεξεργασία *«ιστοριών με ανθρώπινο ενδιαφέρον»* ασχολήθηκαν έντονα κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου οι κοινωνιολόγοι της Σχολής του Σικάγου, ιδιαίτερα ο Robert E.Park²³ και οι μαθητές του. Όμως το human interest story, είναι ένα δημοσιογραφικό είδος που επινοήθηκε, περίπου έναν αιώνα νωρίτερα (αρχές 19^{ου} αιώνα) από τις αμερικανικές κυρίως εφημερίδες – penny press – για να απομακρυνθούν από τον στενό κύκλο της πολιτικής και των απόψεων και να απευθυνθούν στο μεγάλο κοινό αλλά και στην αναδυόμενη αγορά της διαφήμισης μέσα από την στροφή τους στο πραγματικό.²⁴

Οι ιστορίες αυτές στοχεύουν κυρίως στην διέγερση της περιέργειας ή στην πρόκληση συγκίνησης, τοποθετώντας την λειτουργία τους στο επίπεδο της εμπειρίας του αναγνώστη, που ερμηνεύει την εμπειρία του ως μέρος της συλλογικής. Είναι αυτό που παρέχει το ελάχιστο υπόβαθρο ώστε, κατά τον Park, η μάζα να λειτουργεί ως κοινό γύρω από μια common consciousness. Η έρευνα, οι αναλύσεις, οι επεξεργασίες, οι εννοιολογήσεις του Park και των μαθητών του επηρέασαν κατά την διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, και εξακολουθούν να επηρεάζουν τους ερευνητές.²⁵

²¹ Tine Ustad Figenschou & Kjersti Thorbjornsrød, (2015). “Face of an Invisible Population: Human Interest Framing of Irregular Immigration News in the United States, France, and Norway”, “SAGE Publisher”

²² Granato, Len (2002) Newspaper Feature Writing, UNSW Press, p.3-4

²³ Ήταν Αμερικανός αστικός κοινωνιολόγος και θεωρείται από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες τις πρώιμης κοινωνιολογίας των ΗΠΑ.

²⁴ Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.18

²⁵ Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.18

Στην Ελλάδα η ιστορία με ανθρώπινο ενδιαφέρον εισάγεται τον Οκτώβριο του 1873, όπου η εφημερίδα *Εφημερίς* των Αθηνών παρουσιάζει την ιστορία της «Εγκαταλελειμμένης κόρης», Τότε προβλήθηκε το δράμα ενός απόρου, απροστάτευτου και ορφανού 17χρονού κοριτσιού από τον Πειραιά, όπου εξαιτίας της αδυναμίας του να βρει εργασία και στέγη στην πόλη του, μεταμφιέζεται σε αγόρι και καταφεύγει στην Αθήνα, βρίσκοντας τελικά δουλειά σε ένα ζαχαροπλαστείο. Όμως η ταυτότητα της αποκαλύπτεται σύντομα αλλά το δράμα της 17χρονης Χρυσάνθης οδηγείται σε λύση, αφού η περίπτωση της προκάλεσε την συμπάθεια πολλών φιλόanthρωπων.²⁶

1.2.1 Crime & detective stories

Ιστορίες σχετικά με φόνους, κλέφτες και ληστείες γενικά λέγονται *rogue stories*. Αν και διαφέρουν σε μήκος και παρουσίαση, σε προοπτικές και τόνο, όλες ανήκουν στη γενικότερη κατηγορία των *crime stories*. Η στενή συσχέτιση αυτού του όρου με τη λογοτεχνία του 20ου αιώνα «οδηγεί χωρίς αντίρρηση» στη χρήση του, με μια ευρύτερη έννοια ώστε να υποδηλώνει οποιαδήποτε ιστορία για το έγκλημα, ανεξάρτητα από την προέλευση και την περίοδο. Το αρχαιότερο δείγμα *crime story* είναι η αφήγηση του Ηρόδοτου για την κλοπή του θησαυρού του Ραμψινίτου.²⁷ Φαίνεται ότι το έγκλημα, η αντίδραση της κοινωνίας σε αυτό και η περιέργεια του κόσμου γι' αυτό είναι πάντα τα ίδια, παρ' όλο που οι εκδηλώσεις τους ποικίλλουν ανάλογα με τις κοινωνικές συνθήκες.²⁸

Ενώ από την άλλη πλευρά συναντάμε το *detective story*, όπου το πιο αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του είναι η περιέργη ανεστραμμένη χρονολόγησή του. Ξεκινά από την ανακάλυψη μιας αιματηρής δολοφονίας, παρουσιάζει στη συνέχεια μια σταδιακή ανασυγκρότηση του παρελθόντος, για να δείξει πώς και από ποιον διαπράχθηκε η δολοφονία. Ως δεύτερο χαρακτηριστικό, αυτή η ανασυγκρότηση

²⁶ Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.31

²⁷ Αιγύπτιος Φαραώ, ήθελε ν' ασφαλίσει τους θησαυρούς του, διέταξε να χτίσουν ένα πέτρινο οικοδόμημα, του οποίου ο ένας τοίχος θα ήταν κοινός με το έξω μέρος του ανακτόρου του. Εκείνος, όμως, που ανέλαβε τις εργασίες επιβουλεύονταν τους θησαυρούς και σκαρφίστηκε το εξής: Τον έκτισαν κατά τρόπον ώστε να μπορεί να μετακινείται, χωρίς να αφήνει κανένα ίχνος, ένας ογκόλιθος που άφηνε ελεύθερο ένα πέρασμα απ' όπου όσοι ήξεραν το μυστικό (οι δυο αρχιτέκτονες) μπορούσαν να μπαίνουν και να κλέβουν.

²⁸ Gerhardt, Mia I. (1963). *The Art of Story-Telling*. Brill Archive. pp. 169–170

εξαρτάται από τη δραστηριότητα ενός συγκεκριμένου ήρωα, του ντετέκτιβ, του οποίου η δουλειά είναι να αποκαλύψει τα γεγονότα του παρελθόντος μόνο με τη βοήθεια συγκεκριμένων αποδείξεων και λογικών συλλογισμών.²⁹

Μερικοί από τους πιο δημοφιλής ήρωες των ιστοριών μυστηρίου είναι C. Auguste Dupin, ο Sherlock Holmes, ο Ηρακλής Πουαρό, ο Philip Marlowe και ο Sam Spade. Η αρχή έγινε με την ιστορία του Edgar Allan Poe το 1841, "The Murders in the Rue Morgue" (οι φόντοι της οδού Μοργκ), όπου παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο περιοδικό *Lady's and Gentleman's* του Graham και θεωρείται ως η πρώτη ιστορία ντετέκτιβ. Η ιστορία περιγράφει την εξαιρετική «αναλυτική δύναμη» που χρησιμοποίησε ο κ. Auguste Dupin για να λύσει μια σειρά φόνων στο Παρίσι.³⁰ Ο ίδιος ο Poe είχε εμπνευστεί από τον William Godwin κάνοντας αναφορές σε αυτόν και το έργο του τουλάχιστον 14 φορές και παραδεχόμενος την επιρροή που είχε ο Godwin στα έργα του ως προς τη δομή και το περιεχόμενο τους και ιδιαίτερα με το μυθιστόρημα του *Caleb Williams* (1794). Το λογοτεχνικό του έργο αποτέλεσε θεμέλιο λίθο για την εξέλιξη της αστυνομικής λογοτεχνίας των ιστοριών τρόμου και φαντασίας.³¹

Στη δεκαετία του 1860, το στυλ που πρωτοστάτησε στις σύντομες ιστορίες του Poe, βρήκε το δρόμο του στα μυθιστορήματα του Emile Gaboriau στη Γαλλία και του Wilkie Collins στην Αγγλία: η *Φεγγαροπετρα* (1868) του Collins έχει αναγνωριστεί σαν ένα από τα ευφυέστερα αστυνομικά μυθιστορήματα όλων των εποχών και από πολλούς θεωρείται ως το πρώτο αστυνομικό μυθιστόρημα παγκοσμίως.³²

Το 1887, ο Arthur Conan Doyle δημιουργεί τον πιο διάσημο ήρωα των ιστοριών μυστηρίου, τον Sherlock Holmes, εμφανίζεται για πρώτη φορά στο μυθιστόρημα *Μια σπουδή στο Κόκκινο*. Παρόλο που ο Sherlock Holmes δεν είναι ο αυθεντικός ντετέκτιβ, το όνομα του έχει συνδεθεί άμεσα με την έννοια αυτή. Ο

²⁹ Gerhardt, Mia I. (1963). *The Art of Story-Telling*. Brill Archive. pp. 169–170

³⁰ Booker, Christopher (2004). *The Seven Basic Plots*. Bloomsbury Academic. p. 507.

³¹ Burton R. Pollin, (1965), "Poe and Godwin." *Nineteenth-Century Fiction*, JSTOR, vol. 20, no. 3, σελ. 237–253.

³² Martin Priestman. (2003). *The cambridge companion to crime fiction*. Cambridge University Press, σελ.2

Conan Doyle είχε δηλώσει ότι τον χαρακτήρα του Holmes τον είχε εμπνευστεί από τον Dr. Joseph Bell, για τον οποίον ο Doyle δούλευε ως βοηθός στο Edinburgh Royal Infirmary. Όπως ο Holmes, έτσι και ο Bell ξεχώριζαν για την επινόηση μεγάλων συμπερασμάτων από μικρές παρατηρήσεις. Ο Holmes ήταν επίσης γνωστός για πνευματική ανδρεία, την έξυπνη παρατήρηση, τον επαγωγικό συλλογισμό, και την εγκληματολογική δεξιότητα για την επίλυση δύσκολων υποθέσεων. Ο Conan Doyle έγραψε 4 μυθιστορήματα και 56 μικρές ιστορίες με πρωταγωνιστή τον Holmes και, όλες οι ιστορίες εκτός από 4 έχουν αφηγηθεί από τον φίλο και συνεργάτη του Holmes, Dr. John H. Watson.³³

Χρειάστηκε αρκετός χρόνος για να μεταφερθεί αυτό το στυλ από τις μικρές ιστορίες στα μυθιστορήματα, αλλά αυτό επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια της «Χρυσής Εποχής», της περιόδου δηλαδή μεταξύ των δύο παγκοσμίων πολέμων, όπου κυριάρχησε η Agatha Christie. Έχουμε λοιπόν, τον Ηρακλή Πουαρό, ο οποίος ήταν ένας Βέλγος ιδιωτικός ερευνητής. Ο χαρακτήρας δημιουργήθηκε από την Agatha Christie και η ίδια εμπνεύστηκε τον ήρωα της από τους Βέλγους πρόσφυγες κατά τη διάρκεια του Α΄ παγκοσμίου πολέμου. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, που ο Πουαρό είναι Βέλγος ερευνητής, εγκατεστημένος στο Λονδίνο έπειτα από τη Γερμανική εισβολή στο Βέλγιο. Ως ένας από τους διασημότερους και μακροβιότερους χαρακτήρες της Christie, ο Πουαρό εμφανίζεται σε 33 μυθιστορήματα, σε ένα θεατρικό (Black Coffe), και σε περισσότερες από 50 μικρές ιστορίες που δημοσιεύτηκαν μεταξύ του 1920 και του 1975. Στις ιστορίες αναφέρεται σε όλη την ζωή του Πουαρό στην Μεγάλη Βρετανία, ο οποίος πρωτοεμφανίστηκε στο *The Mysterious Affair at Styles* (δημοσιεύτηκε το 1920) και πέθανε στο *Curtain* (δημοσιεύτηκε το 1975), το οποίο αποτέλεσε και το τελευταίο έργο της Agatha Christie. Η θεωρία του Πουαρό σχετικά με το έγκλημα ήταν πως κάθε έγκλημα μπορεί να λυθεί, αρκεί να καθίσεις σε μια πολυθρόνα και να προσπαθήσεις να μπεις στο μυαλό του δολοφόνου, αφού κατά την κρίση του «*συγκεκριμένοι άνθρωποι κάνουν συγκεκριμένα εγκλήματα*».³⁴

³³ Lycett, Andrew (2007), *The Man Who Created Sherlock Holmes: The Life and Times of Sir Arthur Conan Doyle*, Free Press, pp. 53–54

³⁴ Agatha Christie: Characters – Poirot". <http://uk.agathachristie.com/story-explorer/characters/poirot/>
2010-04-12. Retrieved 2018-03-29.

Εν τω μεταξύ, στις ΗΠΑ, μια νέα μορφή εξελίχθηκε σε συνειδητή αντίθεση με αυτό το ευγενικά «αγγλικό» μοντέλο: το «*hardboiled*» μοντέλο των Dashiell Hammett και Raymond Chandler.³⁵

Ο διαφορετικός τρόπος γραφής που αντιπροσωπεύει τον Hammett είναι εμφανής από την πρώτη παράγραφο του πρώτου του έργου που θεωρείται γενικά ότι είναι και το πρώτο πλήρες μυθιστόρημα του νέου, σκληρού - *hardboiled* τύπου, το *Red Harvest* (1929). Πρώτα δημοσιεύθηκε σε τεύχη στο *Black Mask* και ως τόμος κατά το έτος της συντριβής της χρηματιστηριακής αγοράς, όταν η Αμερική ξαφνικά αναγκάστηκε να επανεξετάσει την κυρίαρχη κοινωνικοοικονομική ιδεολογία της με εντελώς πρωτόγνωρο τρόπο.³⁶ Ο "*Continental Op*" του Dashiell Hammett στο *Red Harvest* (1929) περιγράφεται ως «σκληρός τύπος και γουρουνοκέφαλος» και ο όρος «*hardboiled*», που σημαίνει «σκληρός» ή «πονηρός», ήρθε για να περιγράψει τον ήρωα ενός τύπου ντετέκτιβ μυθιστοριογραφίας που αναπτύχθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου. Ο ιδιωτικός ντετέκτιβ είχε ήδη εμφανιστεί υπό τη μορφή του ντετέκτιβ της Νέας Υόρκης Nick Carter, ενός χαρακτήρα που δημιουργήθηκε αρχικά από τον John R. Coryell στη δεκαετία του 1880, αλλά είναι ο Race Williams του John Daly, ο οποίος γενικά αναγνωρίζεται ως ο πρώτος *hardboiled* ήρωας ντετέκτιβ. Ο Ούιλιαμς είναι ένας μεγάλος, σκληρός, βίαιος άνθρωπος και είναι σαφώς το πρωτότυπο για πολλούς σκληρούς ήρωες, από τον Philip Marlowe του Raymond Chandler μέχρι τον Mike Hammer του Mickey Spillane.³⁷

Το *Red Harvest*, εδραίωσε πολλά από τα καθοριστικά χαρακτηριστικά του είδους «*hardboiled*» μυθιστοριογραφίας. Αυτά περιλαμβάνουν την κεντρική θέση του χαρακτήρα του ιδιωτικού ντετέκτιβ, την ύπαρξη ενός πελάτη, μαζί με την εμφανή δυσπιστία του ντετέκτιβ στον πελάτη, το αστικό περιβάλλον, τη διαφθορά της αστυνομίας, τη μοιραία γυναίκα, μια φαινομενικά "ουδέτερη" αφηγηματική μέθοδο και την εκτεταμένη χρήση της καθομηλουμένης.³⁸ Υπάρχει μια πολυπλοκότητα στη

³⁵ Martin Priestman. (2003). *The cambridge companion to crime fiction*. Cambridge University Press, σελ.2

³⁶ Martin Priestman. (2003). *The cambridge companion to crime fiction*. Cambridge University Press, σελ.96

³⁷ John Scaggs. (2005). *Crime fiction*. Routledge, σελ. 55

³⁸ John Scaggs. (2005). *Crime fiction*. Routledge, σελ. 58

πλοκή του Χάμετ, που όχι μόνο δημιουργεί την αδιάκοπη αγωνία και τις συχνές ανατροπές που σχετίζονται με την εγκληματική μυθοπλασία, είναι επίσης δομημένη έτσι ώστε να επιτρέπει τη σημαντική ανάπτυξη χαρακτήρα του αφηγητή/ήρωα. Όπως υποδηλώνει ο τίτλος του, υπάρχει αυξημένο επίπεδο βίας στο Red Harvest (Κόκκινη συγκομιδή), που περιλαμβάνει πολλαπλές αιματηρές δολοφονίες και πυροβολισμούς.³⁹

Ένα από τα πιο ευρέως μιμούμενα χαρακτηριστικά του Red Harvest είναι η χρήση του πρώτου προσώπου στην αφήγηση και στην οπτική γωνία, αφού από κοινού ενσωματώνουν έναν ολόκληρο τρόπο παρατήρησης και εκπροσώπησης του κόσμου. Δεν είναι μόνο αυτό που λέγεται σημαντικό αλλά και το πώς λέγεται και η φωνή που το λέει. Με τα επαναληπτικά φωνήεντα, την εξουσιαστική του ενέργεια, τα πιο συνηθισμένα αμερικάνικα ονόματά του, τη χρήση αργκό της εποχής (mucker) και το λακωνικό πνεύμα, καθώς και με το ότι η φωνή του αφηγητή εδραιώνεται ως μια ξεκάθαρα αρσενική φωνή, η φωνή ενός ανθρώπου που ξέρει πώς να χειριστεί τον εαυτό του σε έναν σκληρό αστικό δρόμο ή σε μια ασυνήθιστη βουτιά γειτονιάς, κάνει τον αναγνώστη να καταλαβαίνει αμέσως πόσο μακριά είναι από την ευγενική ομιλία τόσο των σύγχρονων αμερικανικών μυθιστορημάτων ντετέκτιβ όπως του SS Van Dine, όσο και των βρετανών συγγραφέων της χρυσής εποχής όπως ο Dorothy L. Sayers και την Αγκάθα Κρίστι.⁴⁰

Ο Raymond Chandler εξέφρασε αξιοσημείωτα την πρωτοτυπία της συμβολής του Hammett σε ένα διάσημο δοκίμιο που, μετά το " Η δολοφονία ως μια εκ των καλών τεχνών " του Thomas De Quincey στις αρχές του 19ου αιώνα , ονόμασε «Η απλή τέχνη της δολοφονίας» (1944): *Ο Χάμεττ έδωσε την "δολοφονία" πίσω στο είδος των ανθρώπων που το διαπράττουν για κάποιος λόγους [...] Αποτύπωσε αυτούς τους ανθρώπους στο χαρτί όπως ήταν, και τους έκανε να μιλάνε και να σκέφτονται στη γλώσσα που χρησιμοποιείται συνήθως για αυτούς τους σκοπούς .*** Ο Chandler συνεχίζει στο ίδιο δοκίμιο λέγοντας πως ο ντετέκτιβ σε τέτοια ιστορία δεν πρέπει να είναι ούτε αμαυρωμένος ούτε φοβισμένος. Είναι ο ήρωας, είναι όλα. Πρέπει να είναι ένας πλήρης άνθρωπος, ένας συνηθισμένος άνθρωπος και ταυτόχρονα ένας

³⁹ Martin Priestman. (2003). The cambridge companion to crime fiction. Cambridge University Press, σελ.99

⁴⁰ Martin Priestman. (2003). The cambridge companion to crime fiction. Cambridge University Press, σελ.99

ασυνήθιστος άνθρωπος. Πρέπει να είναι ένας άνθρωπος με τιμή. Αυτό δεν αποτελεί επίκληση της τιμής ή ένα είδους ιπποσύνης - ο Σέρλοκ Χολμς ήταν από καιρό η οικεία ενσάρκωση αυτής της παράδοσης για την καθυστερημένη βικτοριανή κοινωνία - αλλά στόχος είναι η έμφαση στη συνήθεια του ασυνήθους ανθρώπου που απαιτείται για τη δουλειά στις σύγχρονες ΗΠΑ. Εν συντομία, ο ιδιωτικός ντετέκτιβ είναι ο πεισματάρης δημοκρατικός ήρωας μιας μετα-ηρωικής εποχής, διορθώνοντας τα λάθη σε έναν πεσμένο αστικό κόσμο στον οποίο οι παραδοσιακοί θεσμοί, είτε από ανικανότητα, είτε από κυνισμό, είτε από διαφθορά, είναι δεν είναι πλέον σε θέση να επιτελέσουν τα καθήκοντά τους - από τους ίδιους τους νομοθέτες και τους πολίτες της μεσαίας τάξης που τους ψηφίζουν στην εξουσία σε όσους εκτελούν το νόμο, συμπεριλαμβανομένου του αστυνομικού, του τοπικού σερίφη στο γραφείο του και του δικαστή στην αίθουσα του δικαστηρίου.⁴¹

Ο Chandler γράφει στη σκιά του Hammett⁴², ο ιδιωτικός ντετέκτιβ του όμως Philip Marlowe, φέρνει μια πιο οικεία φωνή στον ντετέκτιβ από το πιο απομακρυσμένο ύφος των ιστοριών του Hammett . Χαρακτηριστικό του Chandler είναι ότι, πέρα από τα όπλα και τα κίνητρα του σύγχρονου αμερικανικού εγκλήματος, υπογραμμίζει τη σημασία της γλώσσας. Αν η κλασική χρυσή εποχή της βρετανικής εγκληματικής φαντασίας προέρχεται, σε ένα επίπεδο, από την σάτιρα για τις συνήθειες και τις επιδράσεις της σύγχρονης κοινωνίας (comedy of manners) και επιλέγει ένα αφηγηματικό ύφος κατάλληλο για αυτό το είδος, οι ιστορίες ιδιωτικών ντετέκτιβ μοιάζουν με το αμερικανικό λογοτεχνικό ρεαλισμό.⁴³ Ο Chandler δεν είναι ο μόνος με την επιμονή στον ρεαλισμό σε αυτό το είδος, αλλά παρά τις διάφορες απαιτήσεις για ρεαλισμό της hardboiled μυθιστοριογραφίας, η μετάβαση από τις αναλυτικές βεβαιότητες και την καθησυχαστική σταθερή κοινωνική τάξη της κλασικής ιστορίας ντετέκτιβ, στον λιτό ρεαλισμό του "δρόμου" δίνει μια ορισμένη συνέχεια σε κάθε περίπτωση, με την ιδεαλιστική αναζήτηση της αλήθειας και της δικαιοσύνης που χαρακτηρίζει το ρομαντισμό και τη μετενσάρκωσή της στην ιθαγενή

⁴¹ Hühn, Peter. (1987) The Detective as Reader: Narrativity and Reading Concepts in Detective Fiction. MFS Modern Fiction Studies, vol. 33 no. 3, σελ. 451-466.

⁴² John Scaggs. (2005). Crime fiction. Routledge, σελ. 58

⁴³ Martin Priestman. (2003). The cambridge companion to crime fiction. Cambridge University Press, σελ.97

αμερικανική παράδοση του δυτικού κόσμου. Στο επίκεντρο αυτής της αναζήτησης της αλήθειας και της δικαιοσύνης είναι η φιγούρα του ιδιωτικού ντετέκτιβ, του οποίου ο κυνισμός του σοφιστικισμού του συχνά κρύβει μια εσωτερική συμπόνια και συναισθηματισμό, σε αντίθεση με τη σκληρή και σιωπηλή εντύπωση που δίνει. Ωστόσο, όπως δείχνει η λέξη «ιδιωτικός» στον όρο «ιδιωτικός ερευνητής - private investigator (P.I.)», αυτός ο συνδυασμός κυνισμού και ρομαντισμού, τον οποίο ο Chandler συζητά στην «Απλή Τέχνη της Δολοφονίας», χαρακτηρίζει πολλούς *hardboiled* ήρωες.⁴⁴ (58) Η λέξη «ιδιωτικός» είναι ένας δείκτης του πιο εμφανούς χαρακτηριστικού του PI: η ιδιωτική του φύση. Αυτός ο ιδιωτικός χαρακτήρας αναφέρεται περαιτέρω στο πρώτο πρόσωπο «I» του όρου «PI».⁴⁴

Οι ιστορίες των ντετέκτιβ, λοιπόν, ταξινομούνται σε δυο κατηγορίες σύμφωνα με την μορφή τους: σε Βρετανικές και σε Αμερικάνικες. Αφενός η βρετανική σχολή της ντετέκτιβ ιστορίας ήταν πολύ δημοφιλής από την Agatha Christie -αν όχι - εφευρέθηκε από αυτήν με το πρώτο της μυθιστόρημα, *The Mysterious Affair at Styles*, όπου δημοσιεύθηκε το 1916, οι επόμενες δεκαετίες μάλιστα, 1920 και 1930, χαρακτηρίστηκαν ως “Golden Age” των ιστοριών μυστηρίου. Το σήμα κατατεθέν της βρετανικής κυριαρχίας αφορούσε αυτό που θα μπορούσε να πει κάποιος μια ιστορία «κλειστού συστήματος». Συνήθως, υπάρχει ένα αρχοντικό, και υπήρχαν 10 άτομα που κατοικούσαν σε αυτό. Κάποιος δολοφονείται και ο δολοφόνος είναι ένας από τους άλλους εννέα. Δεν υπάρχει δυνατότητα εισόδου ή εξόδου. Είναι σίγουρα ένας από τους κατοίκους που έχει διαπράξει τη δολοφονία. Ένας ντετέκτιβ είτε έρχεται απέξω είτε είναι μέσα στον χώρο, είναι δηλαδή ένας από τους κατοίκους - και διερευνά.⁴⁵

Το μυθιστόρημα τελειώνει με τον ντετέκτιβ να καλεί όλους τους ζωντανούς κατοίκους για την τελική καταγραφή - συνήθως στη βιβλιοθήκη του αρχοντικού - και δίνει μια μακρά ομιλία, εξετάζοντας το κίνητρο κάθε ύποπτου. Η μεγαλοφυΐα της Christie έγκειται στο γεγονός ότι σχεδόν κάθε κάτοικος είχε κίνητρο για τη δολοφονία. Στη συνέχεια, εξετάζεται η πρόσβαση των υπόπτων στο όργανο δολοφονίας και στο θύμα τη νύχτα της δολοφονίας και τελικά εντοπίζεται ο

⁴⁴ John Scaggs. (2005). *Crime fiction*. Routledge, σελ. 59

⁴⁵ Newland, Courttia & Hershman, Tania (2015). *Writing Short Stories: A Writers' and Artists' Companion*, Bloomsbury Publishing. p. 17-18

δολοφόνος. Η αστυνομία, που περιμένει ευλαβικά έξω από την πόρτα, σπεύδει και συλλαμβάνει τον ένοχο.⁴⁶

Αφετέρου η τυπική αμερικανική «hardboiled» ντετέκτιβ ιστορία, η οποία βρήκε την οριστική της μορφή περίπου μια δεκαετία μετά την Christie, έκανε το θριαμβευτικό της ντεμπούτο, λανσάροντας το «ανοιχτό σύστημα». Σε αυτές τις ιστορίες δεν υπάρχει χώρος κλειδωμένος από μέσα στο οποίο βρίσκεται ένα σώμα, δεν υπάρχει περιορισμένος αριθμός υπόπτων. Επίσης, δεν υπάρχει μυστήριο για την αιτία θανάτου, αφού όλα τα θύματα είτε πυροβολούνται, είτε μαχαιρώνονται. Ο ντετέκτιβ ξεκινάει με ένα συγκεκριμένο έγκλημα - μια δολοφονία ή μια εξαφάνιση - και στρέφεται σε μια μεγαλύτερη πλοκή, που συναντά συνήθως περισσότερες δολοφονίες. Αυτός – όπως και ο αναγνώστης - δεν έχει ιδέα πού θα είναι ο επόμενος και ποιον θα συναντήσει. Οι ιστορίες είναι ανοικτές έως ότου τα πάντα καταλήξουν στην κορύφωση.⁴⁷ Μια τέτοια αναγνώριση ενισχύεται από τρία στοιχεία που χαρακτηρίζουν το μεγαλύτερο μέρος της πρώιμης φαντασίας. Πρώτον, το «Καλιφορνέζικο» σκηνικό των περισσότερων από τα πρώιμα hardboiled μυθιστορήματα και πολλά από αυτά που ακολούθησαν, που υπογραμμίζει την αναγνώριση του ιδιωτικού ντετέκτιβ ως ενός γρήγορου αστικού καουμπόη, ο οποίος, τις λίγες φορές που μιλάει, μιλάει στη σκληρή, λακωνική αμερικανική γλώσσα. Η αμερικανική γλώσσα, η δεύτερη από αυτές τις ιδιότητες, είναι η ίδια η γλώσσα του "δρόμου" που προσδιόρισε ο Chandler, του αμερικανικού αναγνωστικού κοινού που «φαντάστηκε ότι μιλούσαν οι ίδιοι». Το τρίτο ιδιαιτέρως αμερικανικό χαρακτηριστικό είναι η απεικόνιση των εγκλημάτων που όλο και περισσότερο γίνονταν μέρος του καθημερινού κόσμου της πρώιμης Αμερικής του 20ου αιώνα.⁴⁸

1.3 Το έγκλημα στον ελληνικό Τύπο. Μερικά Παραδείγματα

Τα εγκλήματα και ο τρόπος που γίνονται ποικίλουν. Παρακάτω θα εξεταστεί η προβολή τεσσάρων εγκλημάτων, κριτήριο επιλογής στάθηκε ο τρόπος με τον οποίον διαπράχθηκαν, πρωτοφανής βιαιότητα αλλά και η έντονη προβολή της

⁴⁶ Newland, Courttia & Hershman, Tania (2015). *Writing Short Stories: A Writers' and Artists' Companion*, Bloomsbury Publishing. p. 17-18

⁴⁷ Newland, Courttia & Hershman, Tania (2015). *Writing Short Stories: A Writers' and Artists' Companion*, Bloomsbury Publishing. p. 20

⁴⁸ John Scaggs. (2005). *Crime fiction*. Routledge, σελ. 57

προσωπικότητας των δραστών. Πολλές φορές ο Τύπος δεν στεκόταν στα αίτια του εγκλήματος αλλά στην προβολή των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας των δραστών, γεγονός το οποίο συμβαίνει και στο υπό εξέταση έγκλημα. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά από τα πιο γνωστά παραδείγματα των παραπάνω λεγομένων.

- Δολοφονία Αθανασόπουλου

Μελετώντας κάποιος την ιστορία του ελληνικού Τύπου θα εντοπίζει ότι από τον 19^ο αιώνα και έπειτα οι ελληνικές εφημερίδες παρουσίαζαν ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον, οι οποίες προσέλκυαν το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού. Τον 20^ο αιώνα όμως και συγκεκριμένα το 1931, η δολοφονία του Δημήτρη Αθανασόπουλου χαρακτηρίστηκε ως «το έγκλημα του αιώνα», αφού αποτέλεσε το πρώτο τόσο άγριο έγκλημα, είχαν βέβαια δημοσιευτεί αρκετές φορές εγκλήματα πριν από αυτό αλλά κανένα δεν είχε εγείρει τόσο πολύ το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης. Ήταν ένα έγκλημα ερωτικού πάθους πρωτοφανές σε βιαιότητα. Δράστες του εγκλήματος ήταν η σύζυγος, η πεθερά, ο ξάδερφος της συζύγου και η υπηρέτρια του θύματος.⁴⁹

Στην πράξη, το έγκλημα το διέπραξε ο Δημήτρης Μοσκιός, με ηθική αυτουργό την θεία του και πεθερά του θύματος και με την ανοχή της γυναίκας του, της «ωραίας Σοφίας». Το σπίτι της Φούλας και του Δημήτρη Αθανασόπουλου βρισκόταν στου Χαροκόπου. Το ζευγάρι είχε τρία παιδιά και μαζί τους έμενε και η πεθερά του Αθανασόπουλου, Άρτεμις. Ο Αθανασόπουλος ήταν 36 ετών, η γυναίκα του ήταν 23 ετών νέα και πολύ όμορφη, όμως ο Αθανασόπουλος ήταν όμως αμετανόητος γυναικάς, κάτι το οποίο αποτελούσε και το μελανό σημείο στην σχέση τους, αφού η Φούλα δεν ανεχόταν τα «περίεργα γούστα» του άντρα της. Για αυτόν τον λόγο, τον τελευταίο καιρό πριν την δολοφονία οι σχέσεις των δυο συζύγων βρίσκονταν σε τέλμα, βέβαια και η σχέση με την πεθερά του δεν πήγαινε καθόλου καλά και η γυναίκα του αρνούσαν να την διώξει από το σπίτι, με αποτέλεσμα να μην μένει στο σπίτι του εκείνο το διάστημα.⁵⁰

⁴⁹ Ντίνης Α. , (2016), Δολοφονίες πάθους που σόκαραν την Ελλάδα – «Μαζί μέχρι να μας χωριστεί ο θάνατος» vol.2. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.eleftherostypos.gr/istories/52586-dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/> , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019

⁵⁰ Ντίνης Α. , (2016), Δολοφονίες πάθους που σόκαραν την Ελλάδα – «Μαζί μέχρι να μας χωριστεί ο θάνατος» vol.2. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.eleftherostypos.gr/istories/52586-dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/>

Κάθε δεκαπέντε μέρες επισκεπτόταν το σπίτι του για να δει τα παιδιά του, αλλά και την γυναίκα του. Μπορεί να ήταν γυναικάς, όμως δεν ήθελε να αφήσει την γυναίκα του, επειδή αφενός την ποθούσε και αφετέρου φοβόταν μην βρει άλλον άντρα. Την μοιραία εκείνη νύχτα της 3^{ης} προς 4^{ης} Ιανουαρίου του 1931, ο Αθανασόπουλος γύρισε μεθυσμένος στο σπίτι του Χαροκόπου μετά από γλέντι με φίλους και γυναίκες. Η γυναίκα του τον δέχτηκε, αλλά δεν ήταν πρόθυμη να υποκύψει στις ερωτικές του επιθυμίες. Έξαλλος λοιπόν με την γυναίκα του που του αρνούσαν να του προσφέρει ότι οι άλλες του πρόσφεραν απλόχερα, την βίασε παρά φύσει! Εκείνη τρομαγμένη από αυτήν του την κίνηση, κατάφερε να του ξεφύγει και ζήτησε βοήθεια από την μητέρα της. Η μητέρα της ήταν 45 χρονών τότε και οι σχέσεις με τον γαμπρό της το τελευταίο καιρό ήταν πολύ κακές και τα γεγονότα εκείνης της νύχτας εξάντλησαν την υπομονή της. Αυτή η βραδιά θα ήταν πολύ καθοριστική για όλους, αφού αποφάσισε να τον σκοτώσει η πεθερά του. Εκείνες τις ημέρες στο σπίτι φιλοξενούνταν ο ανιψιός της Άρτεμις. Ήταν ένας νεαρός 17 ετών περίπου, ο οποίος ήταν κρυφά ερωτευμένος με την ξαδέρφη του, Φούλα. Βλέποντας την εκείνο το βράδυ κακοποιημένη, δεν άντεξε και πήγε στον Αθανασόπουλο να ζητήσει τον λόγο για το συμβάν. Αυτός τον προσέβαλε άσχημα και ο νεαρός εν βρασμώ αποφάσισε να τον σκοτώσει.⁵¹

Εικόνα 1. Δολοφονία Αθανασόπουλου: Ακρόπολις 07/01/1931



[dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/](https://www.dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/) , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019

⁵¹ Ντίνης Α. , (2016), Δολοφονίες πάθους που σόκαραν την Ελλάδα – «Μαζί μέχρι να μας χωριστεί ο θάνατος» vol.2. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.eleftherostypos.gr/istories/52586-dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/> , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019

Χαρακτηριστικό εξώφυλλο εφημερίδας αποτελεί αυτό της ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, όπου με τίτλο «ΤΟ ΦΡΙΚΑΛΕΟΤΕΡΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΠΟΥ ΔΙΕΠΡΑΧΘΗ ΠΟΤΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» και με την συνοδεία την φωτογραφία του θύματος εισάγει το αναγνωστικό της κοινό σε ένα από τα πιο φριχτά και πιο διάσημα εγκλήματα στην ιστορία του Τύπου, ήταν το πρώτο άλλωστε τόσο αποτρόπαιο έγκλημα που είχε διαπραχτεί στα τότε ελληνικά χρονικά. Δεν ήταν απλώς ένας φόνος, ήταν μια ομαδική δολοφονία και ο τρόπος μάλιστα που έγινε ήταν το σημείο «κλειδί» της ιστορίας, προσπάθησαν να τον κάψουν, δεν τα κατάφεραν, τον τεμάχισαν και τον πέταξαν στο Κηφισό. Η ελληνική κοινωνία, μέχρι τότε, δεν ήξερε ότι αυτά τα εγκλήματα συμβαίνουν στην πραγματικότητα, η μόνη σχέση που είχε με αυτά τα εγκλήματα ήταν στην ανάγνωση των αστυνομικών βιβλίων.

■ Υπόθεση Λυμπέρη – τελευταίος θανατοποινίτης

Μια ακόμα υπόθεση που έμελλε να απασχολήσει έντονα τον Τύπο, τόσο για την αποτρόπαια πράξη όπου ένας πατέρας σκοτώνει μεταξύ άλλων και τα παιδιά, όσο και για την εκτέλεση του ίδιου και των συνεργών του, ήταν αυτή του Βασίλη Λυμπέρη που έκαψε όλη του οικογένεια. Η κοινή γνώμη είχε έντονο ενδιαφέρον για τους λόγους που οδήγησαν τον δράστη σε αυτή την πράξη αλλά και για τις λεπτομέρειες αυτής. Συγκεκριμένα, τις πρώτες μέρες του 1972, ο Βασίλης Λυμπέρης θέτει σε εφαρμογή το σατανικό του σχέδιο, να εξοντώσει την οικογένεια του. Αφορμή αποτέλεσε η διαθήκη που είχε συντάξει ένα χρόνο πριν η γυναίκα του και δεν τον συμπεριλάμβανε και άφηνε όλη της την περιουσία στα παιδιά τους. Το βράδυ της 4^{ης} προς 5^η Ιανουαρίου παίρνει την τελική απόφαση αδειάζοντας αρκετά μπιτόνια με βενζίνη και βάζοντας φωτιά στο σπίτι. Προηγουμένως είχε πάει στον κινηματογράφο, προσπαθώντας όπως ισχυρίστηκε, να βγάλει την ιδέα του φονικού από το μυαλό του.⁵²

Φαίνεται όμως ότι αυτή η «ιδέα» του είχε γίνει εμμονή και ήταν αποφασισμένος να την πραγματοποιήσει καίγοντας ζωντανούς την γυναίκα, την

⁵² Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 52-56

πεθερά και τα δύο του παιδιά του. Ο Λυμπέρης στην απολογία του ισχυρίστηκε ότι αιτία για τα προβλήματα στον γάμο του ήταν η πεθερά του. Πίστευε ότι αν έκαιγε το σπίτι η γυναίκα του και τα παιδιά του θα ερχόταν να μείνουν μαζί του. Αρνήθηκε κατηγορηματικά ότι γνώριζε πως η σύζυγος και τα δύο μικρά βρίσκονταν εκείνο το βράδυ στο σπίτι και πως ζήτησε και μόνος του από τον ανακριτή να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου αν οι Αρχές πίστευαν ότι είχε σκοπό να κάψει τέσσερις ανθρώπους. Ο 27χρονος τότε Λυμπέρης κρίθηκε ένοχος από το Κακουργιοδικείο Αθηνών και καταδικάστηκε σε θανατική ποινή. Την Παρασκευή, 25 Αυγούστου, 1972, στις 05:49 τα ξημερώματα εκτελέστηκε στην Νέα Αλικαρνασσό, στο Ηράκλειο Κρήτης. Ήταν ο τελευταίος κατάδικος που υποβλήθηκε στην εσχάτη των ποινών στην Ελλάδα. Η θανατική ποινή, όπου ήταν και η τελευταία που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι προσέλκυσε το ίδιο ή ίσως και παραπάνω ενδιαφέρον με το έγκλημα που είχε διαπράξει. Οι εφημερίδες εκείνες τις ημέρες φρόντιζαν να έχουν καθημερινά καινούργιες λεπτομέρειες για την εκτέλεση αλλά και αποσπάσματα που υπενθύμιζαν το πρωτοφανές έγκλημα που είχε διαπράξει.⁵³

Εικόνα 2. Υπόθεση Λυμπέρη: Πρωτοσέλιδο στην *Βραδυνή* στις 09/01/1972



Πηγή: <https://www.protothema.gr/stories/article/847588/vasilis-luberis-o-teleutaios-thanatopointis-pou-ektelestike-stin-ellada-1972/>

⁵³ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 52-56

Χαρακτηριστικό εξώφυλλο για την παρουσίαση της είδησης αποτελεί αυτό την *Βραδυή* όπου με τίτλο «*ΕΚΑΨΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ! Και την πεθερά του*» με την συνοδεία των φωτογραφιών των θυμάτων του η αφήγηση δραματοποιείται και αυτό που συγκλόνισε περισσότερο την κοινή γνώμη, δεν ήταν τόσο η ίδια η πράξη αλλά τα πρόσωπα που αποτέλεσαν τα θύματα του δράση. Τα πρόσωπα αυτά ήταν η οικογένεια του και κυρίως τα ανήλικα παιδιά του και αυτό ήταν που κίνησε το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού, δηλαδή ποία ήταν τα κίνητρα που οδήγησαν έναν άνθρωπο σε μια τόσο στυγερή πράξη. Και αυτό δεν θα μπορούσαν ποτέ να το συγχωρέσουν σε αυτό, η κοινωνία είναι πολύ ευαίσθητη σε θέματα που αφορούν παιδιά. Έτσι, δεν υπήρχαν άλλα περιθώρια περί συζήτησης της ποινής του, η θανατική ποινή ήταν μονόδρομος για τις δικαστικές αρχές, αφού η υπόθεση ήταν πρωτοφανής και για τα δικαστικά χρονικά.

- Σεχίδης: Εν ψυχρώ επί πέντε

«Δεν μετανιώνω για τίποτε» επανέλαβε κατά την απολογία του τον Μάιο του 1996 στο δικαστήριο ο Θεόφιλος Σεχίδης, φοιτητής της Θεολογίας, ο οποίος σκότωσε πέντε συγγενείς του, τεμαχίζοντας τους και στην συνέχεια πετώντας τις σωρούς τους στην χωματερή. Το έγκλημα δεν έγινε αμέσως γνωστό. Όμως η καταγγελία της θείας του από το Βέλγιο για την εξαφάνιση του άνδρα της, οδήγησε της αρχές να ερευνήσουν την υπόθεση και να καταλήξουν στην απολογία του Σεχίδη, που μεταξύ άλλων ανέφερε ότι ήταν σε άμυνα όταν σκότωνε τα θύματα του, ισχυριζόμενος ότι τα θύματα, ένα προς ένα, του είχαν επιτεθεί και εκείνος δεν μπορούσε να κάνει τίποτα άλλο από το να τα σκοτώσει.⁵⁴

Καθηλωτικές ήταν και οι σκηνές της αναπαράστασης της ομαδικής δολοφονίας. Ψυχρός και αμετανόητος ο δολοφόνος περιέγραψε κυνικά με όλες τις λεπτομέρειες πώς εξόντωσε την οικογένειά του. Εξόντωσε τα μέλη της οικογένειάς του και μετά άρχισε να τεμαχίζει τα πτώματα τους με σιδεροπρίονο. Τοποθέτησε τα

⁵⁴ CNN Greece, (2019), Θεόφιλος Σεχίδης: Τι έγραφαν οι εφημερίδες της εποχής για τον «γιο του Φρανκενστάιν». Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.cnn.gr/news/ellada/story/165406/theofilos-sexidis-ti-egrafan-oi-efimerides-tis-epoxis-gia-ton-gio-toy-frankenstein>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

τεμαχισμένα μέλη σε σακούλες και τα μετέφερε με το αυτοκίνητο του σε σκουπιδότοπο της Καβάλας, όπου ξεφορτώθηκε το μακάβριο φορτίο του. «*Η τρέλα του Σεχίδη*». «*Το έγκλημα του αιώνα*». «*Ο γιος του Φρανκεστάιν*». «*Ο κανίβαλος που άκουγε Τσαϊκόφσκι*». Αυτά ήταν μόνο μερικά από τα πρωτοσέλιδα που προσπαθούσαν να περιγράψουν το απίστευτο έγκλημα της Θάσου. Όλες οι εφημερίδες τις εποχής εστίαζαν έντονα το ενδιαφέρον στην αμφιλεγόμενη προσωπικότητα του δολοφόνου, οι τίτλοι των εφημερίδων θα μπορούσαν να παρομοιαστούν και με τίτλους μυθιστορημάτων και αυξάνονταν υποθέσεις γύρω από την ζωή του δράστη.⁵⁵

Εικόνα 3. Υπόθεση Σεχίδη: Πρωτοσέλιδο *Ελεύθερος Τύπος* 10/08/1996



Πηγή: <https://www.cnn.gr/news/ellada/story/165406/theofilos-sexidis-ti-egrafan-oi-efimerides-tis-epoxis-gia-ton-gio-toy-frankenstein>

Χαρακτηριστικό εξώφυλλο της υπόθεσης Σεχίδη, ήταν αυτό του *Ελεύθερου Τύπου* με τίτλο «*Ο γιος του Φρανκεστάιν*», που συνοδευόταν από μια φωτογραφία του Σεχίδη κατά την αναπαράσταση κάποιων εκ των φόνων που διέπραξε, η ελληνική

⁵⁵CNN Greece, (2019), Θεόφιλος Σεχίδης: Τι έγραφαν οι εφημερίδες της εποχής για τον «γιο του Φρανκενστάιν». Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.cnn.gr/news/ellada/story/165406/theofilos-sexidis-ti-egrafan-oi-efimerides-tis-epoxis-gia-ton-gio-toy-frankenstein>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

κοινωνία εισαγόταν σε περίεργη υπόθεση, με ένα ακόμα πιο περίεργο δράστη. Από τις πρώτες κιόλας μέρες όλες οι εφημερίδες άφηναν σαφείς υπαινιγμούς για την ψυχολογική κατάσταση του δράστη, ο οποίος χωρίς κάποιο κίνητρο και με μόνη δικαιολογία ότι απειλούσαν την ζωή του, σκότωσε εν ψυχρώ όλα τα μέλη της οικογένειάς του. Αυτό που κίνησε την περιέργεια ήταν ο ίδιος ο δράστης και η ζωή του, ο Τύπος ενδιαφέρθηκε περισσότερο για αυτό παρά για τα θύματα του. Αυτός ήταν ο μόνος πρωταγωνιστής της υπόθεσης.

▪ Σατανιστές Παλλήνης

Άλλη μια υπόθεση που απασχόλησε έντονα τον τύπο και σόκαρε την κοινή γνώμη, ήταν αυτή των σατανιστών της Παλλήνης. Τον Δεκέμβριο του 1993, όλη η Ελλάδα παρακολουθούσε συγκλονισμένη τις εξελίξεις γύρω από τρία νέα παιδιά, τα οποία κατηγορούνταν για την άγρια δολοφονία δύο γυναικών. Ήταν τότε που ήρθε για πρώτη φορά αντιμέτωπη η ελληνική κοινωνία με τον όρο «σατανισμός». Στο εδώλιο κάθονταν οι Ασημάκης Κατσούλας, Εμμανουήλ Δημητροκάλης και Δήμητρα Μαργέτη, οι οποίοι αποκάλυπταν με λεπτομέρειες τις φρικιαστικές εγκληματικές ενέργειες τους.⁵⁶

Τον Αύγουστο του 1992 λαμβάνει χώρα η πρώτη πράξη αυτής της ιστορίας, η οποία έμελλε για χρόνια να απασχολήσει τα Μέσα. Η 14χρονή τότε Δώρα Συροπούλου μεταφέρεται σε ερημική τοποθεσία στο Κορωπί από τον 21χρονό Ασημάκη Κατσούλα, τον 19χρονό Μάνο Δημητροκάλη και την Δήμητρα Μαργέτη, μόλις 18 ετών τότε. Εκεί κακοποιείται και δολοφονείται για να «προσφερθεί στον σατανά», ενώ όταν όλα είχαν τελειώσει, η σωρός της περιλούζεται με βενζίνη και καίγεται. Η δεύτερη πράξη ήρθε λίγους μήνες αργότερα, τον Απρίλιο του 1993, όταν η 28χρονή Γαρυφαλλιά Γιούργα, μητέρα δύο παιδιών, οδηγήθηκε και αυτή στο Κορωπί, όπου

⁵⁶ Λαμπρόπουλος Β.Γ, (2008), Το αληθινό πρόσωπο των σατανιστών. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/to-alithino-proswpo-twn-satanistwn/>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

βιάστηκε και δολοφονήθηκε με μια πέτρα, με σκοπό να μην αναγνωριστεί ποτέ το πτώμα της.⁵⁷

Εικόνα 4. Σατανιστές Παλλήνης: Πρωτοσέλιδο Έθνος 10/12/1993



Πηγή: <https://www.vice.com/gr/article/pa3n9v/h-megalh-kai-aimathrh-istoria-twn-ellhnwn-satanistwn-ths-pallhnhs>

Το Έθνος στις 10 Δεκεμβρίου του 1993 με τίτλο «ΛΙΣΤΑ ΘΑΝΑΤΟΥ», όπου συνοδευόταν από τρεις φωτογραφίες των πρωταγωνιστών της υπόθεσης, θα όξυνε για ακόμη μια φορά την περιέργεια της κοινής γνώμης γιατί εκτός από την αναφορά στις καταθέσεις των δραστών, η εφημερίδα εστίαζε και σε μια «λίστα» με τα επόμενα θύματα των σατανιστών. Στις φωτογραφίες οι δράστες απεικονίζονται ως απλά,

⁵⁷ Λαμπρόπουλος Β.Γ, (2008), Το αληθινό πρόσωπο των σατανιστών. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/to-alithino-proswpo-twn-satanistwn/>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

καθημερινά άτομα και κανενός ο νους δεν θα μπορούσε να πάει ότι είναι μπλεγμένοι σε μια τέτοια ιστορία. Αρκετό ενδιαφέρον μάλιστα είχε και ο τρόπος που παρουσίαζε ο Τύπος τα προφίλ των δραστών, σαν να ήταν χαρακτήρες κάποιας ταινίας. Ο Κατσούλας ήταν ο μεγαλύτερος, ο «εγκέφαλος», ο έξυπνος και αυτός που τα σχεδίαζε τα πάντα, ενώ ο Δημητροκάλης ήταν μικρότερος του, όχι τόσο έξυπνος, δεν αναλάμβανε πρωτοβουλίες και εκτελούσε μόνο εντολές. Ενώ τέλος, η Μαργέτη, η μικρότερη όλων, το ωραίο στοιχείο της υπόθεσης, η νέα που παρασύρθηκε από τον έρωτα της για τον Κατσούλα και οδηγήθηκε στην συνέργεια και των δύο δολοφονιών.

1.3.1Η περίπτωση Φραντζή

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα των παραπάνω λεγομένων θα αποτελέσει η παρουσίαση τόσο του εγκλήματος Φραντζή το 1987, όσο και ο εντοπισμός των αφηγηματικών τεχνικών σε αυτό. Είναι το έγκλημα που λόγω της πρωτοφανούς βιαιότητας όπου διαπράχθηκε, αποτέλεσε σταθμό στα αστυνομικά χρονικά της χώρας. Πρόκειται αναμφισβήτητα για ένα ερωτικό έγκλημα ζήλιας και πάθους. Ο δράστης ενήργησε με πρωτοφανή αγριότητα και με σκληρή και ανήλεη διάθεση, καταλήγοντας σε αυτό το ειδικό αποτέλεσμα. Οι εφημερίδες της εποχής, όπως και τα περιοδικά, αφιέρωσαν αμέτρητες σελίδες ρεπορτάζ, σχόλια, παρατηρήσεις και απόψεις εγκληματολόγων και άλλων ειδικών, καθώς και πλήθος φωτογραφιών, ενώ τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα αφιέρωσαν επίσης αμέτρητες ώρες στις ειδήσεις και στις εκπομπές τους για την πολύκροτη υπόθεση.⁵⁸

Ο άνθρωπος που πρωταγωνίστησε σε αυτήν την φοβερή ιστορία ήταν ο Παναγιώτης Φραντζής, 27 χρονών, τότε φοιτητής της ΑΣΟΕΕ(σημερινό Οικονομικό Πανεπιστήμιο), όπου εργαζόταν παράλληλα και ως πλασιέ σε εταιρεία ενδυμάτων. Θύμα ήταν η Ζωή (Ζωζώ όπως την φώναζαν) Φραντζή-Γαρμανή, 18 χρονών. Ήταν μια πανέμορφη νέα, την οποία ο σύζυγος της την στραγγάλισε και την τεμάχισε, τοποθετώντας στην συνέχεια τα έντεκα κομμάτια της σε νάιλον σακούλες και

⁵⁸ Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.17-18

πετώντας τα σε κάδους απορριμμάτων, όπου ανακαλύφθηκαν τυχαία από συλλέκτη που έψαχνε τους κάδους για γραμματόσημα.⁵⁹

1.3.2 Η θυελλώδης σχέση και ο γάμος

Ο Φραντζής όταν γνώρισε την Ζώη ήταν 25 χρονών, ενώ εκείνη ήταν 16 ετών και φοιτούσε στην τελευταία τάξη του Λυκείου. Η γνωριμία έγινε σε μια καφετέρια κοντά στο σχολείο της κοπέλας στην πλατεία Κολιάτσου και αυτή η γνωριμία δεν άργησε να εξελιχθεί σε ένα θυελλώδη έρωτα, τόσο δυνατό που για χάρη της, ο Φραντζής, διέλυσε έναν αρραβώνα πέντε ετών. Μετά από την γνωριμία περίπου δεκατεσσάρων μηνών το ζευγάρι παντρεύτηκε τον Δεκέμβριο του 1986 και νοίκιασαν ένα διαμέρισμα στην οδό Νεμέσεως, στην περιοχή των Κάτω Πατησιών όπου και διέμειναν.⁶⁰

Όμως, από τότε που παντρεύτηκαν οι σχέσεις του ζευγαριού δεν ήταν καλές. Καβγάδιζαν συχνά για ασήμαντη αφορμή. Ο Φραντζής, εσωστρεφής και κλειστός χαρακτήρας, την ζήλευε αφόρητα, ενώ εκείνη εξωστρεφείς και κοινωνική, της άρεσε να βγαίνει και να διασκεδάζει με τις φίλες της και ενίοτε να φλερτάρει. Η Φραντζής ήθελε να την εξουσιάζει και οι τσακωμοί τους, δεν αποτελούσαν «ερωτικά καβγαδάκια», ξεπερνούσαν πολλές φορές τα όρια και με το πέραμα του χρόνου γίνονταν εντονότεροι.⁶¹

1.3.3 Το χρονικό ενός έρωτος που κατέληξε «κομμάτια»

Το βράδυ της 24^{ης} Ιουλίου 1987 ο Φραντζής μαζί με την σύζυγο του κανονίζουν να βγουν βόλτα στην Φωκίωνος Νέγρη. Εκεί, σε ένα μαγαζί, έκατσαν και έφαγαν παγωτό. Καθώς έφευγαν, η Ζωή ζήτησε από τον σύζυγο της να πάνε σε μια παμπ να διασκεδάσουν. *«Δεν μπορώ άλλο απόψε. Είμαι κουρασμένος. Πάμε σπίτι»* φέρεται να της είπε ο Φραντζής. Έτσι, ένα επεισόδιο μεταξύ του ζευγαριού και συγκεκριμένα η

⁵⁹ Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.17-18

⁶⁰ Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.20-21

⁶¹ Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.23

Ζωή το ξεκίνησε κάνοντας του φραστική επίθεση, με αφορμή το γεγονός ότι ήθελε να συνεχίσουν την έξοδο τους. Θυμωμένοι και οι δύο τους, φτάνουν στο σπίτι. Η Ζωή κατέβηκε από το αυτοκίνητο, ενώ ο Φραντζής πήγε να βρει χώρο να παρκάρει. Η Ζωή ανεβαίνει στο διαμέρισμα και κλειδώνει την πόρτα. Όταν ανεβαίνει και ο Παναγιώτης και χτυπάει και το κουδούνι, εκείνη αρνείται να του ανοίξει. Ξαναχτυπά το κουδούνι και προσπαθεί να ανοίξει την πόρτα, αλλά η Ζωή δεν του ανοίγει με τίποτα. Ούτε του μιλάει.⁶²

Αντιμέτωπος με αυτήν την κατάσταση, ο Φραντζής σκέφτηκε να της τηλεφωνήσει. Κατέβηκε και πήγε στο περίπτερο στην γωνία, για να πάρει τηλέφωνο και να την παρακαλέσει να του ανοίξει. Εκείνη όμως δεν σήκωνε το τηλέφωνο, παρά το γεγονός ότι ο Παναγιώτης το άφησε αρκετή ώρα να χτυπάει. Φεύγει λοιπόν από το περίπτερο και ανεβαίνει ξανά στο σπίτι του. Παρακαλάει και πάλι την Ζωή να του ανοίξει την πόρτα. Τελικά εκείνη πείθεται. Αφού ο Φραντζής μπαίνει μέσα, δημιουργείται νέο επεισόδιο για το κλειδωμα της πόρτας και γιατί δεν πήγαν για διασκέδαση.⁶³

Και αυτός ο καβγάς δεν κράτησε για πολύ. Λίγο αργότερα, Παναγιώτης και Ζωή ξάπλωσαν στο κρεβάτι και έκαναν έρωτα, ξεχνώντας τα καβγαδάκια. Δεν πέρασε όμως ούτε ένα τέταρτο και ξαναμάλωσαν! Και τον νέο καβγά τον προκάλεσε η Ζωή, σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς του Φραντζή, δεδομένου ότι δεν μπορεί να υπάρξει άλλη μαρτυρία. Οι διαπληκτισμοί συνεχίστηκαν εντονότερα και τα πράγματα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο. Κάποια στιγμή, σηκώθηκαν και οι δύο από το κρεβάτι και συνέχισαν την έντονη λογομαχία. Μέχρι που έφτασαν στο σημείο να έρθουν στα χέρια.⁶⁴

Ο ίδιος υποστήριξε πως κατά την διάρκεια της πάλης, έσπρωξε την Ζωή και έπεσε με το πίσω μέρος του κεφαλιού της στην κάτω γωνία του κρεβατιού. Εκείνη έμεινε ακίνητη και όταν εκείνος άρχισε να συνέρχεται από την κατάσταση στην οποία βρισκόταν, τα έχασε και δεν ήξερε τι να κάνει, γιατί νόμιζε ότι κανένας δεν θα πίστευε ότι η Ζωή πέθανε πάνω στον καβγά. Όμως από τον αρμόδιο ιατροδικαστή δίνεται μια άλλη και μάλλον επικρατέστερη εκδοχή, ότι η Ζωή είχε στραγγαλιστεί. Ο δράστης την είχε στραγγαλίσει με τα χέρια του, ενώ και στο σώμα του Φραντζή

⁶² Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.24

⁶³ Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, σελ.24

⁶⁴ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 83-88

υπήρχαν σημάδια μάχης, τα οποία οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι η Ζώη είχε κάνει ενδεχομένως προσπάθειες να τον απωθήσει.⁶⁵

Αφού λοιπόν διαπίστωσε ότι η γυναίκα του ήταν νεκρή και έχοντας επικρατήσει το ένστικτό της αυτοσυντήρησης, ο Φραντζής αποφάσισε να εξαφανίσει το πτώμα και να ισχυριστεί ότι τον εγκατέλειψε. Και αποφάσισε να τεμαχίσει το άψυχο σώμα της γυναίκας του, μεταφέροντας το σώμα της γυναίκας του στην μπανιέρα και κόβοντας το με ένα κρητικό μαχαίρι. Αυτή η διαδικασία κράτησε περισσότερες από τρεις ώρες. Πολλές φορές όπως ανέφερε, κατά την διάρκεια του τεμαχισμού σταματούσε, έκανε εμετό και έκλαιγε αφού όπως έλεγε την αγαπούσε. Όλες οι λεπτομέρειες του τεμαχισμού, όπως περιέγραψε ο ιατροδικαστής ήταν σοκαρίστηκες. Της έβγαλε τα μάτια, της έκοψε την μύτη, τα αυτιά και τα μαλλιά, ώστε να φαίνεται σαν κομμάτια ωμού κρέατος και να μην μπορεί να αναγνωριστεί από κανένα.⁶⁶

Όταν τελείωσε τον τεμαχισμό της Ζωής, ο δράστης τοποθέτησε τα 11 μέλη του σώματος της γυναίκας του σε σακούλες και τα πέταξε σε διαφορετικούς κάδους, με την σιγουριά ότι σε λίγη ώρα θα ερχόταν το απορριματοφόρο και θα εξαφανιζόταν μια για πάντα κάθε ίχνος της. Το σχέδιο αυτό θα στεφόταν από επιτυχία, όταν όμως ένας συλλέκτης γραμματοσήμων ψάχνοντας τα σκουπίδια εντοπίζει μια από τις σακούλες αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση για τον εντοπισμό του δράστη. Αρχικά, ο συλλέκτης γραμματοσήμων νόμιζε ότι ήταν κομμάτια από ώμο κρέας, αλλά όταν τα παρατήρησε πιο προσεκτικά κατάλαβε ότι επρόκειτο για μέλη από γυναικείο σώμα. Αμέσως ειδοποιήθηκε η αστυνομία, η οποία βρήκε όλα τα μέλη του θύματος εκτός από το κεφάλι, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να την αναγνωρίσει.⁶⁷

Όμως, μια ματωμένη απόδειξη κρεοπωλείου, θα λύσει το μυστήριο αυτού του στυγερού εγκλήματος και θα οδηγήσει την αστυνομία στην περιοχή και τελικά στα ίχνη του ζεύγους Φραντζή. Αφού, η ημερομηνία και η ώρα αναγράφονταν καθαρά και ο κρεοπώλης θυμήθηκε έναν-έναν τους πελάτες που είχαν περάσει εκείνη την ημέρα από το κατάστημα του, αφού είχε περάσει μόλις μια εβδομάδα από την

⁶⁵ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 83-88

⁶⁶ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 83-88

⁶⁷ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 83-88

συγκεκριμένη μέρα. Μεταξύ των πελατών ήταν και ο δράστης, ο οποίος όμως είχε προλάβει να παραδοθεί στην αστυνομία.⁶⁸

1.3.4 Η δίκη και η καταδίκη

Στο δικαστήριο ο κατηγορούμενος αρνείται με σθένος την εκδοχή του στραγγαλισμού και επιμένει στον ισχυρισμό, πως η σύζυγος του χτύπησε στο πίσω μέρος του κεφαλιού της στην άκρη του κρεβατιού και πέθανε. Εξηγεί ότι στην συνέχεια πανικοβλήθηκε, φοβήθηκε και έχασε τον έλεγχο των πράξεων του. Η υπόθεση έγινε πρωτοσέλιδο από όλες τις εφημερίδες, με το Έθνος και την Αυριανή να δημοσιεύουν φωτογραφία του ακέφαλου τεμαχισμένου πτώματος και να προκαλούν θύελλα αντιδράσεων και καταγγελιών. Ο Φραντζής είχε αφήσει άφωνο το πανελλήνιο όταν ρωτήθηκε από τον δημοσιογράφο Πάνο Σόμπολο για το πώς κατάφερε να τεμαχίσει το πτώμα με τόση ακρίβεια, απάντησε: *«Δεν είναι ανάγκη να δουλεύω σε κρεοπωλείο για να ξέρω. Είναι πολύ εύκολο. Δεν είναι τίποτα το δύσκολο, αρκεί να σημαδεύεις τις κλειδώσεις»*.⁶⁹

Από την άλλη, ο ιατροδικαστής είναι κάθετος στην έκθεση του και αναφέρει ρητά και με σαφήνεια ότι στους πνεύμονες του θύματος διαπιστώθηκαν ασφυκτικά φαινόμενα. Ενώ ο εισαγγελέας στην αγόρευση του δεν μπορούσε να βρει χαρακτηρισμό για τον δράστη και ανέφερε ότι κανένα ζώο του ζωικού βασιλείου δεν θα έκανε κάτι παρόμοιο. Έτσι ο Φραντζής καταδικάζεται για ανθρωποκτονία από πρόθεση ιδιαιζόντως απεχθή από δράστη ιδιαίτερα επικίνδυνο, καθώς και για περιύβριση νεκρού σε ποινή ισόβιας κάθειρξης και οδηγείται στην Δικαστική Φυλακή Κορυδαλλού. Η ποινή της ισόβιας κάθειρξης όμως, επιβλήθηκε κατά

⁶⁸ Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης, σελ. 83-88

⁶⁹ Κουκουμάκας Κ., (2018),: «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνησε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

πλειονηφία 5-2, αυτοί που μειοψηφισαν ζητούσαν αυστηρότερη ποινή και θανατική καταδίκη.⁷⁰

Ο Φραντζής πέρασε από τα σκληρότερα σωφρονιστικά ιδρύματα της χώρας, με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης και τις ερινύες να τον τιμωρούν καθημερινά. Τα πρώτα χρόνια στην φυλακή δεν είχε πραγματική επαφή με το περιβάλλον και όπως ισχυρίστηκαν άνθρωποι που είχαν έρθει σε επαφή μαζί του, προσπαθούσε να βρει τρόπο να αυτοκτονήσει για να λυτρωθεί. Το 1991 θα γινόταν η δευτεροβάθμια εκδίκαση της υπόθεσης, όμως εκείνη την ημέρα ο Φραντζής εισάγεται στο νοσοκομείο της φυλακής με γαστρορραγία. Οι δικηγόροι του ζητούν αναβολή, το δικαστήριο όμως στέλνει ιατρικό δικαστή στο νοσοκομείο για να εξεταστεί ο Φραντζής και να διαπιστωθεί αν αληθεύει ο ισχυρισμός, ο ίδιος αρνείται να εξεταστεί και η έφεση απορρίπτεται.⁷¹

Το 1997 μπαίνει στο καθεστώς ειδικών εκπαιδευτικών αδειών και αρχίζει να παρακολουθεί τα μαθήματα στην ΑΣΟΕΕ, εκεί αρχίζει να συναναστρέφεται με κόσμο και να κοινωνικοποιείται. Αρχίζει επίσης να δημιουργεί ερωτικές σχέσεις με κοπέλες, παρόλο το σκοτεινό του παρελθόν. Ο Φραντζής λόγω της καλής του διαγωγής και της κοινωνικής εργασίας που είχε πραγματοποιήσει κατά την 16χρονη παραμονή του στην φυλακή, είχε καλύψει τα 21 χρόνια της ποινής του και συνεπώς σύμφωνα με το νόμο είχε δικαίωμα να διεκδικήσει την αποφυλάκιση του. Η αίτηση αποφυλάκισης του μπορεί να μην έγινε δεκτή, είχε όμως ουσιαστικά «ανοίξει» ο δρόμος για την αποφυλάκιση του, αφού του αναγνωρίστηκαν τα 21 χρόνια φυλάκισης.⁷²

⁷⁰ Κουκουμάκας Κ., (2018),: «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνισε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

⁷¹ Κουκουμάκας Κ., (2018),: «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνισε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

⁷² Κουκουμάκας Κ., (2018),: «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνισε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

Λίγα χρόνια αργότερα, συγκεκριμένα τον Σεπτέμβριο του 2003 κάνει πάλι αίτηση αποφυλάκισης, που πάλι απορρίπτεται. Το ίδιο συμβαίνει και το 2004 και το 2005, ο δικηγόρος του υποστηρίζει ότι εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις να αποφυλακιστεί, δεν έχουν κανένα δικαίωμα να τον «σκοτώνουν» κάθε μέρα. Όμως τον Οκτώβριο του 2005, η αίτηση για την υφ' ορών απόλυση του, γίνεται δεκτή και ο Φραντζής λόγω της ηλικίας του είχε το δικαίωμα σε μια νέα αρχή. Και αυτός είναι ο επίλογος στο πιο πολύ-δημοσιευμένο έγκλημα στην ιστορία του Τύπου που συγκλόνισε την τότε κοινή γνώμη, η οποία δεν είχε συνηθίσει να βιώνει τέτοιου είδους εγκλήματα αλλά τα παρακολουθούσε μόνο στον κινηματογράφο.⁷³

1.3.5 Αναφορά στην προβολή του εγκλήματος στον Τύπο

Το γεγονός, όπως ήταν αναμενόμενο προκάλεσε και το έντονο ενδιαφέρον του Τύπου, αφού θεωρείται το πιο προβεβλημένο έγκλημα στην ιστορία του ελληνικού Τύπου. Οι εφημερίδες, την επόμενη μέρα της παράδοσης του Φραντζή, προβάλλουν το έγκλημα συνοδευόμενο από πρωτοσέλιδους τίτλους όπως: «Θάνατος στο φονιά» (Απογευματινή, 27/6/1987), «Θάνατος στο κτήνος» (Ακρόπολις, 28/6/1987). Η ελληνική κοινωνία ήταν σοκαρισμένη από το πρωτοφανές, σε βαρβαρότητα, έγκλημα που αποτέλεσε κεντρικό θέμα συζητήσεως για πολλές μέρες. Από την άλλη, η εφημερίδα «Εθνος» δημοσιεύει μια φωτογραφία με τα συναρμολογημένα μέλη από το σώμα της Ζωής, προκαλώντας θύελλα αντιδράσεων σχετικά με την προστασία της προσωπικότητας και τα όρια του δικαιώματος πληροφόρησης.⁷⁴

⁷³ Κουκουμάκας Κ., (2018), «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνισε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

⁷⁴ TANEΑ Team, (2019), Τα εγκλήματα που συντάραξαν την Ελλάδα και η θεωρία του καλοκαιριού <https://www.tanea.gr/2019/02/13/greece/astynomika/ta-egklimata-pou-syntaraksan-tin-ellada-kai-i-theoria-tou-matomenou-kalokairiou/>, τελευταία πρόσβαση στις 15//05/2019

Εικόνα 5. Παρουσίαση του εγκλήματος στο «Έθνος»



Πηγή: <http://www.athensmagazine.gr/article/retromania/241716-ypothesh-frantzhs-to-pio-probeblhmeno-eidexthes-egklhma-sthn-istoria-toy-ellhnikoy-typoy-photos-video>

Το «Έθνος» που κυκλοφόρησε στις 26 Ιουνίου, είχε το θέμα πρωτοσέλιδο με τίτλο «Τεμάχισε σε 16 κομμάτια τη 18χρονη γυναίκα του», ενώ ο υπέρτιτλος ήταν «Το πιο φρικιαστικό έγκλημα στην Ελλάδα - Φοιτητής – Λαντρώ στα Κάτω Πατήσια». Το ρεπορτάζ συνοδεύεται από δυο φωτογραφίες του ακρωτηριασμένου σώματος της Ζωής, για τις συγκεκριμένες φωτογραφίες η λεζάντα γράφει: «Δύο φωτογραφίες ντοκουμέντα της ανθρώπινης θηριωδίας. Είναι αναγκαίο να δεχτούμε όλοι, αυτή την τρομερή γροθιά στο στομάχι και στα μούτρα... Έτσι για να συνειδητοποιήσουμε τη φρίκη και να προβληματιστούμε με ποια μέσα θα αποπλίσουμε το θηρίο που ενεδρεύει στα έγκατα του ασυνειδήτου μιας κοινωνίας, που το εκτρέφει αιώνες ολόκληρους στα σπλάχνα της».

Εικόνα 6. Ρεπορτάζ εφημερίδας «Έθνος»



Πηγή: <https://www.reader.gr/stories/viasmoi-dolofonies-kai-temahismena-ptomata-ta-5-pio-stygera-egklimata-tis-elladas-eikones>

Ο τίτλος του ρεπορτάζ μέσα στην εφημερίδα ήταν «Ο χασάπης οδήγησε στον Λαντρύ», αυτός ο αινιγματικός τίτλος κάνει αναφορά σε έναν serial killer της τότε τηλεόρασης. Ο δημοσιογράφος κάνει λόγο για την απόδειξη του κρεοπωλείου στην οδό Κνωσού 10 και βρήκαν οι αστυνομικοί σε μια από τις σακούλες με τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής, που είναι οδηγεί στον δράστη και άνδρα του θύματος, Παναγιώτη Φραντζί. Έτσι, ξετυλίγεται για το κοινό μια ιστορία πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα. Το ενδιαφέρον των αναγνωστών είναι πολύ έντονο και θέλουν να μάθουν περισσότερες λεπτομέρειες για την ζωή του ζευγαριού αλλά και για το μοιραίο βράδυ.⁷⁵

⁷⁵ TANEΑ Team, (2019), Τα εγκλήματα που συντάραξαν την Ελλάδα και η θεωρία του καλοκαιριού <https://www.tanea.gr/2019/02/13/greece/astynomika/ta-egklimata-pou-syntaraksan-tin-ellada-kai-i-theoria-tou-matomenou-kalokairiou/>, τελευταία πρόσβαση στις 15//05/2019

Εικόνα 7. Ρεπορτάζ «Έθνος» μια μέρα μετά την αποκάλυψη του δράστη



Πηγή: <https://www.tanea.gr/2019/02/13/greece/astynomika/ta-egklimata-pou-syntaraksan-tin-ellada-kai-i-theoria-tou-matomenou-kalokairiou/>

Το «Έθνος» επίσης την επόμενη μέρα της αποκάλυψης του εγκλήματος, το Σάββατο στις 27 Ιουνίου του 1987 κυκλοφορεί με πρωτοσέλιδο τίτλο: «Αναπαράσταση σοκ, στις 26 Ιουνίου στα Κάτω Πατήσια», όπου το ρεπορτάζ μέσα στην εφημερίδα το υπογράφουν όπως και το προηγούμενο ο Πάνος Σόμπολος και ο Γιώργος Γκιώνης. Στο ρεπορτάζ συμπεριλαμβάνεται η απολογία του δράστη, αναφέρεται ότι πλήθος κόσμου είχε συγκεντρωθεί στην οδό Νεμέσεως 21, έξω δηλαδή από το σπίτι του ζευγαριού που διαπράχθηκε και το έγκλημα, προσπαθώντας να βρει και να λιντσάρει τον δράστη. Το πλήθος επιζητά την θανατική ποινή για τον δράστη, που παραμένει ατάραχος, ασυγκίνητος, σκληρός και χωρίς καμία μεταμέλεια, αφού θεωρεί ότι αυτή ήταν η καλύτερη λύση για αυτόν και αν είχε περάσει το σκουπιδιάρικο να πάρει το πτώμα δεν θα βρισκόταν σε αυτήν την θέση.⁷⁶

⁷⁶ TANEΑ Team, (2019), Τα εγκλήματα που συντάραξαν την Ελλάδα και η θεωρία του καλοκαιριού <https://www.tanea.gr/2019/02/13/greece/astynomika/ta-egklimata-pou-syntaraksan-tin-ellada-kai-i-theoria-tou-matomenou-kalokairiou/>, τελευταία πρόσβαση στις 15//05/2019

Εικόνα 8. Πρωτοσέλιδο «Απογευματινής» την ημέρα της δίκης



Πηγή: https://www.oneman.gr/keimena/diabrasma/megala_keimena/ypothesh-frantzh-to-egklhma-poy-syntarakse-thn-ellada.5106680.html

Η «Απογευματινή» επίσης, την ημέρα του δικαστηρίου κυκλοφορεί με τίτλο: «*Κτήνος κομμάτιασες την Ζωή μας*» που φέρεται να είπαν γονείς της Ζωής κατά την διάρκεια της ακρόασης στο δικαστήριο, όπου ο δράστης Παναγιώτης Φραντζής παρουσιάζει σαν ατύχημα το αποτρόπαιο αυτό έγκλημα, δικαιολογώντας για άλλη μια φορά την πράξη του και αναφέροντας ότι δεν είναι δολοφόνος. Μεταφέρει, δηλαδή η εφημερίδα το κλίμα που επικρατούσε στο δικαστήριο, όπου παρουσιάζει τους γονείς της Ζωής Γαρμανή να έχουν χάσει την ψυχραιμία τους και να επιρρίπτουν κατάρρες στον δράστη που αφαίρεσε την ζωή στην κόρη τους. Η εφημερίδα επιλέγει να παρουσιάσει και την πλευρά των γονιών, όπου μέχρι την δεδομένη στιγμή δεν έχει έλθει στο φως και είναι ουσιαστικά εκείνοι που βιώνουν τον πραγματικό πόνο.

1.3.6 Η αφήγηση από τον Τύπο στο εγκλήματος Φραντζή

Το έγκλημα του Φραντζή αναμφίβολα εκείνες τις ημέρες απασχόλησε όλον τον ελληνικό Τύπο. Τίτλοι γεμάτοι νόημα κοσμούσαν τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και προσπαθούσαν να δώσουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για τα γεγονότα του μοιραίου βραδιού. Όμως ο τρόπος αφήγησης αλλά και η σειρά που παρουσιάζονται τα γεγονότα, δίνουν μια ενδιαφέρουσα χροιά, αφού είναι το πρώτο τόσο αποτρόπαιο έγκλημα που καλείται να δημοσιεύσει ο Τύπος. Έτσι, αρχίζει η παρουσίαση των γεγονότων σε τεύχη, κάτι το οποίο συμβαίνει και με τα μυθιστορήματα, κάθε μέρα δηλαδή οι εφημερίδες παρουσιάζουν και άλλες λεπτομέρειες σχετικά με το γεγονός και στο τέλος του ρεπορτάζ ενημερώνουν ότι θα υπάρξει συνέχεια στις έρευνες και θα παρουσιαστούν και άλλες οπτικές, οξύνοντας με αυτόν τον τρόπο την περιέργεια του κοινού.

Επίσης και η περιγραφή των γεγονότων έχει μια γλαφυρότητα και μια ιδιαίτερη μέθοδο εξιστόρησης, που θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι πρόκειται για την περιγραφή ενός σεναρίου και όχι για την παρουσίαση ενός εγκλήματος. Αυτή η άποψη ενισχύεται και από τις φωτογραφίες που επιλέχθηκαν να συνοδεύσουν τα ρεπορτάζ, φωτογραφίες του ζευγαριού, φωτογραφίες των γονιών της Ζωής αλλά ακόμα και φωτογραφίες της ίδιας της Ζωής, τεμαχισμένης πάνω στο ιατροδικαστικό τραπέζι. Τίποτα δεν μπορούσε να εμποδίσει τους δημοσιογράφους της εποχής ως προς την «ενημέρωση» του κοινού, μια ενημέρωση η οποία όμως άλλαζε μορφές, με τους ίδιους πάντα «ήρωες», από διαφορετική βέβαια οπτική της εκάστοτε εφημερίδας και δημοσιογράφου, σαν να επρόκειτο για διαφορετικό μυθιστόρημα ή και για το ίδιο με παραλλαγές.

Και τέλος οι τίτλοι, με μεγάλα έντονα γράμματα και με ένα έντονο τόνο δραματικότητας, άλλοτε έκαναν λόγο για *«Το κτήνος που κομμάτιασε την Ζωή μας»* και προέβαλε με αυτόν τον τρόπο τον πόνο της οικογένειας της Ζωής Γαρμάνη και άλλοτε παρουσιάζει την οργή του πλήθους *«Θάνατος, θάνατος φωνάζει το πλήθος»* και υπογραμμίζει το αίτημα της κοινής γνώμης για την θανατική ποινή του δράστη, κάνοντας λόγο για την εσχάτη των ποινών. Όμως, υπεύθυνη για την εκδίκηση της υπόθεσης και την επιβολή της ποινής ήταν η δικαιοσύνη και όχι η κοινή γνώμη, την οποία «εκπροσωπούσαν» οι εφημερίδες. Οι τίτλοι παρόλα αυτά αποτελούν το πρώτο

πράγμα και ίσως το μοναδικό, που διαβάζει το κοινό και είχαν πάντα μια έντονη χροιά όσον αφορά την υπόθεση Φραντζή.

Έτσι λοιπόν, μπορεί κάποιος να ισχυριστεί – χωρίς σε αυτό το σημείο να έχει πραγματοποιηθεί έρευνα – ότι η παρουσίαση του εγκλήματος Φραντζή έχει αρκετά στοιχεία αφήγησης. Όμως στην συνέχεια θα γίνει λεπτομερέστερη περιγραφή και εντοπισμός συγκεκριμένων στοιχείων από τις εφημερίδες που επιβεβαιώνουν τα παραπάνω λεγόμενα. Τα χαρακτηριστικά της αφήγηση υπάρχουν διάχυτα σε όλα τα δημοσιεύματα των εφημερίδων της εποχής που προβάλλουν το γεγονός. Χαρακτηριστικά επίσης της αφήγησης εντοπίζονται και στις εικόνες, συγκεκριμένα από τον τρόπο που τοποθετούνται στο κείμενο, από το μέγεθος τους, από τα χρώματα και από το πλαίσιο.

Μεθοδολογία

2.1 Ανασκόπηση Κεφαλαίου I

Η αφήγηση ιστοριών αποτελεί μέρος της ζωής των ανθρώπων. Επαγγελματίες από κάθε κλάδο χρησιμοποιούν μεθόδους αφήγησης για να προσεγγίσουν το κοινό τους. Έτσι και οι ρεπόρτερ προχώρησαν στην αφηγηματική δημοσιογραφία, σκοπός τους ήταν αυτή η αφήγηση να προσελκύσει το ενδιαφέρον του κοινού και διαβάζοντας ή ακούγοντας μια είδηση να τους εμφανιστούν συναισθήματα που εμφανίζονται όταν κάποιος διαβάζει ένα μυθιστόρημα. Η αρχή έγινε με τις ιστορίες με ανθρώπινο ενδιαφέρον, ένα δημοσιογραφικό είδος που επινοήθηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα από αμερικάνικες εφημερίδες με σκοπό να απομακρυνθούν από το στενό κύκλο της πολιτικής και να απευθυνθούν στο μεγάλο κοινό, αλλά και την αναδυόμενη αγορά της διαφήμισης μέσα από την στροφή τους στο πραγματικό. Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα οι εφημερίδες αρχίζουν να αφηγηματοποιούν ιστορίες από το αστυνομικό δελτίο και τις αίθουσες των δικαστηρίων, με αποτέλεσμα αυτές οι αφηγήσεις να έχουν μεγάλη απήχηση στο κοινό. Σε αυτό το σημείο αρχίζουν να κάνουν την εμφάνιση τους και τα crime stories, δηλαδή ιστορίες με φόνους, κλέφτες και ληστείες. Βέβαια το αρχαιότερο δείγμα crime story είναι η αφήγηση του Ηρόδοτου για την κλοπή του θησαυρού του Ραμψίνιτου. Από την άλλη την ίδια περίοδο έχουμε και τα detective stories, όπου συνήθως ξεκινάει με την ανακάλυψη μιας αιματηρής δολοφονίας. Στην αρχή δεν είναι γνωστός ούτε ο δολοφόνος αλλά ούτε τα αίτια της δολοφονίας, όμως σημαντικός για την αποκάλυψη αυτών είναι ο ρόλος του ντετέκτιβ. Μερικοί από τους πιο δημοφιλείς ήρωες αυτών των ιστοριών είναι ο C. Auguste Dupin, ο Sherlock Holmes, ο Ηρακλής Πουαρό, ο Philip Marlowe και ο Sam Spade.

2.2 Μεθοδολογικό Πλαίσιο

Η παρούσα εργασία διαχωρίζεται σε δύο μέρη, σε αυτό της βιβλιογραφικής επισκόπησης και σε αυτό της πρωτογενούς έρευνας. Όσον αφορά την βιβλιογραφική επισκόπηση, για την ενότητα *Η αφήγηση στα Media* μελετήθηκαν: το σύγγραμμα του Salmon, *Storytelling Η μηχανή που κατασκευάζει ιστορίες και χειραγωγεί πνεύματα*, το σύγγραμμα των Anderson & Goolishian, *Human Systems as Linguistic Systems: Preliminary and Evolving Ideas about the Implications for Clinical Theory*, το σύγγραμμα του Besley, *Foucault and the turn to narrative therapy* και τέλος του Gottschall, *The Storytelling Animal, How Stories make us Human*.

Για την επόμενη ενότητα, Έγκλημα και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, ενάχθηκαν συγγράμματα όπως αυτό του Anderson, *Myths about "Not knowing"* αλλά και αυτό της κυρίας Λαμπροπούλου, *Η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Η περίπτωση της Βίας και της Εγκληματικότητας*. Για την ενότητα *Έγκλημα και Τύπος*, μελετήθηκαν έρευνές όπως, του Surrette, *Media Crime and Criminal Justice* και του Alderman, *Rating of Crime as Nation's Most Important Problem*. Επίσης σημαντική σε αυτό το σημείο ήταν η συμβολή του συγγράμματος του κ.Μπακουνάκη, *Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ*. Ενώ για την έννοια του Human Interest story, χρησιμοποιήθηκαν θεωρήσεις του Robert Park αλλά και συγγράμματα όπως το *Newspaper Feature Writing*, του Granato Len .

Επίσης, το crime και το detective story μελετήθηκε από τα συγγράμματα όπως, του Gerhardi, *The Art of Story-Telling*, του Booker, *The Seven Basic Plots*, του Lycett, *The Man Who Created Sherlock Holmes: The Life and Times of Sir Arthur Conan Doyle*, των Newland και Hershman, *Writing Short Stories: A Writers' and Artists'*, του Hühn, *The Detective as Reader: Narrativity and Reading Concepts in Detective Fiction. MFS Modern Fiction Studies*, του Scaggs, *Crime fiction* και τέλος του Priestman, *The cambridge companion to crime fiction*

Ενώ, ως μέθοδος έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική ανάλυση περιεχομένου και οι προσωπικές συνεντεύξεις. Η ανάλυση περιεχομένου μετατρέπει δευτερογενές υλικό ποιοτικής φύσης σε μορφή ποσοτικών δεδομένων και παρόλο που έχει συνδεθεί με την ανάλυση του γραπτού και προφορικού λόγου στο πλαίσιο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε επικοινωνιακό

μήνυμα, σε όποια μορφή και αν εμφανίζεται (πχ. ελεύθερες συνεντεύξεις, μυθιστορήματα, προσωπικές επιστολές/ημερολόγια).⁷⁷

Σύμφωνα με τον Robert Weber η ανάλυση περιεχομένου «είναι ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιεί συγκεκριμένους κανόνες για την εξαγωγή έγκυρων συμπερασμάτων [...] από την ανάλυση γραπτών κειμένων. Αυτά τα συμπεράσματα αφορούν είτε τον αποστολέα είτε το ίδιο το μήνυμα ή τον παραλήπτη του μηνύματος. Οι κανόνες αυτής της διαδικασίας διαφέρουν ανάλογα με το θεωρητικό υπόβαθρο και το υπό έρευνα θέμα».⁷⁸

Αποτελεί μια τυποποιημένη μέθοδο που οδηγεί στην συστηματική κωδικοποίηση του γραπτού και προφορικού λόγου και, συνεπώς αντιστοιχεί στην ποσοτικοποίηση των απαντήσεων στις ανοιχτές ερωτήσεις των ερωτηματολογίων και του περιεχομένου των μη τυποποιημένων συνεντεύξεων. Δεν αποτελεί αυτόνομη και ολοκληρωμένη μέθοδο ανάλυσης-περιορίζεται στη μέτρηση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών στο υπό έρευνα κείμενο. Τα κωδικοποιημένα ποσοτικά στοιχεία που προκύπτουν από αυτή συνοψίζονται και συσχετίζονται με στατιστικές μεθόδους. Μέσω της στατιστικής επεξεργασίας των στοιχείων ανακαλύπτονται στατιστικές συσχετίσεις βάσει των οποίων ελέγχονται οι θεωρητικές υποθέσεις της έρευνας ή αναδύονται νέες θεωρητικές επεξηγήσεις.⁷⁹

Η εφαρμογή της ανάλυσης περιεχομένου γίνεται συνήθως στο πλαίσιο της παραγωγικής λογικής δηλαδή, η θεωρία προϋπάρχει, δεν αναδύεται από τα δεδομένα και η ανάλυση θέτει συγκεκριμένα ερωτήματα τα οποία απαντώνται από τα δευτερογενή στοιχεία που εμφανίζονται στο περιεχόμενο.

Η εξαγωγή συμπεράσματος ως προς τον αποστολέα ή τις επιπτώσεις του μηνύματος είναι πιο δύσκολη και πιο προβληματική σε σύγκριση με το περιεχόμενο του ίδιου του μηνύματος, γι' αυτό οι ερευνητές που εφαρμόζουν αυτή τη μέθοδο επικεντρώνονται στα βασικά θέματα που καλύπτει το κείμενο, στη συγκριτική τους σημασία, στο χώρο ή στο χρόνο που αφιερώνεται σε αυτά, καθώς και σε άλλα στοιχεία. Έτσι ο ερευνητής μπορεί να περιγράψει το μήνυμα σε σχέση με τις

⁷⁷ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 281

⁷⁸ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 282

⁷⁹ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 282

κατηγορίες που τον ενδιαφέρουν. Χρειάζεται δηλαδή συστηματική διερεύνηση και όχι απλή ανάγνωση και αυτό συνεπάγεται ότι:

A) το κείμενο εξετάζεται στην ολότητα του και όχι επιλεκτικά. Βασικό στοιχείο της διαδικασίας αποτελεί η αντικειμενικότητα.

B) οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται για την ταξινόμηση των δεδομένων ορίζονται με σαφήνεια, έτσι ώστε να είναι δυνατά η επανάληψη και ο έλεγχος της διαδικασίας από άλλους ερευνητές. Οι κατηγορίες προσδιορίζονται από την διερεύνηση του περιεχομένου- απορρέουν δηλαδή από την θεωρία που καθοδηγεί την έρευνα και επιβάλλονται στα δεδομένα.

Γ) χαρακτηριστικά που εμφανίζονται στο κείμενο ποσοτικοποιούνται, έτσι ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί η σημασία που φέρουν στο ίδιο το κείμενο αλλά και σε σύγκριση με άλλα και επιτρέπει την ανάδειξη στατιστικών συσχετίσεων και συνεπώς την διατύπωση γενικεύσεων που αποτελούν την βάση για την επιβεβαίωση των υπό έλεγχο υποθέσεων.⁸⁰

Από τη στιγμή που ληφθεί η απόφαση σχετικά με τα βασικά ερωτήματα που θα θέσει η έρευνα καθώς και με τα δεδομένα στα οποία θα στηριχθεί, προσδιορίζεται επίσης η βασική μονάδα καταγραφής των δεδομένων. Αυτό είναι το τμήμα του κειμένου που θα αποτελέσει τη βάση για την κατηγοριοποίηση: η λέξη, η πρόταση, η παράγραφος, το θέμα, το πρόσωπο ή το συνολικό κείμενο. Όταν η μονάδα καταγραφής δεν είναι δυνατόν να ερμηνευτεί παρά μόνο σε σχέση με τα συμφραζόμενα, τότε το εκτενέστερο αυτό τμήμα του περιεχομένου που συντελεί στην πιο έγκυρη κωδικοποίηση της μονάδας καταγραφής αποτελεί την μονάδα των συμφραζόμενων.⁸¹

Η μικρότερη μονάδα καταγραφής στην ανάλυση περιεχομένου είναι η λέξη. Όταν το υπό έρευνα υλικό σχετίζεται για παράδειγμα μυθιστορήματα ή συνεντεύξεις και αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπο, τότε το πρόσωπο μπορεί να αποτελέσει μονάδα καταγραφής. Μονάδα καταγραφής αποτελεί επίσης το γενικό θέμα που αναπτύσσεται στην πρόταση, στην παράγραφο σε όλο το κείμενο.

⁸⁰ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 282

⁸¹ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 287-289

Σύμφωνα με τον Bernard Berelson, η επιτυχία της ανάλυσης περιεχομένου εξαρτάται από τις κατηγορίες που διαμορφώνονται [...] Δεδομένου ότι οι κατηγορίες περιλαμβάνουν την ουσία της έρευνας, η ανάλυση περιεχομένου αξιολογείται με βάση το σύστημα των κατηγοριών της. Οι κατηγορίες που δημιουργούνται, καθορίζονται από το σκοπό της έρευνας και από το γενικό θεωρητικό της υπόβαθρο. Στην ποσοτική ανάλυση περιεχομένου που αποσκοπεί στον έλεγχο της θεωρίας, οι αρχικές κατηγορίες δεν μεταβάλλονται.⁸²

Ανεξάρτητα από την μορφή του περιεχομένου, η εν λόγω μέθοδος επιδιώκει να δώσει έγκυρες και αξιόπιστες απαντήσεις στα εξής ερωτήματα: «Ποιος είναι ο αποστολέας του υπό έρευνα μηνύματος και ποια τα κίνητρα που τον ώθησαν σε αυτό;», «ποιο είναι το περιεχόμενο τύπου μηνύματος και ποιες οι γενικότερες κοινωνικές τάσεις που αντιπροσωπεύει;», «Ποιος είναι ο αποδέκτης του μηνύματος και ποιες οι επιπτώσεις του;».

Βασικό στοιχείο της διαδικασίας αποτελεί η αντικειμενικότητα. Το αν ο ερευνητής θα πρέπει να ασχοληθεί αποκλειστικά με το έκδηλο περιεχόμενο του κειμένου ή αν θα πρέπει να επιχειρήσει να ανακαλύψει και το λανθάνον περιεχόμενο, αποτελεί ένα ερώτημα που έχει προκαλέσει εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις στα πλαίσια του πόσο αντικειμενική γίνεται η διαδικασία. Στο πλαίσιο της καθιερωμένης ποσοτικής ανάλυσης περιεχομένου, η αντικειμενικότητα θεωρείται ότι απειλείται όταν ο ερευνητής επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στα βαθύτερα νοήματα που κρύβει το περιεχόμενο. Σύμφωνα ωστόσο με τον Holsti, ο ερευνητής θα πρέπει να είναι ελεύθερος να χρησιμοποιήσει την φαντασία και την διαίσθηση του προκειμένου να εξάγει κατάλληλα συμπεράσματα από τα στοιχεία.⁸³

Συχνά επιβάλλεται η εφαρμογή δειγματοληπτικής μεθόδου λόγω του όγκου δεδομένων. Τα κριτήρια επιλογής διαφέρουν ανάλογα με το θέμα που διερευνάται. Η γενική διαδικασία είναι κοινή και ακολουθεί 3 βήματα:

A) τον προσδιορισμό των πηγών του υπό έρευνα υλικού και την τυχαία δειγματοληψία εφόσον χρειάζεται

B) την τυχαία δειγματοληψία των κειμένων από τις επιλεγμένες πηγές και

⁸² Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 289-290

⁸³ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 290-291

Γ) την τυχαία δειγματοληψία του υλικού από τα επιλεγμένα κείμενα

Γενικά, οι γνώσεις του ερευνητή για οποιαδήποτε ειδικά χαρακτηριστικά του υπό έρευνα υλικού, σε συνδυασμό με το θέμα της έρευνας, καθορίζουν τη δειγματοληπτική διαδικασία.⁸⁴

Στην εργασία δείγμα ήταν τέσσερις καθημερινής κυκλοφορίας Αθηναϊκές εφημερίδες εθνικής εμβέλειας. Η ανάλυση έγινε και στην παρουσίαση των γεγονότων αλλά και στις ημέρες κατά την διάρκεια της δίκης του Φραντζή, το δείγμα ήταν αρκετά μεγάλο σε όγκο αφού μελετήθηκαν όλες οι μέρες αναφοράς στο έγκλημα και όταν έγινε γνωστό αλλά και κατά την διάρκεια της δίκης. Έτσι ο ερευνητής θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι η δειγματοληψία ήταν σε επιλεκτική κωδικοποίηση, αφού ο ερευνητής επέλεξε τις εφημερίδες που θα μεγιστοποιούσαν τις ευκαιρίες για συγκριτική ανάλυση και έγινε επαλήθευση όλων των ισχυρισμών σχετικά με βασικές έννοιες της εργασίας.

Συνολικά έγινε ανάλυση τεσσάρων εφημερίδων από 4-6 ημέρες (ανάλογα την εφημερίδα) στην ανακοίνωση του εγκλήματος, που έμελε να συγκλονίσει την κοινή γνώμη και να γίνει το πιο πολυδημοσιευμένο στην ιστορία του Τύπου, τον Ιούνιο του 1987 και από 3-5 ημέρες (ανάλογα την εφημερίδα) τον Σεπτέμβριο του επόμενου έτους επειδή το γεγονός επανήλθε στην μνήμη της κοινής γνώμης με τα γεγονότα της δίκης, όπου μονοπώλησαν αρκετά το ενδιαφέρον όχι μόνο του αναγνωστικού κοινού των εφημερίδων αυτών αλλά και όλου του κόσμου, αφού μεγάλο πλήθος ατόμων παρευρέθηκε στις δικαστικές αίθουσες όλες τις ημέρες της εκδίκασης της υπόθεσης.

Στην συγκεκριμένη ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν δύο γενικές κατηγορίες ανάλυσης. Η πρώτη κατηγορία ήταν η ανάλυση των φωτογραφιών, δηλαδή καταγράφηκε ο αριθμός των κατηγοριών που συνόδευε ένα ρεπορτάζ ή ένα άρθρο για το θέμα αλλά και ο χώρος που καταλάμβαναν στο φύλλο της εφημερίδας (αρκετές ήταν οι φορές που οι φωτογραφίες καταλάμβαναν περισσότερο χώρο από το γραπτό κείμενο). Ενώ η δεύτερη κατηγορία ήταν η ανάλυση του γραπτού κειμένου – ρεπορτάζ που παρουσίαζε το θέμα και ο εντοπισμός κάποιων σημαντικών σημείων που αφορούσαν τον τρόπο που η κάθε εφημερίδα παρουσίαζε την είδηση.

⁸⁴ Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο, σελ. 295-298

Από την άλλη, αναφορικά με το μέρος των προσωπικών συνεντεύξεων, εντοπίστηκαν τρία άτομα (δύο δημοσιογράφοι και ένας ψυχολόγος), τα οποία θεωρήθηκαν από τον ερευνητή ότι θα βοηθούσαν στην σφαιρική προσέγγιση της εργασίας. Συγκεκριμένα, το πρώτο άτομο που παραχώρησε συνέντευξη ήταν η κ. Αγγελική Καρδαρά, Δρ Τμήματος ΕΜΜΕ Παν/μίου Αθηνών Φιλολόγος- Τακτική Επιστημονική Συνεργάτιδα Κέντρου Μελέτης Εγκλήματος (ΚΕ.Μ.Ε), η συνέντευξη ήταν τηλεφωνική και είχε στόχο να προσδιορίσει τους κανόνες ενός κειμένου με θέμα το έγκλημα, να υπογραμμιστούν τα όρια αυτών των κειμένων και γενικότερα να γίνει λόγος για τον τρόπο που περιγράφονται αυτά τα γεγονότα στον Τύπο (χρήση φωτογραφιών, συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις κλπ).

Το επόμενο άτομο που παραχώρησε συνέντευξη ήταν η κ. Ελένη Παπαδάκη, Ψυχολόγος με έντονη ενασχόληση με το έγκλημα και τις αποκλίνοσες συμπεριφορές. Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με την φυσική παρουσία και του συνεντευξιαζόμενου και του ερευνητή και είχε ως βασικό στόχο αποδοθούν οι λόγοι που οι άνθρωποι αρέσκονται να διαβάζουν ή να ακούν για το έγκλημα, να παρουσιαστεί οι δύναμη που έχει η φωτογραφία στην κατανόηση μιας είδησης ή ενός γεγονότος.

Και η τελευταία συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε ήταν με τον δημοσιογράφο και ειδικό στο δικαστικό ρεπορτάζ κύριο Πάνο Σόμπολο, ήταν με την φυσική παρουσία του ερωτώμενου και του ερωτηθέντα, στόχος αυτής της συνέντευξης ήταν αποδοθεί από η οπτική του δημοσιογράφου για το έγκλημα Φραντζή και για τον τρόπο που παρουσιάστηκε αυτό στον Τύπο, αφού ο συγκεκριμένος δημοσιογράφος την συγκεκριμένη εποχή εργαζόταν στην εφημερίδα «Έθνος» και ως εκ τούτου ήταν παρόν στην ομολογία του Φραντζή και τον εξέτασε μαζί με τον εισαγγελέα αλλά ήταν επίσης μπροστά στην ιατροδικαστική κλίνη, όταν ο ιατροδικαστής εξέταζε το τεμαχισμένο πτώμα της Ζωής Γαρμάνη.

Η επιλογή των προσώπων έγινε για να υπάρξει ολοκληρωμένη προσέγγιση στο θέμα της παρούσας εργασίας. Η κ.Καρδαρά επιλέχθηκε για να παρουσιάσει τον τρόπο γραφής των άρθρων που αφορούν το έγκλημα. Η κ.Παπαδάκη, προσεγγίστηκε για να εξηγήσει την συμπεριφορά του κοινού και την σχέση αυτού με την παρουσίαση των εγκλημάτων στον Τύπο. Και τέλος, ο κ.Σόμπολος, κρίθηκε απαραίτητος για να μιλήσει για την μελέτη περίπτωσης της συγκεκριμένης εργασίας,

αφού εκείνο το διάστημα δούλευε στο «Έθνος», είχε εξετάσει τον Φραντζί και είχε δει το τεμαχισμένο σώμα της Ζώης, όποτε χωρίς την συγκεκριμένη συνέντευξη θα μπορούσε να θεωρηθεί η συγκεκριμένη εργασία.

2.3 Ανάλυση Περιεχομένου

2.3.1 Έθνος

Το «Έθνος» είναι μια από τις παλαιότερες και ιστορικότητες εφημερίδες. Κυκλοφόρησε από τον Σπύρο Νικολόπουλο στην Αθήνα το 1913 και χαρακτηρίζεται ως καθημερινή απογευματινή πολιτική εφημερίδα. Μετά τον θάνατο του πρώτου εκδότη το 1938, το «Έθνος» ανέλαβαν οι ανιψιοί του Νικολόπουλου, Κώστας Κυριαζής και Κώστας Νικολόπουλος, όπου παρέμειναν συνιδιοκτήτες μέχρι το κλείσιμο της εφημερίδας από το δικτατορικό καθεστώς το 1970. Από την πρώτη κιόλας ημέρα κυκλοφορίας της, η εφημερίδα έκανε εμφανείς τις προθέσεις της, αφού τάχθηκε υπέρ του Ελευθερίου Βενιζέλου, στα επόμενα χρόνια επίσης και από το 1958, αρχισυντάκτης στο «Έθνος» ήταν ο Γιάννης Καψής, όπου έδωσε στην εφημερίδα ένα έντονο αντιδεξιό χαρακτήρα και μια έντονη επικέντρωση στα εθνικά θέματα και κυρίως στο Κυπριακό.⁸⁵

Το 1978 ο Γεώργιος Μπόμπολας αγόρασε ,από τον Κυριαζή και Νικολόπουλο, τον τίτλο του Έθνους με αποτέλεσμα να επανακυκλοφορήσει τον Σεπτέμβριο του 1981 ως η πρώτη έγχρωμη, ταμπλόιντ εφημερίδα στην Ελλάδα. Το «Έθνος» θέλοντας να ακολουθήσει και την γραμμή της προηγούμενης διοίκησης, υποστήριξε ένθερμα τον Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά λόγω του σκανδάλου Κοσκωτά το 1988-89, στράφηκε εναντίον του. Ιδιαίτερη έκδοση αποτέλεσε η εβδομαδιαία κυριακάτικη εφημερίδα «Έθνος της Κυριακής» που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1982. Όμως από το 2015, η Πήγασος Εκδοτική Α.Ε, ο όμιλος που εξέδιδε και το

⁸⁵ Καψής, Γ. (2013) Κουβεντιάζοντας με τον Ανδρέα: Ρητά και...απόρρητα, Αθήνα, Λιβάνη, σελ.99

Έθνος αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η έκδοση της εφημερίδας, αφού οι εργαζόμενοι απεργούσαν επειδή ήταν για μήνες απλήρωτοι.⁸⁶

Τον Ιούλιο του 2017, ανακοινώθηκε ότι τα έντυπα της εταιρείας Πήγασος (Έθνος, Έθνος Κυριακής και Ημερησία) θα βγουν σε πλειστηριασμό για την αναζήτηση νέου ιδιοκτήτη. Ο πλειστηριασμός διεξήχθη στις 29 Ιουλίου του 2017 και νέος ιδιοκτήτης αναδείχθηκε η DIMERA INVESTMENTS L.T.D. του Ιβάν Σαββίδη, με συνολικό κόστος 3.580.000. Και έτσι για Τρίτη φορά στην ιστορία της, το «Έθνος» επανεκδόθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου του 2017.⁸⁷

Το «Έθνος» είναι μια από τις παλαιότερες και ιστορικότερες εφημερίδες. Κυκλοφόρησε από τον Σπύρο Νικολόπουλο στην Αθήνα το 1913 και χαρακτηρίζεται ως καθημερινή απογευματινή πολιτική εφημερίδα. Μετά τον θάνατο του πρώτου εκδότη το 1938, το «Έθνος» ανέλαβαν οι ανιψιοί του Νικολόπουλου, Κώστας Κυριαζής και Κώστας Νικολόπουλος, όπου παρέμειναν συνιδιοκτήτες μέχρι το κλείσιμο της εφημερίδας από το δικτατορικό καθεστώς το 1970. Από την πρώτη κιόλας ημέρα κυκλοφορίας της, η εφημερίδα έκανε εμφανείς τις προθέσεις της, αφού τάχθηκε υπέρ του Ελευθερίου Βενιζέλου, στα επόμενα χρόνια επίσης και από το 1958, αρχισυντάκτης στο «Έθνος» ήταν ο Γιάννης Καψής, όπου έδωσε στην εφημερίδα ένα έντονο αντιδεξιό χαρακτήρα και μια έντονη επικέντρωση στα εθνικά θέματα και κυρίως στο Κυπριακό.⁸⁸

Το 1978 ο Γεώργιος Μπόμπολας αγόρασε ,από τον Κυριαζή και Νικολόπουλο, τον τίτλο του Έθνους με αποτέλεσμα να επανακυκλοφορήσει τον Σεπτέμβριο του 1981 ως η πρώτη έγχρωμη, ταμπλόιντ εφημερίδα στην Ελλάδα. Το «Έθνος» θέλοντας να ακολουθήσει και την γραμμή της προηγούμενης διοίκησης, υποστήριξε ένθερμα τον Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά λόγω του σκανδάλου Κοσκωτά το 1988-89, στράφηκε εναντίον του. Ιδιαίτερη έκδοση αποτέλεσε η εβδομαδιαία κυριακάτικη εφημερίδα «Έθνος της Κυριακής» που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το

⁸⁶ Συνεχίζεται έως το Σάββατο η απεργία στον «Πήγασο», (2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://www.efsyn.gr/tehnies/media/112839_synehizetai-eos-sabbato-i-apergia-ston-pigaso , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

⁸⁷ Η είσοδος του Ιβάν Σαββίδη στον Πήγασο, (2017) Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1262221/i-eisodos-tou-iban-sabbidi-ston-pigaso> , τελευταία πρόσβαση 9/5/2019

⁸⁸ Καψής, Γ. (2013) Κουβεντιάζοντας με τον Ανδρέα: Ρητά και...απόρρητα, Αθήνα, Λιβάνη, σελ.99

1982. Όμως από το 2015, η Πήγασος Εκδοτική Α.Ε, ο όμιλος που εξέδιδε και το Έθνος αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η έκδοση της εφημερίδας, αφού οι εργαζόμενοι απεργούσαν επειδή ήταν για μήνες απλήρωτοι.⁸⁹

Τον Ιούλιο του 2017, ανακοινώθηκε ότι τα έντυπα της εταιρείας Πήγασος (Έθνος, Έθνος Κυριακής και Ημερησία) θα βγουν σε πλειστηριασμό για την αναζήτηση νέου ιδιοκτήτη. Ο πλειστηριασμός διεξήχθη στις 29 Ιουλίου του 2017 και νέος ιδιοκτήτης αναδείχθηκε η DIMERA INVESTMENTS L.T.D. του Ιβάν Σαββίδη, με συνολικό κόστος 3.580.000. Και έτσι για Τρίτη φορά στην ιστορία της, το «Έθνος» επανεκδόθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου του 2017.⁹⁰

Εικόνα 9. «Έθνος»: 26/06/1987



⁸⁹ Ζαχαριάδης, Π. (2016) Συνεχίζονται οι απεργίες σε ΔΟΛ και ΠΗΓΑΣΟΣ, Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

<https://www.ert.gr/%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%B7%CF%84%CE%B1/synechizonte-i-apergies-se-dol-ke-pigasos/> τελευταία πρόσβαση 09/05/2019

⁹⁰ Παπαδογιάννης, Γ. (2017) Πώληση του 19,63% του Mega στον Ιβάν Σαββίδη από τον Πήγασο, Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

<http://www.kathimerini.gr/910669/article/oikonomia/epixeirhseis/pwlhsh-toy-1963-toy-mega-ston-ivan-savvidh-apo-ton-phgasos> τελευταία πρόσβαση 09/05/2019

Εικόνα 10. Ρεπορτάζ 1 «Έθνος»: 26/06/1987



Εικόνα 11. Ρεπορτάζ 2 «Έθνος»: 26/06/1987



Το Έθνος με πρωτοσέλιδο τίτλο «Τεμάχισε σε 16 κομμάτια την 18χρονή σύζυγο του» εισάγει το αναγνωστικό του κοινό, στο πρωτοφανές για τα μέχρι τότε δεδομένα, έγκλημα. Τον τίτλο συνόδευε ένας υπότιτλος και ένα μικρό επεξηγηματικό κείμενο, όπου γινόταν λόγος για το προφίλ του δράστη. Μέσα στην εφημερίδα υπήρχαν δύο ρεπορτάζ αναφορικά με το θέμα. Το πρώτο αφορούσε τους ισχυρισμούς του Φραντζί σχετικά με τα γεγονότα εκείνης της νύχτας που τον οδήγησαν σε ένα τέτοιο έγκλημα. Στο σημείο αυτό μάλιστα ο αρθρογράφος παραλληλίζει το συγκεκριμένο έγκλημα, με εκείνο του Αθανασόπουλου, όπου είχε συγκλονίσει κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου την Ελλάδα. Παρουσιάστηκε επίσης μέρος της κατάθεσης του Κώστα Βουζίκια, ο οποίος είχε βρει την Ζωή στον κάδο των απορριμμάτων. Στο τέλος του πρώτου ρεπορτάζ γίνεται αναφορά στις δύο οικογένειες (Φραντζί και Γαρμάνη), όπου από την μια είναι ο πατέρας της Ζωής που από ένα τυχαίο συμβάν μαθαίνει για το συμβάν και από την άλλη είναι οι γονείς του Φραντζί, οι οποίοι βρίσκονται σε πλήρη άγνοια, λόγω απουσίας στο εξωτερικό. Το άρθρο συνοδεύτηκε από 5(πέντε) φωτογραφίες, ξεχώριζε η φωτογραφία της Ζωής, η οποία ήταν σε κυκλικό κάδρο σε αντίθεση με τις υπόλοιπες.

Το δεύτερο ρεπορτάζ εκείνης της ημέρας είχε τίτλο «Ο χασάπης οδήγησε στον Λαντρύ» που αναφερόταν κυρίως στα γεγονότα τα οποία οδήγησαν στον εντοπισμό του δράστη. Συγκεκριμένα αναφέρθηκε ότι τον γρίφο σχετικά με την ταυτότητα του δολοφόνου την έλυσε μια απόδειξη κρεοπωλείου, η οποία βρέθηκε σε μια από τις σακούλες με τα τεμαχισμένα μέλη. Το άρθρο συνοδευόταν από 7 μικρές φωτογραφίες που σχετίζονταν με τον δράστη αλλά και τις έρευνες της αστυνομίας, αλλά και από 1 μεγάλη φωτογραφία όπου καταλάμβανε πάνω από τα 2/3 του φύλλου της εφημερίδας και απεικόνιζε την ένωση, από τον ιατροδικαστή Χρήστο Λευκίμη, όλων των μελών του τεμαχισμένου σώματος της Ζωής Γαρμάνη, όπως μας αναφέρει και ο κ.Σόμπολος στην συνέντευξη για εκείνη την φωτογραφία *«Η φωτογραφία ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων. Και άλλες φορές δείχναμε πτώματα αλλά εδώ ήταν χαρακτηριστική η φωτογραφία. Εκείνη την ημέρα πούλησε το «Έθνος» 150.000 παραπάνω φύλλα, η κυκλοφορία η κανονική εκείνη την περίοδο ήταν 240.000 φύλλα την ημέρα, τώρα βέβαια σου φαίνεται αστρονομικό το νούμερο για σήμερα, τότε όμως αυτή ήταν η κυκλοφορία του «Έθνους», δηλαδή 240.000 φύλλα την ημέρα ».*

Μελετώντας εις βάθος την πρώτη μέρα, ο ερευνητής είναι σε θέση να στήσει το αφηγηματικό μοντέλο της πρώτης μέρας παρουσίασης της είδησης από την

εφημερίδα «Έθνος». Συγκεκριμένα, α. ως βασικό θέμα παρουσιάζεται ο τεμαχισμός του σώματος της 18χρονης Ζώης από τον σύζυγο της Παναγιώτη Φραντζί. Οι ήρωες που παρουσιάζονται είναι, η Ζωή Γαρμάνη ως μια μικρή και επιπόλαιη κοπέλα, που ήθελε να ζήσει την ζωή της και να είναι ανεξάρτητη αλλά που είχε παρασυρθεί από τον έρωτα της για τον Φραντζί, ο Παναγιώτης Φραντζίς ως ένας εσωστρεφής αλλά ευγενικός και εργατικός νέος, ο Κώστας Βουζίκας ως ο άνθρωπος –κλειδί που «φώτισε» την εξέλιξη την υπόθεσης και χωρίς αυτόν ίσως και να μην είχε εξιχνιαστεί η υπόθεση και ο πατέρας της Ζωής ως ένας άνθρωπος έξυπνος και δραστήριος, ο οποίος είχε μεγάλη αδυναμία στο μοναχοπαίδι του. Η χρονολογική σειρά που παρουσιάζεται το θέμα είναι με συνεχή flashback, αφού πολλές φορές διακόπτεται η αφήγηση και γίνεται αναδρομή στο παρελθόν μέσα κυρίως από τις καταθέσεις του Φραντζί «*Είχαμε πάει στο ζαχαροπλαστείο... χτύπησε το κεφάλι και πέθανε*».

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει στην αρχή της ιστορίας, πολλές φορές γράφει σε τρίτο πρόσωπο, σε πρώτο πρόσωπο αφήνει τις καταθέσεις. Ο αφηγητής έχει ψυχολογική απόσταση από τον Φραντζί, όμως η θέση του αφηγητή είναι αντικειμενική και παρουσιάζει χωρίς ιδιαίτερο σχολιασμό τα γεγονότα. Ο αφηγητής χρησιμοποιεί αρκετές παρομοιώσεις και μεταφορές στην παρουσίαση της είδησης «*Προπολεμικά είχε γίνει παρόμοιο έγκλημα στην Καλλιθέα*».

Ενώ όσον αφορά τους χαρακτήρες πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος είναι ένας νεαρός άνδρας 25 ετών, αγαπητός «*Οι ένοικοι της πολυκατοικίας μίλησαν με τα καλύτερα λόγια*». Ο Φραντζίς ήταν μορφωμένος και από αστή οικογένεια. Στην αφήγηση αναφέρονται μερικές ανεκδοτολογικές ιστορίες σχετικά με τον Φραντζί, που περισσότερο είχαν να κάνουν με την σχέση του με του γείτονες «*κάθε φορά ανταλλάσαμε με τον Τάκη βιντεοκασέτες*». Σε όλη την αφήγηση και στα δύο ρεπορτάζ υπάρχει το στοιχείο της ψεύτικης κορύφωσης κυρίως λόγω των εκφράσεων και των συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων. Και τέλος η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση του χαρακτήρες, ξετυλίγοντας με αυτό τον τρόπο την ιστορία.

Εικόνα 12. «Έθνος»: 27/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την δεύτερη μέρα της δημοσίευσης της είδησης το Έθνος κυκλοφορεί με πρωτοσέλιδο τίτλο «Η ομολογία του πάθους» αναφερόμενη στην απολογία του Φραντζή. Επιλέχθηκαν δύο φωτογραφίες να συνοδεύσουν το κείμενο, η μια ήταν του Παναγιώτη Φραντζή έξω από το γραφείο του ανακριτή και η άλλη παρουσίαζε το αγανακτισμένο πλήθος που είχε συγκεντρωθεί έξω από το σπίτι του δράστη.

Ενώ το ρεπορτάζ με τίτλο «Δυστυχώς ερωτευτήκαμε ...» έκανε λόγο για το προφίλ της Ζωής, για την σχέση του ζευγαριού αλλά μετέφερε και κάποιες απόψεις από τους γείτονες που γνώριζαν τον Παναγιώτη και την Ζωή. Το άρθρο ήταν ολοσέλιδο και συνοδευόταν από δύο φωτογραφίες, η μια απεικόνιζε το πλήθος που έχει συγκεντρωθεί έξω από το σπίτι του ζευγαριού λίγο πριν την σύλληψη του δράστη και δεύτερη έδειχνε τον Φραντζή με χειροπέδες κατά την διάρκεια της σύλληψης του. Όπως μας αναφέρει στην συνέντευξη του ο κ.Σόμπολος «*Το έγκλημα ήταν θέμα συζήτησης για όλη την Ελλάδα, δεν υπήρχε άνθρωπος να μην συζητάει αυτό το θέμα αλλά και στο εξωτερικό όπως σου είπα.*»

Ειδικότερα, α. ως κεντρικό θέμα αυτής της ημέρας ήταν η απολογία του Παναγιώτη Φραντζή στον ανακριτή, β. οι κεντρικοί ήρωες ήταν ο Παναγιώτης Φραντζής και η Ζωή Γαρμάνη. Ο Φραντζής παρουσιάζεται ως αμετανόητος και

σκληρός *«Όμως οι εκδηλώσεις του κόσμου δεν φάνηκε να είχαν καμία επίδραση στον δράστη»*, ενώ η Ζωή ως μια νέα και πολύ όμορφη κοπέλα που όσο μεγάλωνε γινόταν αντικείμενο θαυμασμού από τους άντρες, όμως δεν ήταν το κλασσικό πρότυπο γυναίκας και νοικοκυράς της εποχής, αφού το σπίτι δεν ήταν φροντισμένο και τακτοποιημένο *«Πως μπόρεσε ένας τέτοιος έρωτας να στεγαστεί μέσα σε τόση κακογουστιά: Τι έκανε η Ζωίτσα όλη μέρα, μέσα σε αυτό το σπίτι;»* γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχόμενα flashback λόγω της παράθεσης μέρους της απολογίας του Φραντζί. *«Όταν την πάντρεψε τον χειμώνα... χωρίς διάκριση»*

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής δεν μπαίνει από την αρχή της ιστορίας αλλά προβάλλει την ιστορία μέσω των χαρακτήρων, η παρουσία του αφηγητή διακρίνεται από την μέση και μετά. Ο αφηγητής αναφέρεται σε τρίτο πρόσωπο *«Την είχε καλομαθημένη... μπαλέτο»*. Δεν έχει έντονη ψυχολογική απόσταση ο αφηγητής από την ιστορία και αυτό φαίνεται και από την θέση που βλέπει την δράση, η οποία τις περισσότερες φορές είναι υποκειμενική *«Έβγαινε ο Ιούνιος κι εκείνη δεν είχε σηκώσει τα χαλιά...»*. Χρησιμοποιούνται επίσης πολλές μεταφορές και παρομοιώσεις *«χρυσή ετικέτα»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, ο βασικός πρωταγωνιστής είναι ο Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται ψύχραιμος και ήρεμος *«Ευθυτενής και αλύγιστος... ανέκφραστο»*. Και αναφέρονται και αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες, όπως αυτή από την σχέση της Ζωής με τον πατέρα της *«Του ζητούσε παγωτό, σουβλάκι και εκείνος έτρεχε δώδεκα, μία η ώρα τη νύχτα να αγοράσει παγωτό»*. Και τέλος, η δομή της ιστορίας έγινε με βάση τους χαρακτήρες και κυρίως του Φραντζί και της Ζωής, για τους οποίους το κοινό κάθε μέρα μαθαίνει περισσότερα πράγματα.

Εικόνα 14. «Έθνος»: 28/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 15. Ρεπορτάζ «Έθνος»: 28/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την Τρίτη ημέρα προβολής του εγκλήματος, η εφημερίδα Έθνος συνέχιζε να έχει πρωτοσέλιδο το συγκεκριμένο θέμα με τίτλο «Διπλή ανάκριση του συζυγοκτόνου» το οποίο συνοδευόταν από μια αρκετά μεγάλη φωτογραφία που απεικόνιζε τους ανακριτές του Παναγιώτη Φραντζή, ενώ στο κείμενο γινόταν λόγος για την διπλή ανάκριση του Φραντζή, αφενός από τον εισαγγελέα Φραγκιαδάκη και αφετέρου από τον τότε συντάκτη του «Έθνους», Πάνο Σόμπολο. Την ίδια ώρα όμως κηδευόταν και η σύζυγος του, Ζώη.

Η εφημερίδα εστίαζε το ρεπορτάζ της στην ανάκριση του Φραντζή και με τίτλο «Διπλή ανάκριση του «χασάπη» προετοίμαζε τους αναγνώστες για ότι επρόκειτο να επακολουθήσει. «Διπλή» από την άποψη ότι στο δισέλιδο άρθρο, παρατέθηκε η συνέντευξη που έδωσε ο Φραντζής στον Πάνο Σόμπολο εστιάζοντας στον κοινό βίο που είχε με την σύζυγο του, στην ιστορία αγάπης τους αλλά και στους λόγους που τον οδήγησε σε αυτήν την αποτρόπαια πράξη. Στην συνέντευξη με τον δημοσιογράφο ο δράστης φαινόταν διατεθειμένος να μιλήσει και να δώσει κάποιες σημαντικές απαντήσεις που απασχολούσαν την κοινή γνώμη, η οποία ήταν σοκαρισμένη και απροετοίμαστη με όλη την βιαιότητα εκείνου το εγκλήματος.

Στο δεύτερο μέρος του άρθρου παρουσιάστηκε αποσπασματικά η ανάκριση του δράστη από τον εισαγγελέα, όπου δεν φάνηκε ο Φραντζής να είχε πρόθεση να διευκολύνει το έργο του εισαγγελέα, αφού έδινε μικρές και όχι συγκεκριμένες απαντήσεις, ενώ αρκετές φορές δεν απαντούσε καθόλου. Αυτό το μέρος του άρθρου συνοδευόταν από μια αρκετά μεγάλη φωτογραφία, που απεικόνιζε την προσαγωγή του Φραντζή στον εισαγγελέα και την «συνάντηση» του με τους δημοσιογράφους.

Ειδικότερα, α. ως κεντρικό θέμα αυτής της ημέρας ήταν η συνέντευξη που έδωσε ο Φραντζής στον Πάνο Σόμπολο αναφέροντας τα γεγονότα εκείνης της νύχτας αλλά και λεπτομέρειες από τον κοινό του βίο με την Ζωή. β. Κεντρικοί ήρωες είναι ο Φραντζής και ο δημοσιογράφος Πάνος Σόμπολος που του πήρε την συνέντευξη, ο οποίος μας ανέφερε χαρακτηριστικά για το γεγονός αυτό *«Ανέβηκα και στο διαμέρισμα, στην αναπαράσταση όταν τελείωσε, μίλησα και με τον Παναγιώτη και μου είπε ον κάμερα «είναι εύκολο», φαντάζεσαι τώρα στον αέρα να ακουστεί αυτό; Και τότε τα λέγαμε όλα, τα βάζαμε όλα και τα βγάζαμε και έγινε ο χαμός εκείνη την εποχή, μου είπε «και εσύ άμα θέλεις μπορείς να το κάνεις» και του λέω «ρε Παναγιώτη τι μου λες*

και εγώ να σκοτώσω και να κόψω κομματάκια;» «Ναι, είναι εύκολο αρκεί το μαχαίρι να χτυπάει στις κλειδώσεις» και του απαντάω «ρε Παναγιώτη καταλαβαίνεις τι μου λες;». γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχόμενα flash back, ο Σόμπολος τον ρωτάει για καταστάσεις που εμπίπτουν στο παρελθόν και πρέπει να γίνει αναδρομή, δ. ενώ στο τέλος υπάρχει έντονο το στοιχείο της συγκίνησης.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την από την αρχή της ιστορίας με την προβολή των γεγονότων θέλοντας να κάνει έτσι την εισαγωγή στην συνέντευξη «Αναυδή έμεινε η κοινή γνώμη...». Η αφήγηση είναι σε τρίτο και σε πρώτο πρόσωπο «Δεν μπορούσα ποτέ να φανταστώ ότι εγώ θα σκότωνα την γυναίκα μου» και ο αφηγητής διατηρεί ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα, αφού σχεδόν όλο το κείμενο παρουσιάζει αυτούσια και χωρίς σχολιασμούς όλα όσα είπε ο Φραντζίς στην συνέντευξη.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες και πάλι πρωταγωνιστής είναι ο Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται μετανιωμένος για όλες του τις πράξεις αλλά ψύχραιμος ώστε να αναφέρει «Αφού είχα κάνει την αρχή, δεν μπορούσα να το αφήσω έτσι. Και σε αυτό το σημείο έχουμε ανεκδοτολογικές ιστορίες από τον κοινό βίο του Παναγιώτη και της ζωής «Ήταν φιλάρεσκη... εγώ την αγαπούσα». Σε πολλά σημεία επίσης έχουμε ψεύτικες κορυφώσεις, ιδιαιτέρως όταν ο Φραντζίς παρουσιάζει τα γεγονότα εκείνης της νύχτας «Ήταν η χειρότερη νύχτα της ζωής μου... δεν νομίζω να ξαναπεράσω». Τέλος, η δομή είναι θεματική και χωρίζεται σε δύο μέρη, αφενός είναι η συνέντευξη του Φραντζί που καταλαμβάνει και το μεγαλύτερο μέρος της αφήγησης και αφετέρου παρουσιάζεται αποσπασματικά και η κατάθεση του Φραντζί στον εισαγγελέα.

Εικόνα 16. «Έθνος»: 29/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 17. Ρεπορτάζ «Έθνος»: 29/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την τέταρτη μέρα προβολής του εγκλήματος από το Έθνος, το θέμα συνέχιζε να βρίσκεται στο πρωτοσέλιδο χωρίς όμως να καταλαμβάνει αρκετό χώρο στο φύλλο, όπως τις προηγούμενες ημέρες, υπήρχε μόνο μια μικρή φωτογραφία της Ζωής

Γαρμάνη με τίτλο «Παραλήρημα για τη Ζωζώ». Με λευκά γράμματα σε μαύρο φόντο ήταν γραμμένος ο τίτλος, σε αντίθεση με όλο το υπόλοιπο πρωτοσέλιδο που τα γράμματα ήταν μαύρα σε λευκό φόντο, όπως μάλιστα συνηθίζεται.

Ενώ το ρεπορτάζ μέσα στην εφημερίδα έκανε για την απολογία του Φραντζί στο εισαγγελέα και μάλιστα είχε ως τίτλο μια από τις φράσεις που ανέφερε ο Φραντζίς κατά την διάρκεια της απολογίας του *«Αφού το άρχισα έπρεπε να το τελειώσω»*. Στο άρθρο υπήρχαν δύο φωτογραφίες, η μια ήταν της Ζωής Γαρμάνη, η οποία καταλάμβανε και τον μεγαλύτερο χώρο, ενώ η δεύτερη, η οποία ήταν και αρκετά μικρότερη σε στρογγυλό κάδρο απεικόνιζε τον δράστη. Στο άρθρο παρουσιάστηκε μέρος της απολογίας του Φραντζί, όπου κατά κύριο λόγο εστίαζε στα γεγονότα εκείνης της μοιραίας βραδιάς και συγκεκριμένα τους λόγους που τον οδήγησαν στον τεμαχισμό της συζύγου του.

Ειδικότερα, α. ως κεντρικό θέμα αυτής της ημέρας ήταν η απολογία του Φραντζί στον εισαγγελέα, β. κεντρικός ήρωας είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με flashback, αφού ο Φραντζίς καλείται συνεχώς να κάνει αναδρομές στο παρελθόν για να μπορέσει να απολογηθεί, δ. ενώ στο τέλος ο αναγνώστης έχει γνώση ως προς τα γεγονότα.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την από την αρχή της ιστορίας δίνοντας κάποιες πληροφορίες στο κοινό σχετικά με τις διαδικασίες που έχουν γίνει αλλά θα ακολουθήσουν *«αύριο απολογείται σε ανακριτή... έριξε στα σκουπίδια»*, η αφήγηση κατά βάση σε τρίτο πρόσωπο όμως παρεμβάλλεται σε κάποια σημεία αποσπασματικά η αυτούσια απολογία του Φραντζί και έχουμε χρήση της πρωτοπρόσωπης αφήγησης *«Δεν μπορώ να εξηγήσω... δεν μπορώ να μιλήσω»*. Σε αυτό το σημείο παρατηρείται ότι δεν υπάρχει έντονη ψυχολογική απόσταση του αφηγητή από τον χαρακτήρα *«απολογείται στον ανακριτή ο στυγερός δολοφόνος»* και σε πολλά σημεία εμπεριέχονται σχόλια επί της απολογίας του δράστη. Ενώ χρησιμοποιούνται πολλές μεταφορές και παρομοιώσεις με σκοπό να γίνει εντονότερη η συναισθηματική φόρτιση του κοινού *«Δεν σήκωσε το βλέμμα του, ούτε όταν οι αστυνομικοί συνοδοί τον πήγαν μπροστά στον εισαγγελέα»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες και πάλι πρωταγωνιστής είναι ο Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται πολύ καταβεβλημένος αλλά και αρκετά ψύχραιμος ώστε να φτάσει στο σημείο να αναφέρει *«Ήθελα να εξαφανιστεί»*, επίσης από την απολογία

του στον εισαγγελέα μεταφέρονται στο κοινό ανεκδοτολογικές ιστορίες σχετικά με την σχέση του ζευγαριού «*Την αγαπούσα... ντυνόταν έξαλλα και προκλητικά*». Σε όλη την αφήγηση υπάρχουν διάσπαρτα ψεύτικες κορυφώσεις κυρίως με την χρήση συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων «*Ήταν η χειρότερη νύχτα της ζωής μου*». Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα, το οποίο σε όλη την αφήγηση αφορούσε την απολογία του Φραντζί στον εισαγγελέα.

Πίνακας 1. Συνολική Προβολή Εγκλήματος στο «Έθνος» από 26 -29/06/1987

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	
Αφηγητής	Πάνος Σόμπολος, αστυνομικός ρεπόρτερ, Ομοδιηγητικός	
Γλώσσα	Λογοτεχνική αλλά και δημοσιογραφική, πολλές παρομοιώσεις και μεταφορές	
Αφηγηματικός Τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)	
Χρόνος Αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	4	
Ρεπορτάζ	5	
Άρθρα		
Φωτογραφίες	25	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	ειδεχθής	3 φορές
	χασάπης	3 φορές
	τέρας	2 φορές
	φονιάς	4 φορές
Ημέρες Προβολής	4 ημέρες	

2.3.2 Τα Νέα

Η εφημερίδα «Τα Νέα» είναι ημερήσια απογευματινή εφημερίδα πανελλήνιας εμβέλειας, η οποία εκδίδεται από την ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ Α.Ε. Η αρχική της έκδοση ήταν το 1931 από τον Δημήτριο Λαμπράκη ως «Αθηναϊκά Νέα» ενώ το 1945 πήρε την σημερινή της ονομασία. Δεν σταμάτησε ποτέ την κυκλοφορία της, κυκλοφορεί αδιάκοπα από τότε έως σήμερα και τα τελευταία χρόνια έρχεται πρώτη στις προτιμήσεις του κοινού. Η εφημερίδα εκδόθηκε με σκοπό να αντισταθεί στον κιτρινισμό του τύπου, εναντίον του οποίου είχε σταθεί και η τότε κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου, η οποία είχε δημιουργήσει αυστηρό νομικό πλαίσιο για όσες εφημερίδες συκοφαντούσαν τον βίο δημοσίων αλλά και όχι μόνο προσώπων.⁹¹

Εικόνα 18. «Τα Νέα»: 26/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

⁹¹ Ψυχογιός, Δ.(2014), Τα έντυπα μέσα επικοινωνίας. Από τον πληρό στο δίκτυο», Αθήνα, Καστανιώτης, σελ.489-493

Εικόνα 19. Ρεπορτάζ «Τα Νέα»: 26/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την πρώτη μέρα της επίσημης ανακοίνωσης του εγκλήματος, η εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ συμπεριέλαβε την είδηση στο πρωτοσέλιδο αλλά σε ένα μικρό σημείο στο κάτω μέρος της εφημερίδας με τίτλο «Τεμάχισε την 18χρονη σύζυγο του», χωρίς να δίνει περισσότερες πληροφορίες για το γεγονός και παραπέμποντας στην σελίδα 12 για την συνέχιση του άρθρου, παρουσίαζε μόνο τα πορτραίτα, του Παναγιώτη Φραντζή και της νεκρής συζύγου του Ζωής Γαρμάνη.

Ενώ, το άρθρο μέσα στην εφημερίδα με τίτλο «Φρικιαστικό» χωριζόταν σε 3 μέρη. Στο πρώτο και μεγαλύτερο μέρος παρουσιαζόταν όλο το χρονικό του εγκλήματος και αλλά και των γεγονότων που συνέβησαν στην αποκάλυψή του δράστη, αναφέρονταν περισσότερο στις λεπτομέρειες που αφορούσαν το βράδυ του εγκλήματος αλλά και στον τρόπο που βρέθηκε το τεμαχισμένο σώμα της Γαρμάνη. Στο δεύτερο μέρος του άρθρου σκιαγραφούταν το προφίλ του ζευγαριού σύμφωνα με τα λεγόμενα φίλων και γειτόνων, οι οποίοι το χαρακτήριζαν «Ήσυχο, ωραίο ζευγαράκι», δεν είχαν δώσει ποτέ κανένα δικαίωμα σχολιασμού και κουτσομπολιού. Στο τρίτο μέρος, παρουσιάζονταν περιληπτικά με την μέθοδο-κολάζ τα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν (με τον δικό τους τρόπο) στην υπόθεση Φραντζή.

Ειδικότερα, α. ως κεντρικό θέμα της αφήγησης ήταν ότι ο Φραντζής «*τεμάχισε την 18χρονή σύζυγό του*», β. βασικοί ήρωες ήταν ο 25χρόνος Παναγιώτης Φραντζής και η 18χρονή Ζωή Γαρμάνη, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με flashback, αφού είναι σημαντικό να γίνονται συνεχείς αναδρομές για να προβληθεί η υπόθεση και δ. στο τέλος υπάρχει έντονο το στοιχείο της συγκίνησης και την έκπληξης.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την από την αρχή της ιστορίας *«Το φρικιαστικότερο έγκλημα στα εγκληματολογικά χρονικά»*, η αφήγηση γίνεται σε τρίτο αλλά και σε πρώτο πρόσωπο όταν μεταφέρονται αποσπασματικά η κατάθεση του Κώστα Βουζίκου, του ανθρώπου που βρήκε τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής αλλά οι δηλώσεις των γειτόνων που γνώριζαν το ζευγάρι *«Βρήκα μέσα σε μια σακούλα... πόδια»*. Ο αφηγητής κρατάει ψυχολογική απόσταση από τον χαρακτήρα παρουσιάζοντας την είδηση χωρίς ιδιαίτερους σχολιασμούς *«Οι αστυνομικοί ψάχνοντας και σε άλλες σακούλες... αυτιά του θύματος»* και περιγράφει με αντικειμενικότητα τα γεγονότα. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντική η παράθεση της άποψης της ψυχολόγου κ.Παπαδάκη σχετικά με τον Φραντζή *«αυτό που μπορώ να σου πω είναι, ότι δεν του έφταιγε η κοπέλα, εξιλαστήριο θύμα ήταν, πόσο την ήξερε 2-3 χρόνια; Ο άνθρωπος αυτός πιστεύω ότι είχε σοβαρά θέματα με τους γονείς τους και την «πλήρωσε» η κοπέλα. Δεν ήταν ο στόχος του αυτή, κάποιος από τους δύο του γονείς συνήθως είναι. Αυτό δεν το λέω τυχαία, έχουν γίνει αρκετές έρευνες που αποδεικνύουν ότι οι άνθρωποι που διαπράττουν τέτοια εγκλήματα, στην παιδική τους ηλικία έχουν «τραυματιστεί» από κάποιον από τους δύο γονείς, αφού η παιδική ηλικία είναι καθοριστική για την ενήλικη προσωπικότητα.»*

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 27χρόνος Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος είναι φοιτητής της Α.Σ.Ο.Ε από αστική οικογένεια, παρουσιάζονται επίσης ανεκδοτολογικές ιστορίες από τον κοινό βίο της Ζωής με τον Φραντζή, μια από αυτές είναι και η ιστορία που λέει ένας γείτονας *«Η μόνη «ενόχληση» που δημιουργούσαν, είναι που καμιά φορά άκουγαν δυνατά μουσική»*. Σε πολλά σημεία δημιουργούνται ψεύτικες κορυφώσεις, ιδιαίτερα στα σημεία που γίνεται η περιγραφή του τεμαχισμένου σώματος της Ζωής *«Όλα βρίσκονταν σε 3 σακούλες... η μύτη και τα αυτιά του θύματος»*. Και τέλος, η δομή είναι θεματική, στην αρχή παρουσιάζεται το χρονικό του εγκλήματος, στην συνέχεια σκιαγραφείτε το

προφίλ του ζευγαριού και τέλος παρουσιάζονται περιληπτικά τα πρόσωπα που συμμετείχαν (με τον δικό τους τρόπο) στην υπόθεση Φραντζή.

Εικόνα 20. «Τα Νέα»: 27/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 21. Ρεπορτάζ «Τα Νέα»: 27/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την δεύτερη ημέρα προβολής του εγκλήματος από «Τα Νέα», η εφημερίδα είχε ξανά πρωτοσέλιδο την ειδηση όμως αυτήν την φορά καταλάμβανε σχεδόν όλο το πρωτοσέλιδο και έχει ένα τίτλο με αρκετά μεγάλη γραμματοσειρά που ανέφερε «ΣΟΚ! Στην κοινή γνώμη το έγκλημα» και λόγο για την εισαγγελική απόφαση απαγόρευσης φωτογραφιών από το διαμελισμένο σώμα της Ζώης που είχαν σοκάρει την κοινή γνώμη. Αφορμή για την λήψη αυτής της απόφασης είχε σταθεί η δημοσίευση φωτογραφίας με το τεμαχισμένο σώμα της Ζώης από το «Εθνος» και την «Αυριανή», εις βάρος των οποίων είχε ασκηθεί ποινική δίωξη από τον εισαγγελέα και σε εκείνο το σημείο η εφημερίδα «Τα Νέα» υπογράμμιζε ότι δεν είχε δημοσιεύσει την συγκεκριμένη φωτογραφία και ότι μοναδικός στόχος όλα αυτά τα χρόνια ήταν η ενημέρωση του κοινού. Το συγκεκριμένο κείμενο συνοδευόταν από δύο φωτογραφίες, οι οποίες αμφότερες απεικόνιζαν το οργισμένο πλήθος που βρισκόταν έξω από το σπίτι του Φραντζή με σκοπό να λιντσάρει τον δράστη.

Η εφημερίδα είχε δισέλιδο ρεπορτάζ που αφορούσε την προβολή του τεμαχισμένου σώματος της Ζωής Γαρμάνη και είχε τίτλο «Οργή για τις φωτογραφίες» όμως θεματικά χωριζόταν σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γινόταν λόγος για την

«απαγόρευση φωτογραφιών και λεπτομερειών του εγκλήματος που μπορούν να βλάψουν την κοινή γνώμη». Η δημοσίευση των φωτογραφιών του εγκλήματος από το «Έθνος» και την «Αυριανή» είχε καταδικαστεί από την κοινή γνώμη, από την ΕΣΗΕΑ αλλά και ακόμη από φοιτητές δημοσιογραφίας, η οποίοι είχαν κάψει συμβολικά τις συγκεκριμένες εφημερίδες έξω από τα γραφεία της ΕΣΗΕΑ.

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάστηκε αποσπασματικά η ανάκριση Παναγιώτη Φραντζί από τον εισαγγελέα κατά την διάρκεια της αναπαράστασης του φόνου στο σπίτι του ζευγαριού, ο δράστης στην αρχή διστακτικός αλλά μετέπειτα με απόλυτη ψυχραιμία περιέγραψε τις τελευταίες στιγμές της Ζωής. Το άρθρο συνόδευαν 3 φωτογραφίες, η μια ήταν του Παναγιώτη Φραντζί κατά την διάρκεια της σύλληψης του, η επόμενη απεικόνιζε απόφοιτους και σπουδαστές δημοσιογραφικών σχολών που είχαν κάψει, ως ένδειξη διαμαρτυρίας, το «Έθνος» έξω από τα γραφεία της ΕΣΗΕΑ και η τελευταία και μεγαλύτερη σε μέγεθος παρουσίαζε το πλήθος που είχε μαζευτεί έξω από το σπίτι του Φραντζί για να καταδικάσει την πράξη του. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντική η παράθεση αποσπάσματος από την συνέντευξη της ψυχολόγου κ.Παπαδάκη σχετικά με την δύναμη της εικόνας *«Θα σου πω κάτι και θέλω να το σκεφτείς: η εικόνα από την θέση αδυναμίας αυξάνει την ροπή προς αυτήν σε θέση υγιούς αντίληψης δημιουργώντας τάσεις αποφυγής. Δηλαδή όσο αποκρουστική και σοκαριστική είναι μια εικόνα, τόσο περισσότερο θέλουμε να την δούμε. Η εικόνα είναι σε θέση αδυναμίας, όταν για παράδειγμα στην περίπτωση σου παρουσιάζει ένα τεμαχισμένο πτώμα, όμως όσο προβάλλεται χρήζεται ως κάτι φυσιολογικό και από εκεί και πέρα δημιουργούνται οι τάσεις αποφυγής γιατί πως είναι δυνατόν κάτι τόσο αποκρουστικό να είναι και φυσιολογικό.»*

Ειδικότερα, α. το βασικό θέμα της αφήγησης ήταν η αναπαράσταση του εγκλήματος από τον Φραντζί, β. βασικός ήρωας είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, γ. η χρονολογική σειρά της αφήγησης γίνεται με flashback *«με έδειρε και αυτή... στο πάτωμα»* και στο δ. τέλος υπάρχει το στοιχείο της γνώσης, αφού ο αναγνώστης και ο αφηγητής γνωρίζουν πλήρως την πλευρά του Φραντζί.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την από την αρχή της ιστορίας *«Το σοκ που προκάλεσε... Ζωής Γαρμάνη»*. Η αφήγηση γίνεται σε πρώτο και σε τρίτο πρόσωπο, σε τρίτο όταν αναφέρεται ο δημοσιογράφος στα γεγονότα και σε πρώτο όταν μεταφέρεται αυτούσια η απολογία του Φραντζί κατά την

αναπαράσταση, ο οποίος καταθέτει σε Ενεστώτα χρόνο και όχι σε Αόριστο «είναι παρανοϊκή», όμως ο αφηγητής διατηρεί ψυχολογική απόσταση από τον πρωταγωνιστή, χωρίς να κάνει περιττούς σχολιασμούς. Όμως το κοινό, όπως και ο αφηγητής βλέπουν με υποκειμενισμό τα γεγονότα, αφού είναι έντονο το συγκινησιακό πλαίσιο *«Η αναπαράσταση του φοβερού εγκλήματος»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής παραμένει ο Φραντζής, ο οποίος παρουσιάζεται ως ατάραχος, ψύχραιμος και με μια κυνικότητα που εξέπληξε τους πάντες, που με απόλυτη ωμότητα περιέγραψε τα γεγονότα και έφερε στο φώς κάποιες λεπτομέρειες από εκείνο το βράδυ που δεν ήταν γνωστές *«Όταν διαπίστωσα ότι δεν έχει σφυγμούς... εαυτού μου»*. Σε πολλά σημεία έχουμε ψεύτικη κορύφωση, αφού χρησιμοποιούνται συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις *«Η Ζωζώ φταίει για όλα»*. Ενώ η δομή της αφήγησης γίνεται με βάση το θέμα και χωρίζεται σε δύο μέρη, σε αυτό της αναπαράστασης του εγκλήματος και σε αυτό με τις αντιδράσεις για την δημοσίευση του τεμαχισμένου σώματος της Ζωής.

Εικόνα 22. «Τα Νέα»: 29/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Με τίτλο «Τέτοιο έγκλημα δεν έχει ξαναγίνει» και ένα δισέλιδο άρθρο η εφημερίδα «Τα Νέα» την Τρίτη συνεχόμενη ημέρα προβολής του εγκλήματος, παρουσίασε μέρος της απολογίας του Φραντζή και μια μικρή συνομιλία που είχε με τον εισαγγελέα σχετικά με τους λόγους που τον οδήγησαν σε αυτήν την πράξη, όμως οι απαντήσεις που είχε δώσει ήταν λακωνικές και δεν μπορούσαν να οδηγήσουν σε σαφή συμπεράσματα. Παράλληλα παρατέθηκε και ένα ρεπορτάζ με τίτλο «Η ζωή εν ταφώ...» της δημοσιογράφου Αρετής Αθανασίου, η οποία είχε βρεθεί στο σπίτι του ζευγαριού για επιτόπια έρευνα και περιέγραψε την εμπειρία της μαζί με κάποιες σκέψεις σχετικά με τον κοινό βίο του ζευγαριού, αλλά και τον ρόλο της Ζωής μέσα σε αυτόν. Το άρθρο συνοδευόταν από τρεις διαδοχικές φωτογραφίες του Παναγιώτη Φραντζή που θύμιζαν καρέ από φιλμ, εκεί ο δράστης εμφανιζόταν σε χαλαρή διάθεση να καπνίζει ένα τσιγάρο έξω από το γραφείο του εισαγγελέα.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης είναι η απολογία του Φραντζή στον εισαγγελέα, β. βασικοί ήρωες είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, η Ζωή Γαρμανή

αλλά και ο εισαγγελέας κ.Φραγκιαδάκης, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχή flashback, αφού ο Φραντζίς για να απολογηθεί είναι αναγκασμένος να κάνει συχνές αναδρομές στο παρελθόν και στο δ. τέλος υπάρχουν τα στοιχεία της γνώσης και της έκπληξης, αφού το κοινό, όπως και ο αφηγητής έχουν μάθει περισσότερα στοιχεία για την υπόθεση, τα οποία δεν παύουν να τους εκπλήσσουν.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της αφήγησης στην ιστορία *«Ποινική δίωξη... τη σκότωσε»*, χρησιμοποιεί τρίτο αλλά και πρώτο πρόσωπο στην αφήγηση, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε στα σημεία όπου παρατίθεται αυτούσια η απολογία του Φραντζί στον εισαγγελέα *«ήθελα να εξαφανιστεί... το αποφάσισα»*, όμως παρατηρείται ότι ο αφηγητής κρατάει αντικειμενική στάση απέναντι στα γεγονότα αφού τα παραθέτει απλώς, χωρίς ιδιαίτερους σχολιασμούς αλλά χρησιμοποιούνται σε πολλά σημεία μεταφορές και παρομοιώσεις *«έγιναν βορά των λύκων»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται ήρεμος και με χαλαρή διάθεση να καπνίζει έξω από το γραφείο του εισαγγελέα. Σε πολλά σημεία μέσα στην αφήγηση εντοπίζεται ψεύτικη κορύφωση *«Ήταν η χειρότερη νύχτα της ζωής μου»* και ο αφηγητής με την μεταφορά συναισθηματικά φορτισμένων εκφράσεων προσπαθεί να εντείνει το δραματικό στοιχείο. Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα, στην συγκεκριμένη περίπτωση τα θέματα είναι δύο, αφενός η απολογία του Φραντζί στον εισαγγελέα και αφετέρου η *«κατακρεούργηση της προσωπικότητας του θύματος από κάποια μέσα»*, αφού *«εισέβαλαν»* στο σπίτι κατά την διάρκεια της αναπαράστασης του φόνου και έκαναν σχόλια σχετικά με την καθαριότητα του σπιτιού και την νοικοκυροσύνη της Ζωής *«δίνοντας με αυτόν τον τρόπο ελαφρυντικά στον δράστη»*.

Πίνακας 2. Συνολική Προβολή του Εγκλήματος στα «Νέα» από 26-30/06/1987

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	
Γλώσσα	Δημοσιογραφική	
Αφηγηματικός τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)	
Χρόνος αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	2	
Ρεπορτάζ	3	
Άρθρα	2	
Φωτογραφίες	16	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	Ειδεχθής	1
	χασάπης	1
Ημέρες Προβολής του Θέματος	5 ημέρες	

2.3.3 ΑΥΡΙΑΝΗ

Εκδόθηκε το 1980 από τον Γιώργο και Μάκη Κουρή. Στην αρχή οι πωλήσεις των φύλλων ήταν ελάχιστες με μηδαμινά έσοδα για την εφημερίδα, όμως τον Ιούλιο του 1980 η κυκλοφορία της εκτινάχθηκε στα 50.000 φύλλα ημερησίως λόγω απεργίας των τυπογράφων και κυκλοφορούσαν μόνο τρεις εφημερίδες: «Ριζοσπάστης», «Αυγή» και «Αυριανή», αφού το συντακτικό και τεχνικό προσωπικό της δεν άνηκε στις αντίστοιχες συνδικαλιστικές ενώσεις. Επίσης η τιμή της εφημερίδας ήταν αρκετά χαμηλότερη από τις υπόλοιπες, πωλούνταν στην τιμή των 5 δραχμών, ενώ οι υπόλοιπες πωλούνταν 15. Γεγονός βέβαια που δεν πέρασε απαρατήρητο από την τότε κυβέρνηση Ράλλη, όμως η «Αυριανή» πέρασε γρήγορα στην αντεπίθεση επιρρίπτοντας καταγγελίες στην σύζυγο του πρωθυπουργού Ράλλη για τις οικονομικές τις δραστηριότητες και στις εκλογές του 1981 στήριξε ανοιχτά συγκεκριμένη ομάδα του ΠΑΣΟΚ και συνεπώς όλο το κόμμα.⁹²

Το 1990 η «Αυριανή» ήταν ανάμεσα στις πρώτες εφημερίδες ως προς της πωλήσεις φύλλων και μερικές φορές ξεπερνούσε ακόμα και «ΤΑ ΝΕΑ» που παραδοσιακά κατείχαν την πρώτη θέση. Όμως τον Οκτώβριο του 2012 η εφημερίδα έκλεισε, αλλά έναν χρόνο αργότερα ο Γιώργος Κουρής κυκλοφόρησε το Kontra News, γεγονός το οποίο θεωρήθηκε από πολλούς ότι η συγκεκριμένη εφημερίδα αποτελεί συνέχεια της «Αυριανής».⁹³

⁹² Ζαούσης Α. & Στράτος Κ.(1993), Οι εφημερίδες 1974-1992, Αθήνα, Γνώση, σελ.53-56

⁹³ Γιώργος Κουρής, (2008) Αφιέρωμα στον Τύπο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.parapolitiki.com/2008/09/blog-post_9859.html, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

Εικόνα 24. «Αυριανή»: 26/06/1987

ΑΝΑΤΡΙΧΙΑΣΤΙΚΟ ΕΙΚΛΗΜΑ. ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ ΣΕ ΑΓΡΙΟΤΗΤΑ

Φοιτητής έσφαξε τη γυναίκα του, την έκοψε σε 11 κομμάτια, τα τόλιξε σε πλαστικές σακούλες και τις πέταξε σε σκουπιδοτενεκέ του Δήμου!!

Νέες προοπτικές για τη συνεργασία Ελλάδας - ΕΕΣΔ

ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΣΕ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚΟΡΜΠΑΤΟΦ Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αυριανή

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΓΚΡΕΜΙΖΕ ΤΟΝ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΣΜΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΙΟΥΝΙΟΥ 1987

«Κυφέλες»

δημιουργίας και διαπαιδαγώγησης τα Δημοτικά

Τάσπασε ο Ανδρέας με τους Αμερικάνους

ΕΛΙΞΕ ΤΟΝ ΚΗΛΥ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Η κυβέρνηση σταμάτησε τις συνομιλίες για τις Βάσεις γιατί διαπίστωσε πως οι «συνμαχοί» μας την υπονομεύουν για να ξαναφέρουν τη Δεξιά στην εξουσία

«Χαστούκι» στον Μητσοτάκη από το Συμβούλιο Εφετών!

■ Ούτε καν να ελεγχθεί χτες στην Ομάδα το αίτημα του για βερώσεις... ανατάσαν

■ Η ΕΠΕΕΑ στην αλήθεια

■ Τρομοκρατία στην ΕΑΒ

«Ετσοφάν» τα πρόσημα τους φοροφυγάδες γιατρούς

■ Αναζητούνται οι «ΕΤΣΟΦΑΝΕΣ»

Ζητάτε όλοι αποδείξεις από τους γιατρούς

■ Και όσες πέφτουν στα χέρια σας... ΕΡΕΥΡΑ

ΣΑΜΠΟΤΑΖ σε 50.000 συντάξεις

Η ΦΡΙΚΗ Σ' ΟΛΟ ΤΗΣ ΤΟ...ΜΕΓΑΛΕΙΟ

ΕΠΙΕΙΛΗ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΚΑΙΡΟ ΕΙΚΕ «ΕΚΟΦΕΙ» ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕ ΚΟΝΤΡΑ

«Νονός» του υπόκοσμου εκτέλεσε το πρωτοπαλικάρο του μέρα - μεσημέρι στη Νίκαια!

ΜΕ ΤΡΙΣΕ ΣΦΑΙΡΙΣΤΟ ΘΩΡΑΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΧΩΡΑ

ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΚΑΡΔΑΡΑ

Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Η «Αυριανή» από την πρώτη μέρα προβολής του εγκλήματος συμπεριέλαβε την είδηση στο πρωτοσέλιδο με τίτλο «ΦΡΙΚΗ Σ' ΟΛΟ ΤΗΣ ΤΟ...ΜΕΓΑΛΕΙΟ», το οποίο συνοδευόταν από 2 φωτογραφίες – πορτραίτο του θύτη και του θύματος αλλά και μια, σχετικά μεγάλη, με το τεμαχισμένο σώμα της Ζωής Γαρμάνη που το έχει ενώσει ο ιατροδικαστής για να το εξετάσει. Χωρίς πολλές περιγραφές η εφημερίδα παρουσίαζε το γεγονός και αφήνει περισσότερο χώρο για τις φωτογραφίες. Σε αυτό το σημείο γίνεται παράθεση αποσπάσματος από την συνέντευξη με την κ.Καρδάρη, η οποία αναφέρει χαρακτηριστικά «Διαπιστώνουμε, μέσα από την δημοσίευση των άρθρων μας, ότι τέτοιου είδους υποθέσεις ενδιαφέρουν το κοινό, ιδίως όταν αναφέρονται σε εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Για

παράδειγμα, τα χαρακτηριζόμενα «εγκλήματα πάθους» κεντρίζουν αρκετά το ενδιαφέρον. Να τονίσω όμως εδώ ότι το «πάθος» το βάζω εντός εισαγωγικών, γιατί θεωρώ ότι η λέξη «πάθος» εξιδανικεύει αυτής της μορφής την εγκληματικότητα και πλέον οι εγκληματολογικές έρευνες διεθνώς δείχνουν ότι σε αυτές τις υποθέσεις προϋπάρχει βία και πολλές φορές μάλιστα έχουμε να κάνουμε με ακραία βία που οδηγεί στο έγκλημα»

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης αποτελεί η δολοφονία της 18χρονης Ζωής Γαρμάνη από τον 27χρονό σύζυγό της Παναγιώτη Φραντζί, οπότε β. αυτοί είναι και οι βασικοί χαρακτήρες της ιστορίας, γ. η χρονολογική σειρά γίνεται με Προοικονομία, δεν αναφέρονται πολλές λεπτομέρειες μόνο μέσω κάποιων υπαινιγμών ο αφηγητής προετοιμάζει το κοινό ότι κάτι σημαντικό πρόκειται να τους ανακοινωθεί, ενώ δ. το τέλος προκαλεί συγκίνηση στο κοινό, αφού ένα τέτοιο γεγονός δεν θα μπορούσε να αφήσει κανέναν ασυγκίνητο.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Να πως έκανε ο φοιτητής την γυναίκα του»*, η αφήγηση γίνεται αποκλειστικά σε τρίτο πρόσωπο *«την έκοψε 11 κομμάτια»*, γίνεται με αντικειμενικότητα, αλλά αυτό που προκαλεί αίσθηση είναι ο τρόπος που χρησιμοποιεί ο αφηγητής για να παρουσιάσει λεπτομέρειες σχετικά με την κατάσταση του τεμαχισμένου σώματος της ζώης, το οποίο γίνεται με αρκετή ωμότητα.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 27χρονός φοιτητής Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται αδίστακτος και ειδεχθής *«Να πως έκανε ο φοιτητής την γυναίκα του»*, επίσης υπάρχει κορύφωση σε αυτή την τόσο μικρή αφήγηση *«Να πως... φάνε οι σκύλοι»*, όπου μέσα σε 2 γραμμές έχει περιγραφεί με τρομερή γλαφυρότητα η ιστορία και κάθε λέξη αποτελεί και ένα ξεχωριστό σημείο αναφοράς. Και τέλος η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα, αφού το θέμα του τεμαχισμού «μυνοπωλεί» και την δομή της ιστορίας.

**Υπεύθυνοι για τον
δεύτερο Αττίλα
Καραμανλής - Αβέρωφ!..**

**Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ
ΧΩΝΙΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΗΓΕΣΑΣ Ο
ΔΗΛΩΣΕ ΑΥΤΟΝ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ Ο ΖΗΛΩΤΗΣ**

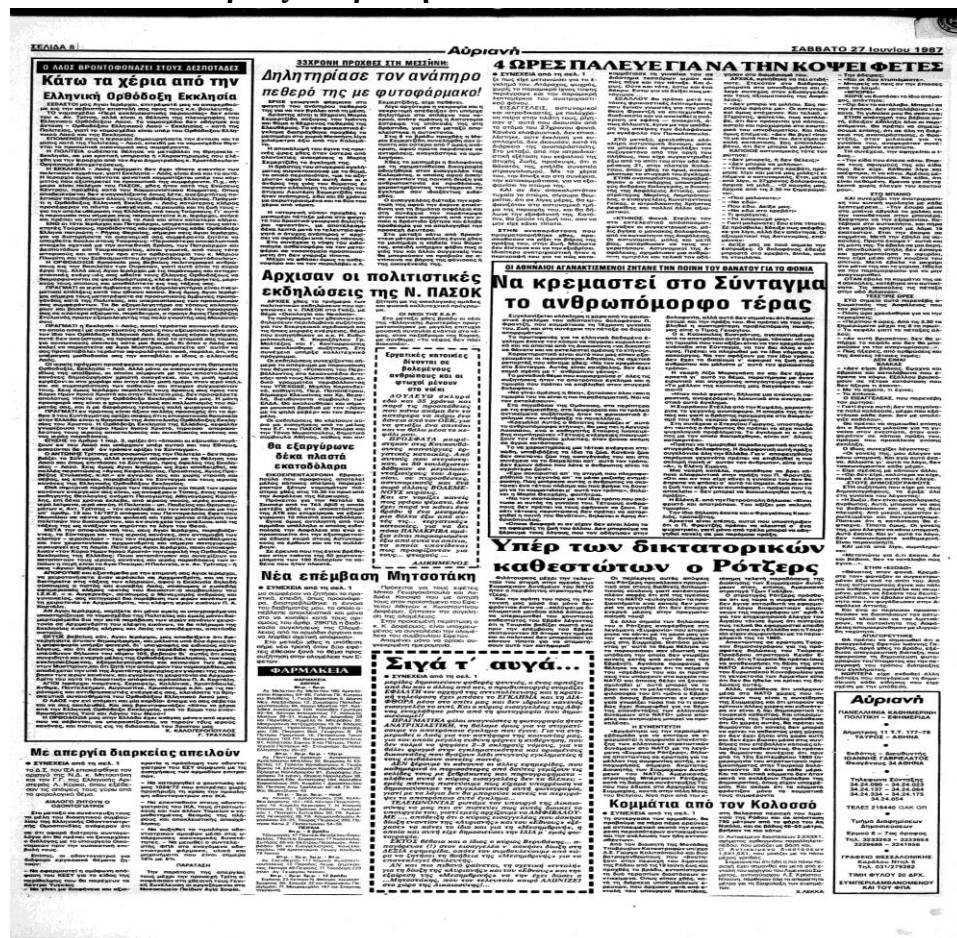
Να οριστεί εφέτης για να γίνει γρήγορα η δίκη και να εκτελεστεί ο καννίβαλος στο Σύνταγμα

— «ΟΧΙ έλεος. Κρεμάστε τον κακούργο. Τι σου έφταιγε δολοφόνε το κοριτσάκι και το κομμουνιστάκι!

ΕΙΧΕ ΤΟ ΘΡΑΞΟΣ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ!

[illegible]

Εικόνα 26. Ρεπορτάζ «Αυριανή»: 27/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την δεύτερη ημέρα της προβολής του εγκλήματος από την Αυριανή, στις 27 Ιουνίου το 1987, η εφημερίδα έχει επίσης πρωτοσέλιδο την είδηση και αυτήν την φορά καταλάμβανε μεγαλύτερο χώρο. Η είδηση είχε τίτλο «4 ΩΡΕΣ ΠΑΛΕΥΕ ΝΑ ΤΗΝ ΚΟΨΕΙ ΦΕΤΕΣ», δίνοντας ανατριχιαστικές λεπτομέρειες από την απολογία του Φραντζή σχετικά με τον τεμαχισμό της Ζώης. Η «Αυριανή» έκανε λόγο για την επιβολή της εσχάτης ποινής στον δολοφόνο, δηλαδή η άσκηση της θανατικής ποινής. Η αναφορά της εφημερίδας συνοδευόταν από μια μεγάλη φωτογραφία του δράστη με τίτλο «Κτήνος» και τον χαρακτήριζε κανίβαλο καλώντας την δικαστική αρχή να αποφανθεί άμεσα και να του επιβληθεί η θανατική ποινή. Στην συνέχεια παρουσίαζε την αγανάκτηση αλλά και το ισχυρό σοκ που υπέστη η κοινή γνώμη στο άκουσμα αυτής της πρωτοφανούς είδησης.

Ενώ το ρεπορτάζ που φιλοξενούσε η εφημερίδα είχε τίτλο *«Να κρεμαστεί στο Σύνταγμα το ανθρωπόμορφο τέρας»*, το οποίο ήταν επί της ουσίας μια τύπου έρευνα, που παρουσίαζε τις απόψεις απλών πολιτών σχετικά με το έγκλημα. Όλες οι απόψεις συγκλίνουν στο γεγονός ότι ο Φραντζή έπρεπε να θανατωθεί και να κρεμαστεί για παραδειγματισμό, αφού ούτε το πιο άγριο ζώο δεν θα διέπραττε τέτοιο έγκλημα. Αρκετοί μάλιστα ήταν αυτοί που υποστήριζαν ότι έπρεπε να νοσηλευόταν σε κάποιο ψυχιατρικό ίδρυμα, γιατί κανένας σώφρων άνθρωπος δεν θα πρόβαινε σε αυτήν την πράξη. Το ρεπορτάζ δεν εμπεριείχε σχολιασμό από τον δημοσιογράφο, παρατέθηκαν μόνο οι αυτούσιες απόψεις των πολιτών.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης είναι η τιμωρία του Φραντζή, χωρίς βέβαια να έχει παρουσιαστεί ποτέ κάποιο στοιχείο από την απολογία του, παρουσιάστηκε μόνο ένα μικρό απόσπασμα από την ανάκριση κατά την αναπαράσταση του φόνου, β. βασικοί ήρωες είναι ο Παναγιώτης Φραντζής και η Ζωή Γαρμάνη, γ. η χρονολογική σειρά της αφήγησης είναι *In media res*, αφού στην μέση της κύριας δράσης, ανοίγει το θέμα της τιμωρίας του δράστη *«να κρεμαστεί στο Σύνταγμα το ανθρωπόμορφο τέρας»*, ενώ δ. το τέλος είναι κυκλικό, αφού η αφήγηση ξεκινά αλλά και τελειώνει με το θέμα της τιμωρίας του Φραντζή και στην μέση της αφήγησης παρατίθεται μέρος από την αναπαράσταση του φόνου στο σπίτι του Φραντζή.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της αφήγησης δυναμικά *«Να οριστεί εφέτης... ο κανίβαλος στο Σύνταγμα»*, η αφήγηση γίνεται κατά κύριο λόγο σε τρίτο πρόσωπο, μόνο στην μέση της αφήγησης παρεμβάλλει το πρώτο πρόσωπο *«Δεν μπορώ να μιλήσω, σας παρακαλώ αφήστε με»*, ο αφηγητής δεν κρατάει ψυχολογική απόσταση από την αφήγηση και σε πολλά σημεία χρησιμοποιεί έντονους χαρακτηρισμούς για τον δράστη *«ανθρωπόμορφο τέρας»*, ο υποκειμενισμός είναι διάχυτος σε όλο το κείμενο και χρησιμοποιούνται πολλές παρομοιώσεις και μεταφορές *«έκανε τον κόσμο να παγώσει»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 27χρονός Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος παρουσιάζεται ως *«ατάραχος, ψυχρός και χωρίς το παραμικρό ίχνος τύψης»*, επίσης στο κείμενο παρουσιάζονται και ανεκδοτολογικές ιστορίες από το βράδυ εκείνο του φόνου, είναι περιστατικά που αφορούν την διαπροσωπική σχέση του ζευγαριού *«Τα εσώρουχά μας»*, όμως δεν διαφωτίζουν όπως θα έπρεπε τον

Εικόνα 27. «Αυριανή»: 28/06/1987

ο καιρός

Για σήμερα Κυριακή στην Αττική

δολοφόνος», όπου παρουσιάστηκε μέρος της απολογίας του Φραντζή στον εισαγγελέα. Ο Φραντζής απαντούσε με δυσκολία και κάποια στιγμή δάκρυσε κατά την διάρκεια της ανάκρισης, όπου δεν φαινόταν να δίνει σαφείς απαντήσεις σχετικά με τα γεγονότα εκείνης της μοιραίας νύχτας. Όμως η ψυχραιμία του κατά την διάρκεια της εκτέλεσης του φόνου φαινόταν από τα λόγια του, ανέφερε χαρακτηριστικά ότι προέβει σε αυτήν την ενέργεια έπειτα από σκέψη μισής ώρα και ότι έπρεπε να δώσει ένα τέλος σε όλη την υπόθεση και θεώρησε ότι ο τεμαχισμός του πτώματος της συζύγου του θα ήταν η καλύτερη λύση. Το άρθρο συνοδευόταν από μια φωτογραφία του Φραντζή λίγο πριν παρουσιαστεί για απολογία στον εισαγγελέα και τον ανακριτή.

Ειδικότερα, α. βασικό θέμα της αφήγησης είναι η απολογία του Φραντζή στον εισαγγελέα, β. κεντρικός ήρωας είναι ο 27χρονος φοιτητής Παναγιώτης Φραντζής, γ. η χρονολογική σειρά της αφήγησης γίνεται με συνεχή flashback, όπου όλη η αφήγηση περικλείεται γύρω από την απολογία του δράστη στον εισαγγελέα και γίνεται σε πολλά σημεία αναδρομή στο παρελθόν *«Ήθελα να εξαφανιστεί... κακό»*. Και το τέλος υπάρχει το στοιχείο της γνώσης, αφού ένα μεγάλο μέρος της ιστορίας έχει έρθει στο φως.

Αναφορικά την γωνία προσέγγισης, ο αφηγητής δεν μπαίνει καθόλου στην ιστορία, αφού είναι μόνο η παράθεση μέρους της απολογίας, το μοναδικό σημείο όπου διακρίνεται ότι υπάρχει αφηγητής είναι ο τίτλος *«Κλαίει τώρα ο αδίστακτος δολοφόνος»*, η αφήγηση γίνεται μόνο σε πρώτο πρόσωπο *«Ήθελα να εξαφανιστεί»*, ο αφηγητής δεν φαίνεται να έχει έντονη ψυχολογική απόσταση από την ιστορία *«αδίστακτος δολοφόνος»*, γεγονός που έχει ως συνέπεια η αφήγηση να γίνεται με υποκειμενισμό.

Όσον αφορά τον πρωταγωνιστή, αυτός είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως *«αδίστακτος δολοφόνος»*, γίνονται σε αρκετά σημεία ψεύτικες κορυφώσεις *«Όσοι φτάνουν σε φόνο, δεν σημαίνει ότι φταίνε οι ίδιοι»* εντείνοντας έτσι την δραματική ένταση στην αφήγηση. Και τέλος η δομή γίνεται με βάση το θέμα, δηλαδή την απολογία του δράστη.

Πίνακας 3. Συνολική Προβολή του Εγκλήματος στα «Αυριανή» από 26-28/06/1987

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	
Γλώσσα	Συνδυασμός Λογοτεχνικής και δημοσιογραφικής	
Αφηγηματικός τρόπος	Πρωτοπρόσωπη αλλά και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ. διήγηση και μίμηση)	
Χρόνος αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	2	
Ρεπορτάζ	2	
Άρθρα	1	
Φωτογραφίες	5	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	αδίστακτος	1
	Στυγερός	4
	Κτήνος	3
	Φονιάς	2
	Μανιακός	1
Ημέρες Προβολής	3 ημέρες	

2.3.4 ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Η «Ακρόπολις» είναι Αθηναϊκή εφημερίδα ημερήσιας κυκλοφορίας, που εκδόθηκε το 1883 από τον Βλάση Γαβριηλίδη και γρήγορα εξελίχθηκε σε μια από τις σημαντικότερες της εποχής. Η εφημερίδα αποτέλεσε συνέχεια της δισεβδομαδιαίας έκδοσης «Μη Χάνεσαι», όπου εξέδιδε ο ίδιος από το 1880. Ήταν φιλελεύθερη και αντιπροσώπευε προοδευτικές ιδέες και έγραψαν πολλοί εκπρόσωποι της πνευματικής κίνησης του τόπου.⁹⁴

Η έκδοση διακόπηκε το 1921, οκτώ μόλις μήνες μετά τον θάνατο του εκδότη της. Επανεκδόθηκε από το 1929 μέχρι το 1946. Μετά από διακοπή λίγων μηνών συνέχισε την έκδοση της μέχρι το 1989, όπου διέκοψε επί χρόνια για οικονομικούς λόγους. Τέλος, άρχισε να εκδίδεται και πάλι το 1998 και συνεχίζει μέχρι και σήμερα.⁹⁵

Εικόνα 28. «Ακρόπολις»: 26/06/1987



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

⁹⁴ Μπακουνάκης, Ν.(2014) ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ Ή ΡΕΠΟΡΤΕΡ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.221-223

⁹⁵ Μπακουνάκης, Ν.(2014) ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ Ή ΡΕΠΟΡΤΕΡ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ, σελ.221-223



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την πρώτη ημέρα προβολής του φόνου, η εφημερίδα Ακρόπολις στις 26 Ιουνίου έχει ως κεντρικό θέμα το έγκλημα με τίτλο «ΕΚΟΨΕ ΦΕΤΕΣ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ» και ένα επεξηγηματικό κείμενο που συνοδεύεται από 2 φωτογραφίες, αφενός του Παναγιώτη Φραντζή λίγο μετά την ομολογία του στην Ασφάλεια Αττικής και αφετέρου της Ζωής Γαρμάνη. Το κείμενο ανέφερε τον δράστη ως «σύγχρονο Τζάκ αντεροβγάλη», κάνοντας διάφορες υποθέσεις σχετικά με την προσωπικότητα του δολοφόνου, έγινε λόγος στο χρονικό της αποκάλυψης και στάθηκε αρκετά στην οικογένεια της Ζωής και πιο συγκεκριμένα στην παρουσίαση του προφίλ του πατέρα της. Η είδηση μονοπωλούσε το πρωτοσέλιδο, οι φωτογραφίες καταλάμβαναν αρκετό χώρο και η γραμματοσειρά ήταν αρκετά μεγάλη με έντονα μαύρα γράμματα.

Εκείνη την ημέρα η εφημερίδα είχε ρεπορτάζ με τίτλο «έκοψε φέτες την γυναίκα του», όπου στην αρχή παρουσίαζε τα γεγονότα της μοιραίας νύχτας και όλα όσα διαδραματίστηκαν ανάμεσα στο ζευγάρι, ο Φραντζής περιέγραψε λεπτομερώς τον τρόπο που προσπάθησε να εξαφανίσει το τεμαχισμένο σώμα της συζύγου του Ζωής, έγινε λόγος για τα γεγονότα που κινητοποίησαν την αστυνομία αλλά και στον

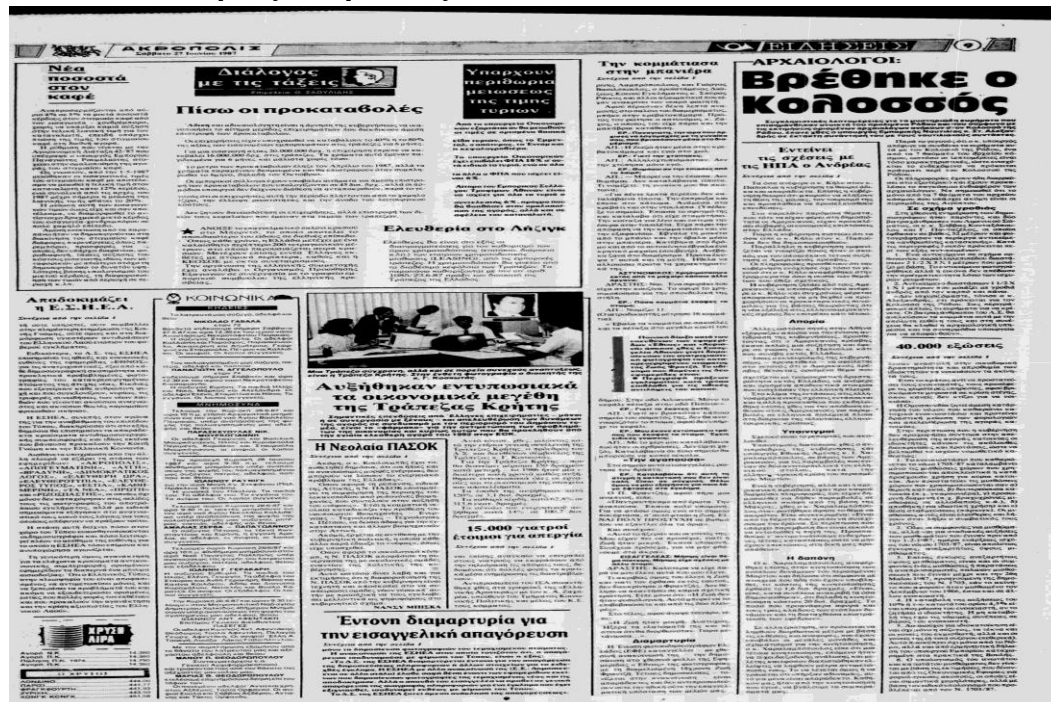
τρόπο που μια «ματωμένη απόδειξη» σχετίστηκε με τον εντοπισμό του ένοχου. Το ρεπορτάζ συνοδευόταν από δύο φωτογραφίες, η μια ήταν του Παναγιώτη Φραντζί έξω από την Ασφάλεια λίγο μετά την παράδοση του, ο δράστης απεικονίζεται να καπνίζει ένα τσιγάρο, ενώ η δεύτερη παρουσίαζε το πλήθος ατόμων που έχουν μαζευτεί στο σημείο που βρέθηκε το τεμαχισμένο σώμα της Ζωής Γαρμάνη. Διευκρινίστηκε τέλος, ότι από την ανάκριση περιμένουν να απαντηθούν κάποια ερωτήματα και ότι αναμενόταν τις επόμενες μέρες η αναπαράσταση του εγκλήματος στο σπίτι του ζευγαριού. Σε αυτό το σημείο κρίνεται σημαντική η παράθεση της άποψης της κ.Καρδαρά σχετικά με τις συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις στην περιγραφή ενός εγκλήματος *«Κατά την ανάλυση δημοσιογραφικών κειμένων που απεικονίζουν το έγκλημα και το εγκληματικό φαινόμενο, καταγράφονται συχνά λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες, πολλές φορές σε μεγάλο βαθμό, όπως ενδεικτικά αναφέρω «οικογενειακή τραγωδία», «φρικιαστικό έγκλημα», το «έγκλημα που συγκλόνισε την κοινή γνώμη», «ο αδίστακτος δολοφόνος» και πολλές ακόμα. Όλες αυτές οι λέξεις και φράσεις αποσκοπούν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον του κοινού και να συμβάλλουν στην συναισθηματική του φόρτιση.»*

Ειδικότερα, α. βασικό θέμα της πρώτης μέρας προβολής της είδησης είναι ότι ο 27χρονός Παναγιώτης Φραντζίς τεμάχισε την 18χρονή σύζυγο του Ζωή Γαρμάνη, β. κεντρικοί ήρωες της αφήγησης είναι ο Φραντζίς και η Γαρμάνη, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχόμενα flashback, αφού είναι απαραίτητο για την ροή της αφήγησης να γίνουν αναδρομές στο παρελθόν και δ. ενώ στο τέλος υπάρχει η συγκίνηση, αφού ένα τέτοιο γεγονός δεν θα μπορούσε να αφήσει ασυγκίνητο ούτε τον αφηγητή ούτε το αναγνωστικό κοινό.

Αναφορικά με την γωνία προσέγγισης, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Ρεκόρ κτηνωδίας... την Αθήνα...»*, η αφήγηση γίνεται μόνο σε τρίτο πρόσωπο *«Και την πέταξε στα σκουπίδια»*, ο αφηγητής φαίνεται να κρατάει ψυχολογική απόσταση από την ιστορία παραθέτοντας απλά στοιχεία με αντικειμενικότητα, χωρίς να κάνει περαιτέρω σχολιασμούς *«Η προανάκριση του 27χρονού...θα γίνει αναπαράσταση»* και επίσης χρησιμοποιούνται και πολλές παρομοιώσεις και μεταφορές *«Η σακούλα του χασάπη πρόδωσε τον αντεροβγάλτη»* με σκοπό ο τόνος της αφήγησης να γίνει πιο έντονος.

Εικόνα 30. «Ακρόπολις»: 27/06/1987





Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την δεύτερη ημέρα της προβολής του εγκλήματος από την εφημερίδα, το θέμα βρισκόταν ξανά στο πρωτοσέλιδο της «Ακρόπολις» με τίτλο «*Την κομμάτιασα ΣΤΗΝ ΜΠΑΝΙΕΡΑ*» όπου έγινε αναφορά στα απολογία του Φραντζή και συνοδευόταν από μια φωτογραφία που απεικονίζει τον δράστη σχετικά ψύχραιμο να αντιμετωπίζει τους αστυνομικούς, τον εισαγγελέα και τους δημοσιογράφους πριν από την αναπαράσταση του φόνου στο σπίτι του. Το άρθρο αναφερόταν στα γεγονότα κατά την διάρκεια της αναπαράστασης μέσα αλλά και έξω από το σπίτι του Φραντζή, όπου είχε μαζευτεί πλήθος κόσμου. Επίσης η εφημερίδα έκανε αναφορά στην αποδοκιμασία από μέρους της ΕΣΗΕΑ προς τις εφημερίδες που δημοσίευσαν τις φωτογραφίες από το συναρμολογημένα μέλη του σώματος της Ζωής Γαρμάνη, η οποία σόκαρε την κοινή γνώμη και οι εν λόγω εφημερίδες (Εθνος και Αυριανή) είχαν σε πολλές ηθικές και κοινωνικές ευθύνες. Την άποψη αυτή επισφράγισε η εισαγγελική απόφαση που είχε απαγορεύσει την δημοσίευση και την αναπαραγωγή της συγκεκριμένης φωτογραφίας από οποιοδήποτε μέσο.

Ενώ, μέσα στην εφημερίδα έγινε και μια μικρή αναφορά στην έντονη διαμαρτυρία που είχε προκάλεσε η πρώτη και αυστηρότερη εισαγγελική απαγόρευση,

η οποία δεν θα επέτρεπε σε κανένα μέσο να δημοσίευε οποιαδήποτε πληροφορία ή λεπτομέρεια που αφορούσε το έγκλημα, όμως επειδή οι αντιδράσεις ήταν έντονες η απαγόρευση ίσχυε μόνο για την φωτογραφία με το πτώμα της Ζωής. Υπήρχε όμως στο δεύτερο μέρος του άρθρου παρουσιάζοταν ένα απόσπασμα από τον διάλογο που είχε ο Παναγιώτης Φραντζίς με τους ανακριτές κατά την διάρκεια της αναπαράστασης του φόνου, όπου ο δράστης παρουσίασε με λεπτομέρειες τα γεγονότα εκείνης της μοιραίας νύχτας αφήνοντας άφωνους τους παρευρισκόμενους με την ψυχραιμία που αφηγήθηκε τα γεγονότα.

Ειδικότερα, α. κεντρικά θέματα της ημέρας είναι η αναπαράσταση του φόνου από τον Φραντζί αλλά και η αποδοκιμασία της ΕΣΗΕΑ στις εφημερίδες που δημοσίευσαν την φωτογραφία από τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής, β. βασικός ήρωας είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, γ. η χρονολογική σειρά αποδίδεται με συνεχόμενα flashback, αφού ο Φραντζίς για να μπορέσει να κάνει την αναπαράσταση θα πρέπει να κάνει συχνές αναδρομές στο παρελθόν ώστε να είναι όσο το δυνατόν αληθοφανής η ιστορία του και δ. στο τέλος κυριαρχεί το στοιχείο της γνώσης, αφού τόσο το αναγνωστικό κοινό όσο και ο αφηγητής έχουν περισσότερα στοιχεία για το συμβάν.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Με ψυχραιμία... τα ξημερώματα της Πέμπτης»*, η αφήγηση γίνεται κατά κύριο λόγο σε τρίτο πρόσωπο αλλά σε κάποια σημεία παρεμβάλει πρωτοπρόσωπη αφήγηση *«Δεν θέλω να πω τίποτα»*, αφού ο αφηγητής επιλέγει να παραθέσει αυτολεξεί μέρος της απολογίας του Φραντζί στον εισαγγελέα κατά την αναπαράσταση. Ο αφηγητής δείχνει να έχει ψυχολογική απόσταση από την ιστορία παρουσιάζοντας την με αντικειμενικότητα και χωρίς περαιτέρω σχολιασμούς, χρησιμοποιεί όμως σε αρκετά σημεία παρομοιώσεις και μεταφορές *«έσπαγε κόκκαλα»* αναφερόμενος σε αυτό το σημείο στην ψυχραιμία του Φραντζί κατά την διάρκεια της αναπαράστασης.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 27χρονός φοιτητής της ΑΣΟΕ Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος σε αυτό το σημείο παρουσιάζεται ψύχραιμος και ατάραχος *«Με ψυχραιμία που έσπαγε κόκκαλα»*, παρουσιάζονται ακόμη και αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες *«Το σφυρί το χρησιμοποίησα για την σπονδυλική της στήλη»* που ρίχνουν περισσότερο φώς στον πρωταγωνιστή και εντείνουν την δραματικότητα της αφήγησης. Υπάρχουν επίσης και πολλές ψεύτικες κορυφώσεις σε

αρκετά σημεία στην αφήγηση «την έκοψα 11 κομμάτια» που επιδιώκουν την συγκίνηση του κοινού μέσω συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων. Και τέλος, η δομή της αφήγησης είναι θεματική και χωρίζεται σε δύο μέρη, σε αυτό της αναπαράστασης του φόνου και σε αυτό της αποδοκιμασίας που έδειξε η ΕΣΗΕΑ σε κάποιες εφημερίδες που παρουσίασαν τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής.

Εικόνα 32 «Ακρόπολις»: 28/06/1987



Εικόνα 33. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις»: 28/06/1987



Στις 28 Ιουνίου η εφημερίδα Ακρόπολις έχει ξανά πρωτοσέλιδο το θέμα με τίτλο «Θάνατος στο κτήνος», όπου παρουσίαζε ένα γκάλοπ της εφημερίδας σχετικά με την ποινή που αρμόζει να επιβληθεί στον Παναγιώτη Φραντζή και η κοινή γνώμη τον «καταδίκασε σε θάνατο». Η αναφορά συνοδευόταν από δύο φωτογραφίες, η πρώτη ήταν του Παναγιώτη Φραντζή από την αναμονή του στην εισαγγελία και η δεύτερη ήταν της Λουκίας Κορνάζου, μιας αναγνώστριας που εκπροσωπούσε την κοινή γνώμη καταδικάζοντας τον δράστη σε θάνατο γιατί όπως είχε αναφέρει «θάνατος και μόνο θάνατος αρμόζει στον δολοφόνο της κοπελιάς».

Το ρεπορτάζ μέσα στην εφημερίδα με τίτλο «Εις θάνατο ζητούν οι Αθηναίοι», στην αρχή είχε κάποια μικρά αποσπάσματα από απόψεις διαφόρων πολιτών σχετικά με την ποινή που θα άρμοζε, σύμφωνα με την δική τους άποψη, στον Παναγιώτη Φραντζή και όλες οι απόψεις σύγκλιναν στο γεγονός ότι στον δράστη το λιγότερο που του άρμοζε ως ποινή θα ήταν ο θάνατος. Στην συνέχεια παρουσιάστηκε μέρος της απολογίας του στον εισαγγελέα κ.Φρανγκαδιάκη, όπου αναφέρθηκε κυρίως στους λόγους που τον οδήγησαν να προβεί σε εκείνη την πρωτοφανή πράξη και στον τρόπο

λειτουργήσε όταν κατάλαβε ότι η σύζυγος του ήταν νεκρή και την τεμάχισε με απώτερο σκοπό να εξαφανίσει το σώμα της γυναίκας του και κάθε ίχνος «ενοχής» αυτού.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα αυτής της ημέρας για την «Ακρόπολις» ήταν οι απόψεις της κοινής γνώμης σχετικά με την τιμωρία που θα άρμοζε να επιβληθεί στον Φραντζί, β. κεντρικός ήρωας είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι με προοικονομία, αφού ο αφηγητής κάνει σε πολλά σημεία υπαινιγμούς σχετικά με την τιμωρία του Φραντζί «σε θάνατο καταδίκασε η κοινή γνώμη τον κτηνώδη φονιά» χωρίς να παίρνει ξεκάθαρα θέση προβάλλει έντονα αυτές τις απόψεις και δ. το τέλος υπάρχει το στοιχείο την ανταμοιβής αφού θεωρούν, τόσο η κοινή γνώμη όσο και ο αφηγητής ως άλλοι δικαστές θεωρούν ότι η μοναδική δίκαιη για τον δράστη τιμωρία είναι ο θάνατος «Θάνατος και μόνο θάνατος αρμόζει στον δολοφόνο της κοπελιάς».

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας «Σε θάνατο καταδίκασε η κοινή γνώμη...», αφήγηση γίνεται τόσο σε πρώτο, όσο και σε τρίτο πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε όταν παρατίθενται αποσπάσματα από την απολογία του Φραντζί στον εισαγγελέα αλλά και όταν μεταφέρονται, χωρίς σχολιασμούς θέλοντας ο αφηγητής να δώσει ζωντάνια στην αφήγηση του, οι απόψεις των πολιτών σχετικά με την τιμωρία που θα έπρεπε να επιβληθεί στον δράστη «Δεν έχω διαβάσει... ισόβια», ενώ σε πολλά σημεία εντοπίζουμε μεταφορές και παρομοιώσεις «τα πηγαδάκια στην Ομόνοια» με σκοπό να ενταθεί το ενδιαφέρον του κοινού.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 27χρονός δράστης Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται ως «Το κτήνος ψύχραιμο χθες στον εισαγγελέα». Επίσης, σε πολλά σημεία συναντάμε ψεύτικες κορυφώσεις που στοχεύουν στην αύξηση της δραματικότητας της αφήγησης «Θάνατος. Θάνατος. Και αν είναι δυνατόν με τον ίδιο τρόπο που σκότωσε την γυναίκα του». Και τέλος, η δομή της ιστορίας έγινε με βάση το θέμα, αφενός το ένα θέμα ήταν το γκάλοπ της εφημερίδας σχετικά με τις απόψεις του κόσμου για την τιμωρία του Φραντζί και αφετέρου προβλήθηκε και μέρος της απολογίας του στον εισαγγελέα.

Πίνακας 4. Συνολική Προβολή Εγκλήματος στην «Ακρόπολις» 26-30/06/1987

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	
Γλώσσα	Δημοσιογραφική και λογοτεχνική	
Αφηγηματικός τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)	
Χρόνος αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	3	
Ρεπορτάζ	3	
Άρθρα	2	
Φωτογραφίες	12	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	Φονιάς	6
	Κτήνος	2
	Αντεροβγάλτης	1
	Χασάπης	1
	μακελάρης	1
Ημέρες Προβολής	4	

2.4 Ανάλυση περιεχομένου εφημερίδων – Δίκη

2.4.1 Έθνος

Εικόνα 35. «Έθνος» (Δίκη): 28/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Στις 28 Σεπτεμβρίου του 1988, λίγες μέρες πριν την πολυαναμενόμενη δίκη του Φραντζή, η εφημερίδα παρουσίασε το θέμα ανάμεσα και σε άλλες ειδήσεις δίνοντας έτσι μικρό χώρο στο φύλλο. Συγκεκριμένα ήταν ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Ο τεμαχισμός της 18χρονης» και υπενθύμιζε στο αναγνωστικό κοινό τα γεγονότα που είχαν συμβεί ένα χρόνο πριν και είχαν συγκλονίσει την κοινή γνώμη λόγω της πρωτοφανούς τους βιαιότητας. Ο Φραντζής τις επόμενες μέρες θα δικαζόταν στο κακουργιοδικείο με την κατηγορία «ανθρωποκτονία από πρόθεση που τελέστηκε με τρόπο ιδιάζοντος απεχθή και για περιύβριση νεκρού». Το κείμενο αυτό συνοδευόταν από μια φωτογραφία του Φραντζή που είχε τραβηχτεί πριν από ένα χρόνο κατά την σύλληψη του.

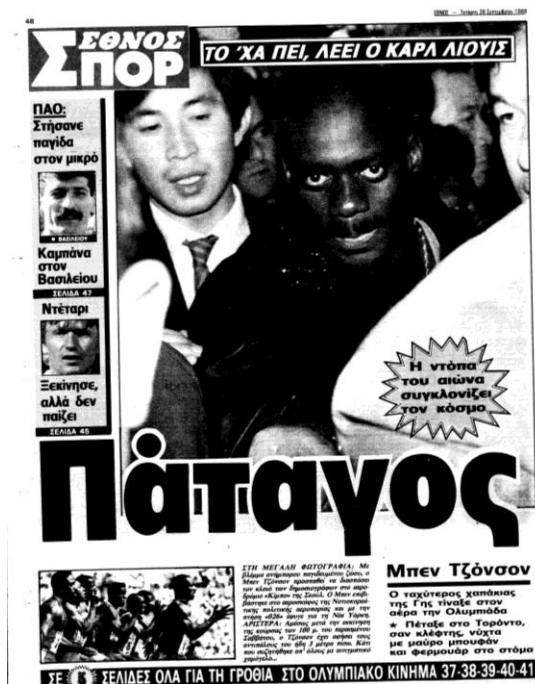
Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της ημέρας είναι η επερχόμενη δίκη του Παναγιώτη Φραντζή, β. βασικός ήρωας της αφήγησης είναι ο 28χρονός Παναγιώτης

Φραντζής που σκότωσε και τεμάχισε την γυναίκα του Ζωή Γαρμάνη, γ. η χρονολογική σειρά της αφήγησης γίνεται μόνο με flashback, αφού ο αφηγητής κάνει αναδρομές στα γεγονότα που είχαν συμβεί ένα χρόνο πριν *«Ο Φραντζής, στις 24 Ιουνίου του '87, στραγγάλισε...»* και δ. στο τέλος υπάρχει το στοιχείο της έκπληξης *«αν δεν δικαστεί μέχρι τότε, θα αφευθεί ελεύθερος»*, αφού γινόταν λόγος ότι εάν δεν γίνει η προγραμματισμένη δίκη τότε οι αρχές θα υποχρεούνταν να τον αφήσουν ελεύθερο γιατί θα είχε συμπληρώσει όλους τους μήνες προφυλάκισης σύμφωνα με τον νόμο.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της αφήγησης *«Σήμερα το πρωί πρόκειται...»*, η αφήγηση γίνεται αποκλειστικά σε τρίτο πρόσωπο *«Είχε σκοπό... πτώμα»* επειδή γίνεται αναφορά μόνο στα γεγονότα που είχαν συμβεί, ο αφηγητής φαίνεται να διατηρεί ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα παραθέτοντας τα με αντικειμενικότητα.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός πλέον Παναγιώτης Φραντζής, που παρουσιάζεται αδίστακτος *«τερατούργημα του»* και η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα, το οποίο δεν ήταν άλλο από την επερχόμενη δίκη του Φραντζή.

Εικόνα 36. «Έθνος» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 37. Ρεπορτάζ «Έθνος» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την επόμενη ημέρα η εφημερίδα αφιέρωνε σχεδόν όλο της το πρωτοσέλιδο στο θέμα της δίκης με τίτλο «ΔΙΚΗ ΣΟΚ» με πολύ μεγάλη γραμματοσειρά, όμως τον περισσότερο χώρο καταλάμβαναν οι φωτογραφίες από την ακροαματική διαδικασία. Η πρώτη και μεγαλύτερη φωτογραφία παρουσίαζε την οικογένεια της Ζωής Γαρμάνη, που είχαν βγει εκτός ορίων με την αστυνομία να τους συγκρατεί, στην ίδια φωτογραφία μπορούσε κάποιος να διακρίνει το πλήθος κόσμου που είχε μαζευτεί για να παρακολουθήσει την δίκη. Η δεύτερη φωτογραφία ήταν του Παναγιώτη Φραντζή, όπου παρουσιαζόταν σε ένα κοντινό πορτραίτο κατά την διάρκεια της δίκης, φαινόταν σχετικά ψυχραιμος καθώς παρακολουθούσε την πορεία της ακροαματικής διαδικασίας. Υπήρχε όμως και άλλη μια μικρότερη φωτογραφία, η οποία ήταν της Ζωής Γαρμάνη όπου συνδεόταν από τα λόγια του πατέρα της *«όλη νύχτα έκοβες... έκοβες το κορίτσι μας»* και υπενθύμιζε στο ακροατήριο όπως και στην κοινή γνώμη όλα τα γεγονότα που είχαν συμβεί ένα χρόνο πριν.

Μέσα στην εφημερίδα υπήρχε δισέλιδο ρεπορτάζ σχετικά με την δίκη του Φραντζή που είχε τίτλο *«Κοιτάζτε την κούκλα που μου έσφαξε»* και παρέπεμπε στα λόγια της μητέρας της Ζωής Γαρμάνη κατά την διάρκεια της κατάθεσης της. Το ρεπορτάζ συνοδευόταν από δυο αρκετά μεγάλες φωτογραφίες, η πρώτη ήταν της Μελαχρινής Γαρμάνη, μητέρας της Ζωής, η οποία στην κατάθεση της κάποια στιγμή ανέφερε χαρακτηριστικά *«Αυτό το κάθαρμα που έχει το θράσος να ζει ακόμη, κομμάτιασε την Ζωζώ μου»*, η δεύτερη φωτογραφία που καταλάμβανε τον ίδιο χώρο, ήταν του Παναγιώτη Φραντζή, όπου φωτογραφήθηκε με χειροπέδες να παρακολουθεί με ψυχραιμία και απάθεια όλη την ακροαματική διαδικασία. Υπάρχει όμως και μια άλλη φωτογραφία κάτω από εκείνην της μητέρας της Ζωής, αυτή του κρεοπώλη που λόγω και του επαγγέλματος του δέχτηκε πολλές ερωτήσεις.

Στην αρχή του ρεπορτάζ γινόταν λόγος για τον τρόπο που παραμόρφωσε το πρόσωπο της γυναίκας του ο Φραντζής, ώστε να μην ήταν αναγνωρίσιμη. Ο δράστης συνέχιζε να υποστηρίζει ότι δεχόταν μόνο την κατηγορία σχετικά με την προσβολή νεκρού. Όταν ρωτήθηκε από τον πρόεδρο αν αρνείται ότι την σκότωσε, εκείνος απάντησε απλώς πως ήταν ατύχημα. Στην συνέχεια παρουσιάστηκαν αποσπάσματα από καταθέσεις και των δύο γονιών της Ζωής, ο πατέρας μάλιστα συγκίνησε ιδιαίτερα το ακροατήριο αφού είχε στην τσέπη του μια φωτογραφία της Ζωής και την εμφάνιζε κατά διαστήματα αναφέροντας πόσο όμορφη ήταν εσωτερικά και εξωτερικά και πως μπόρεσε ο Φραντζής να την σκοτώσει με αυτόν τον τρόπο. Η μητέρα πολλές

φορές απευθυνόταν στον δράστη, λέγοντας του να αυτοκτονήσει και ότι δεν υπήρχε λόγος να ζει μετά από αυτό που έκανε στην κόρη της.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης είναι η πρώτη μέρα της ακροαματικής διαδικασίας στην δίκη του Φραντζή, βασικοί χαρακτήρες είναι ο Παναγιώτης Φραντζής και οι γονείς της Ζωής, Γιώργος και Μελαχρινή Γαρμάνη, που καταθέτουν εν όποιον του δικαστηρίου και προκαλούν συγκίνηση στο ακροατήριο, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με flashback, δηλαδή σε αρκετά σημεία διακόπτεται η αφήγηση και γίνεται μέσω της κατάθεσης των μαρτύρων αναδρομή στο παρελθόν *«Τέσσερις μήνες μετά τον γάμο χτυπούσε άσχημα το παιδί μου ο φονιάς»* και δ. στο τέλος κυριαρχεί το αίσθημα της συγκίνησης, αφού όσα έχουν ειπωθεί από τους γονείς του θύματος τους έχουν συγκινήσει όλους *«Γαρμάνης (κλαίγοντας) Υπήρχε η εντολή να μην δούμε το πτώμα».*

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Θρίλερ Φρίκης στο ...»*, η αφήγηση γίνεται κυρίως σε τρίτο πρόσωπο όμως σε κάποια σημεία παρεμβάλει και πρωτοπρόσωπη αφήγηση, συγκεκριμένα όταν ο αφηγητής επιλέγει αποσπασματικά να προβάλει της καταθέσεις των πρώτων μαρτύρων και κυρίως των γονιών της Ζωής *«θα μπορούσα... δεν το έκανα»*, ο αφηγητής σε αρκετά σημεία φαίνεται ότι δεν διατηρεί ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα της αφήγησης *«βγάζουν τις χειροπέδες από τα φονικά χέρια»* και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χαθεί η αντικειμενικότητα στην αφήγηση. Επίσης γίνεται χρήση μεταφορών και παρομοιώσεων σε πολλά σημεία της *«κόπηκαν οι ανάσες όλων»*, αναφερόμενος ο αφηγητής στην αντίδραση του ακροατηρίου κατά την διάρκεια της κατάθεσης των μαρτύρων.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, ο 28χρόνος φοιτητής που σκότωσε και τεμάχισε την 18χρονή σύζυγό του, ο οποίος παρουσιάζεται ως ατάραχος και πολύ ψύχραιμός όλη την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας *«απαθής και ανέκφραστός έμεινε όλη την διάρκεια της δίκης ο Φραντζής»*. Σε αρκετά σημεία ακόμη, παρουσιάζονται πολλές ανεκδοτολογικές ιστορίες από τους γονείς της Ζωής σχετικά με τον κοινό βίο του ζευγαριού *«η κόρη μου είχε αδυναμία στα μαλλιά της... της τα έκοψε με μίσος»*, που είχαν σκοπό να δώσουν περισσότερο φώς ως προς τον χαρακτήρα του Φραντζή. Σε αρκετά σημεία, υπάρχουν πολλές ψεύτικες κορυφώσεις όπως για παράδειγμα *«ΙΔΟΥ το έγκλημα των αιώνων κυρίες και*

Εικόνα 38. «Έθνος» (Δίκη): 30/09/1988

**Εμπλοκή
στο νομο-
σχέδιο
για τους
καθηγητές**

23

Στις 30 Σεπτεμβρίου, κατά την διάρκεια της εκδίκασης του εγκλήματος που είχε συγκλονίσει την Ελλάδα, το «Εθνος» φιλοξενούσε στην εφημερίδα ρεπορτάζ με τίτλο «Κόπηκαν» τα πόδια του Φραντζί» και συνοδευόταν από μια φωτογραφία που είχε τραβηχτεί κατά την διάρκεια της κατάθεσης του ιατροδικαστή Χαρουδάκη, πίσω του μπορούσε κάποιος να παρατηρήσει και τον Φραντζί ο οποίος παρακολουθούσε την διαδικασία με σκυμμένο κεφάλι. Το ρεπορτάζ αρχικώς παρουσίαζε την αντιπαράθεση δύο ιατροδικαστών σχετικά με την αιτία θανάτου της Ζωής, ο Χαρουδάκης υποστήριζε ότι ο θάνατος δεν είχε προέλθει από στραγγαλισμό ενώ ο Λευκίδης υποστήριζε ότι ο δράστης είχε μελετήσει καλά την ανατομία πριν τεμαχίσει την σύζυγο του και για αυτό τον λόγο το πρώτο που εξαφάνισε και θα ήταν πειστήριο, όμως δεν κατάφερε να βρει ούτε η αστυνομία ήταν ο λαιμός της κοπέλας.

Στην συνέχεια παρουσιάστηκε αποσπασματικά η κατάθεση που έδωσε ο ψυχίατρος κ. Σπύρογλου, η οποία αφορούσε την εξέταση που είχε πραγματοποιήσει τις προηγούμενες μέρες τον δράστη σχετικά με την ερωτική ζωή που είχε με την Ζώη, αλλά και τις εμπειρίες που είχε πριν γνωρίσει εκείνη. Ο Φραντζίς λοιπόν παρόλο το νεαρό της ηλικίας του, ήταν ένας άντρας που είχε συναναστραφεί ερωτικά με πολλές γυναίκες (70 περίπου στον αριθμό), ήταν αρραβωνιασμένος με μια κοπέλα περίπου 5 χρόνια που του έκανε όλα τα χατίρια αλλά λόγω της γνωριμίας του με την Ζωή, την χώρισε. Η ζωή με την σύζυγο του ήταν έρωτάς και αγάπη μαζί, όπως είχε αναφέρει στον ψυχίατρο χαρακτηριστικά, ήταν σαν άρλεκιν. Όμως ο Φραντζίς δεν ήταν ένας άνδρας με αυτοπεποίθηση σε αυτόν τον τομέα, είχε πολλές ανασφάλειες και αμφιβολίες για τον εαυτό του και τις επιδόσεις του στον ερωτικό τομέα.

Την ίδια ημέρα, στην ίδια εφημερίδα, όμως σε άλλο ρεπορτάζ υπήρχε δισέλιδο άρθρο με τίτλο «Μάχη των ψυχιάτρων...» και συνοδευόταν από 4 φωτογραφίες, η πρώτη ήταν και εκείνη που καταλάμβανε τον περισσότερο χώρο, περισσότερο και από το κείμενο, παρουσίαζε τους ιατροδικαστές κ.Χουρδάκη και κ.Λευκίδη και την διαφωνία τους περί στραγγαλισμού ή όχι της Ζωής. Η δεύτερη φωτογραφία ήταν του Παναγιώτη Φραντζί, ο οποίος φάνηκε ψύχραιμος και απαθής κατά την διάρκεια της δίκης. Η τρίτη φωτογραφία απεικόνιζε τον πρόεδρο του δικαστηρίου κ.Κούκλη, ο οποίος κρατώντας την φωτογραφία από τα τεμαχισμένα μέλη πίεζε με επίμονες ερωτήσεις τον ιατροδικαστή κ.Χουρδάκη να δώσει και άλλα επιχειρήματα για να στηρίξει την άποψη του. Και τέλος η τέταρτη φωτογραφία άνηκε

στον κ.Καρούτσο, όπου ήταν ο εισαγγελέας κατά την διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης.

Σε όλο την έκταση του ρεπορτάζ αναφερόταν η έντονη αντιπαράθεση όχι μόνο των ιατροδικαστών περί στραγγαλισμού ή όχι, αλλά και των ψυχιάτρων που διχάζονταν σχετικά με την ψυχική υγεία του δράστη. Οι μεν ανέφεραν ότι ο Φραντζής δεν έπασχε από κάποια ψυχική νόσο, αν είχε δεν θα μπορούσε να βγάλει σε πέρας μια τέτοια πράξη. Ενώ οι δε υποστήριζαν ότι είχε νεύρωση που προερχόταν από την γενετήσια του ανικανότητα. Παρουσιάστηκαν αποσπασματικά οι καταθέσεις και των δύο πλευρών, περισσότερο όμως η εφημερίδα στάθηκε στην άποψη ότι ο Φραντζής δεν είχε κανένα ψυχολογικό πρόβλημα και λειτούργησε με γνώμονα την λογική.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα ήταν οι αντικρουόμενες καταθέσεις των ιατροδικαστών αλλά και των ψυχιάτρων σχετικά με τις προθέσεις αλλά και την ψυχική κατάσταση του Φραντζή, β. βασικοί ήρωες ήταν ο Παναγιώτης Φραντζής (κατηγορούμενος), ο Μάριος Μαράτος (ψυχίατρος και πραγματογνώμον), ο Σπύρος Σπύρογλου (ψυχίατρος των φυλακών Κορυδαλλού), ο Κων. Χουρδάκης (ιατροδικαστής) και ο Χ. Λευκίτης (ιατροδικαστής), όπου όλοι εμπλέκονται στην στη αφήγηση μέσω των καταθέσεων τους, γ. η χρονολογική σειρά είναι *in media res*, αφού σε πολλά σημεία διακόπτεται η ροή της αφήγησης είτε για να προστεθεί μια κατάθεση είτε να αναφερθεί ένα γεγονός που δεν σχετίζεται απόλυτα με την υπόθεση «είχε σεξουαλικές σχέσεις με 70-80 γυναίκες», ενώ δ. στο τέλος κυριαρχεί το στοιχείο της έκπληξης «μάρτυρες υπεράσπισης ήταν πάνω από 55», αφού οι μάρτυρες υπεράσπισης ήταν πολλαπλάσιοι από τους μάρτυρες κατηγορίας, γεγονός οξύμωρο αν αναλογιστεί κάποιος το έγκλημα που διέπραξε ο Φραντζής.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας «ψυχίατροι και ιατροδικαστές κοντραρίστηκαν...», η αφήγηση γίνεται σε τρίτο αλλά και σε πρώτο πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας επειδή παρουσιάζονται αποσπασματικά όλες οι καταθέσεις των ιατροδικαστών και των ψυχιάτρων που είχαν καλεστεί να καταθέσουν την δεύτερη μέρα της ακροαματικής διαδικασίας «Ο Φραντζής δεν πάσχει από ψυχική νόσο» ανέφερε χαρακτηριστικά ο ψυχίατρος κ.Μαράτος. Ο αφηγητής έχει ψυχολογική απόσπαση από τα γεγονότα και τα παραθέτει με σχετική αντικειμενικότητα, όμως

γίνεται χρήση αρκετών μεταφορών και παρομοιώσεων «δεν έβγαλε άχνα όλη μέρα» αναφερόμενος στον κατηγορούμενο Παναγιώτη Φραντζή.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής στην δίκη είναι ο κατηγορούμενος Παναγιώτης Φραντζής, όπου όλη την διάρκεια της δεύτερης ακροαματικής διαδικασίας παρουσιάστηκε ψυχραιμός και ανέκφραστος σε όλα όσα άκουγε από τους ψυχιάτρους και τους ιατροδικαστές «ο Φραντζής εξέπληξε για ακόμα μια φορά το δικαστήριο με την ψυχραιμία και την απάθεια του». Επίσης αναφέρονται αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες σε σχέση με τον κατηγορούμενο «του άρεσε ο κινηματογράφος, η μουσική και είχε παλιά λόξα με τα Ούφο», όπως ανέφερε στην έκθεση του ο ψυχίατρος κ.Μαράτος, υπάρχουν ακόμη σε κάποια σημεία ψεύτικες κορυφώσεις που έχουν σκοπό να αυξήσουν την δραματική ένταση του κειμένου, όπως «Όρθιος με υψωμένα τα χεριά ο εισαγγελέας της έδρας... έξαλλος στον ιατροδικαστή». Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση τους χαρακτήρες, αφού προβάλλονται με την σειρά όλες οι καταθέσεις των ειδημόνων ιατρών που είχαν εξετάσει ψυχικά των δράστη αλλά και το τεμαχισμένο σώμα του θύματος.

Εικόνα 39. «Έθνος» (Δίκη): 01/10/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 40. Ρεπορτάζ «Έθνος» (Δίκη): 01/10/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Τη 1 Οκτωβρίου το «Έθνος» συμπεριέλαβε με μια πολύ μικρή αναφορά στο εξώφυλλο του την απόφαση σχετικά με την ποινή του Παναγιώτη Φραντζή. Συγκεκριμένα υπήρχε ο τίτλος «ΙΣΟΒΙΑ ΣΤΟ ΣΦΑΓΕΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ» με μεγάλη γραμματοσειρά και συνοδευόταν από τις φωτογραφίες των δύο πρωταγωνιστών της υπόθεσης, στα αριστερά του τίτλου ήταν η φωτογραφία του Παναγιώτη Φραντζή ενώ στα δεξιά ήταν της Ζωής Γαρμάνη.

Την ίδια μέρα η παρουσίαση του συγκεκριμένου θέματος συνεχίστηκε μέσα στην εφημερίδα σε δισέλιδο ρεπορτάζ με τίτλο «Έχει το διάβολο στο μυαλό του» και συνοδευόταν από 5 φωτογραφίες, η μεγαλύτερη με διαφορά άνηκε στον Παναγιώτη Φραντζή κατά την διάρκεια της απολογίας του όπου είχε αναφέρει χαρακτηριστικά «προσπάθησα να βγάλω τα μάτια για να τα κρατήσω». Υπήρχε όμως και δεύτερη φωτογραφία που απεικόνιζε τον Φραντζή, με έντονη γλώσσα του σώματος, όταν ανέφερε χαρακτηριστικά «Έκοβα και δεν μπορούσα να σταματήσω», στην τρίτη φωτογραφία παρουσιάστηκε ο εισαγγελέας όπου ανέφερε στην αγόρευση του «Είναι λογικότατος. Την τεμάχισε για να μην αφήσει ίχνη». Στην τέταρτη φωτογραφία παρουσιάστηκαν οι γονείς του Φραντζή να έχουν ξεσπάσει σε λυγμούς όταν άκουγαν το γιο τους να περιγράφει τον τεμαχισμό, ενώ η τελευταία φωτογραφία απεικονίζει τους γονείς της Ζωής κατά την διάρκεια της απολογίας του Φραντζή να είναι ψύχραιμοι και με βουβό πόνο να ακούν την ανατριχιαστική περιγραφή του δράστη.

Σε όλο το ρεπορτάζ υπήρχε αποσπασματικά σχεδόν όλη η απολογία του Φραντζί και ο διάλογος του με τον εισαγγελέα. Η απολογία του κράτησε λίγο περισσότερο από 2 ώρες, αφιέρωσε μεγάλο μέρος της εξιστόρησης του στην γνωριμία και την σχέση του με την Ζωή, όμως ο εισαγγελέας στάθηκε περισσότερο στους λόγους που τον έκαναν να την τεμαχίσει. ο Φραντζίς, από την δική του πλευρά, επέμενε ότι δεν το είχε σχεδιάσει αλλά ήταν μια παρορμητική κίνηση όταν σοκαρισμένος συνειδητοποίησε ότι η σύζυγος του ήταν νεκρή. Ο εισαγγελέας δεν πείστηκε από τα λεγόμενα του Φραντζί και ανέφερε χαρακτηριστικά *«ο κατηγορούμενος είναι λογικός και ιδιαίτερα επικίνδυνος. Αυτό προκύπτει από τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διέπραξε το έγκλημα. Έκανε ένα φρικιαστικό έγκλημα και μπόρεσε να σκεφτεί πως θα εξαφανίσει τα ίχνη»*.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης ήταν η απολογία του Παναγιώτη Φραντζί ενώπιων του δικαστηρίου, κεντρικός ήρωας είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζίς, γ. η χρονολογική αφήγηση των γεγονότων γίνεται με συνεχόμενα flashback, αφού κατά την διάρκεια της απολογίας του ο Παναγιώτης Φραντζίς σε πολλά σημεία είναι αναγκασμένος να κάνει ανακλήσεις στο παρελθόν και δ. το τέλος είναι κυκλικό, δηλαδή τελειώνει όπως ακριβώς άρχισε, με την αγόρευση του εισαγγελέα *«ο κατηγορούμενος είναι λογικός...»*.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«κατέρρευσε για πρώτη φορά χθες ο Παναγιώτης Φραντζίς...»*, η αφήγηση γίνεται σε τρίτο και σε πρώτο πρόσωπο, όμως τον περισσότερο χώρο καταλαμβάνει η πρωτοπρόσωπη αφήγηση, επειδή παρατίθεται σχεδόν όλη η απολογία του Φραντζί, αφού είναι αυξημένο το ενδιαφέρον του κόσμου για όσα έχει να πει ο δράστης *«Πριν το κακό τσακωθήκαμε ...»*, αφηγητής φαίνεται να κρατάει ψυχολογική απόσταση από την αφήγηση και να προβάλλει τα γεγονότα με αντικειμενικότητα τα γεγονότα, όμως δεν εκλείπουν από πολλά σημεία οι παρομοιώσεις και οι μεταφορές *«Φλέγεται για ελεύθερη ζωή ο σφαγέας»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται αυτήν την φορά να μην είναι ήρεμος, να χάνει την ψυχραιμία του, να ξεσπά σε κλάματα και να λυγίζει όταν περιέγραφε τα γεγονότα εκείνης της νύχτας, ο δράστης αναφέρεται σε αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες που αφορούσαν την ερωτική του ζωή *«είχα σεξουαλικό πρόβλημα»*. Επιπλέον, συναντάμε

Εικόνα 41. «Έθνος» (Δίκη): 02/10/1988

Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Στις 2 Οκτωβρίου, την τελευταία μέρα δηλαδή που η εφημερίδα παρουσίασε την δίκη είχε ρεπορτάζ με τίτλο «*Ισόβια στον χασάπη*» και συνοδευόταν από 2 φωτογραφίες, η μία ήταν του Παναγιώτη Φραντζί λίγο πριν ανακοινωθεί η απόφαση και η δεύτερη ήταν του Σπύρου Φραντζί, πατέρα του δράστη που ουρλιάζοντας παρακαλούσε να μην επιβληθεί η θανατική ποινή στον γιο του. Ισόβια ήταν η ποινή που είχε επιβληθεί εκείνη την ημέρα από το δικαστήριο, η ποινή πάρηκε με πλειοψηφία (5 προς 2). Δύο μέλη του δικαστηρίου είχαν την άποψη να του επιβαλλόταν η θανατική ποινή, ο εισαγγελέας μάλιστα προηγουμένως είχε προτείνει να του επιβληθεί η θανατική ποινή, στο άκουσα αυτής της πρότασης ο πατέρας του Φραντζί βγήκε εκτός εαυτού, παρακαλούσε να μην επιβληθεί αυτή η άδικη ποινή, διαμαρτυρόταν ότι ο γιος του ήταν αθώος και πρότεινε να θυσιαστεί και να πάρει την θέση του γιού του στην ποινή που θα του επιβαλλόταν. Οι γονείς του Φραντζί παραβρίσκονταν όλες τις ημέρες στο πλευρό του γιού τους και να του συμπαραστήθηκαν, ενώ οι γονείς της Ζωής την ημέρα της απόφασης δεν παρουσιάστηκαν λόγω ασθένειας. Στην συνέχεια παρουσιάστηκε εκ νέου η απολογία του και ο διάλογος που είχε ο Φραντζί με τον εισαγγελέα.

Την ίδια μέρα, στην ίδια εφημερίδα παρουσιάζεται και η τελευταία αναφορά στην δίκη με τίτλο «*Πάρτε το δικό μου κεφάλι*» και συνοδευόταν από τέσσερις φωτογραφίες. Η πρώτη και μεγαλύτερη απεικόνιζε τον πατέρα του Φραντζή, που ήταν σε κατάσταση σοκ και πρότεινε να θυσιαστεί εκείνος όταν άκουσε την άποψη του εισαγγελέα για επιβολή θανατικής ποινής, στα αριστερά του πατέρα του Φραντζή βρισκόταν στενή συγγενής του που είχε ξεσπάσει σε λυγμούς. Η επόμενη φωτογραφία παρουσίαζε τον Φραντζή την ώρα που ανέμενε την απόφαση και ήταν ανέκφραστος. Η τρίτη εικόνα παρουσίαζε τον πιο αυστηρό από το δικαστήριο, εισαγγελέα κ.Καρούτσο όταν δήλωνε την άποψη του περί επιβολής θανατικής ποινής στον Φραντζή. Και τέλος, η τέταρτη φωτογραφία απεικόνιζε μια γυναίκα από το κοινό κατά την διάρκεια αναμονής ανακοίνωσης της απόφασης.

Σε αυτό το ρεπορτάζ περιγράφηκαν οι τελευταίες λεπτομέρειες από την πολύκροτη δίκη που διήρκησε 4 μέρες. Σε αυτό το σημείο προβλήθηκε η έντονη αντίδραση του Σπύρου Φραντζή στο ενδεχόμενο επιβολής της θανατικής ποινής στο υιό του, ο οποίος βγήκε εκτός εαυτού και δεν μπορούσε να τον συγκρατήσουν ούτε οι συγγενείς του αλλά ούτε η αστυνομικοί. Στην συνέχεια παρουσιάστηκε όλη η πρόταση και τα επιχειρήματα του εισαγγελέα περί θανατικής ποινής. Τέλος, με την ανακοίνωση της απόφαση της ισόβιας κάθειρξης, οι υποστηρικτές του ανακουφίστηκαν και κάποιοι ξέσπασαν σε χειροκροτήματα. Σε όλο το ρεπορτάζ περιγράφηκαν σκηνές από τα δρώμενα στο δικαστήριο, ο δημοσιογράφος προσπαθούσε να δώσει πλήρη εικόνα στον αναγνώστη σχετικά με το κλίμα που επικρατούσε στο δικαστήριο.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της τελευταίας μέρας της προβολής της δίκης από το Έθνος ήταν η παρουσίαση της τιμωρίας που επιβλήθηκε από το δικαστήριο στον Φραντζή «*Ισόβια στον χασάπη*», β. κεντρικός ήρωας για ακόμη μια φορά είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, που έμελλε να γίνει γνωστός στον πανελλήνιο για τον ειδεχθή φόνο που διέπραξε, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι *in media res*, αφού σε πολλά σημεία της αφήγησης διακόπτεται η κανονική ροή και προβάλλονται άλλες καταστάσεις σχετικές πάντα με το θέμα και στο τέλος κυριαρχεί το στοιχείο της έκπληξης, όλοι ανέμεναν ότι θα καταδικαστεί σε θανατική ποινή, έπειτα και από την πρόταση του εισαγγελέα «*η μόνη ποινή που πρέπει να του επιβληθεί είναι ο θάνατος*».

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας «σε ισόβια κάθειρξη καταδικάστηκε χτές...», η αφήγηση γίνεται κατά κύριο λόγο σε τρίτο πρόσωπο, όμως παρεμβάλει πρωτοπρόσωπη αφήγηση όταν παρουσιάζεται η αγόρευση του εισαγγελέα αλλά και όταν προβάλλεται η διαμαρτυρία του πατέρα του Παναγιώτη Φραντζί «σκοτώστε εμένα», ο οποίος όταν άκουσε την αγόρευση του εισαγγελέα πρότεινε για ανταλλαγή να σκοτώσουν αυτόν αντί για τον υιό του. Ο αφηγητής φαίνεται να έχει ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα, το κείμενο είναι αντικειμενικό αλλά παρόλα αυτά γίνεται χρήση παρομοιώσεων και μεταφορών «σείστηκε η αίθουσα» θέλοντας να δώσει ένα έντονο τόνο στην αφήγηση.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται ψύχραιμος και ατάραχος κατά την διάρκεια της ανακοίνωσης της ποινής του. Σε πολλά σημεία συναντάμε την ψεύτικη κορύφωση, ειδικά όταν μεταφέρονται τα λόγια του πατέρα Φραντζί «Δίνω την ζωή μου. Είναι αθώος», με σκοπό να αυξηθεί η δραματική ένταση της αφήγησης. Και τέλος η δομή της αφήγησης είναι θεματική και χωρίζεται σε δύο μέρη ανάλογα το θέμα, στο πρώτο μέρος είναι η αγόρευση του εισαγγελέα και στο δεύτερο μέρος είναι η προβολή της αντίδρασης συγγενών και φίλων στο ενδεχόμενο της θανατικής ποινής.

Πίνακας 5. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζί από το «Έθνος» από 28/09-02/10/1988

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί
Γλώσσα	Συνδυασμός Δημοσιογραφικής με λογοτεχνικής
Αφηγηματικός Τρόπος	Πρωτοπρόσωπη και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ.διήγηση και μίμηση)
Χρόνος αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών
Οπτική γωνία	Εξωτερική
Πρωτοσέλιδα	2
Ρεπορτάζ	6
Άρθρα	2

Φωτογραφίες	26	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζή	χασάπης	4
	σφαγέας	3
	Τέρας	3
	ειδεχθής	2
	Κάθαρμα	2
Ημέρες Προβολής	5 ημέρες	

2.4.2 ΤΑ ΝΕΑ

Εικόνα 43. «Τα Νέα» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 44. Ρεπορτάζ «Τα Νέα» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Στις 29 Σεπτεμβρίου του 1988 η εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» συμπεριέλαβε στο πρωτοσέλιδο της την είδηση της εκδίκασης του εγκλήματος Φραντζή που είχε συγκλονίσει ένα χρόνο πριν την κοινή γνώμη. Συγκεκριμένα είχε ένα κείμενο με τίτλο «ΦΡΙΚΗ στη δίκη» και συνοδευόταν από μια πολύ μεγάλη φωτογραφία που είχε τραβηχτεί κατά την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας όταν κατέθετε η μητέρα της Ζωής Γαρμάνη, η οποία ήταν συντετριμμένη όλη την διάρκεια της δίκης. Στο δικαστήριο ακούστηκαν λεπτομέρειες από την τραγική νύχτα και έφεραν στην μνήμη όλων, όσα είχαν διαδραματιστεί ένα χρόνο πριν. Θεωρήθηκε και δικαίως το πιο φρικτό έγκλημα των τελευταίων ετών, ο Φραντζής ένα χρόνο νωρίτερα είχε στραγγαλίσει την 18χρονη σύζυγο του, την είχε τεμαχίσει και την είχε πετάξει σε κάδους απορριμμάτων.

Πέρα από το πρωτοσέλιδο, μέσα στην εφημερίδα υπήρχε ρεπορτάζ αφιερωμένο στο θέμα με τίτλο «Ξαναζούν οι σκηνές φρίκης» και συνοδευόταν από ένα μεγάλο κολλάζ φωτογραφιών αλλά και δύο πολύ μικρές ξεχωριστά. Στο κολλάζ απεικονίζονταν ο Φραντζής κατά την διάρκεια της δίκης την στιγμή που ξέσπασε σε κλάματα, οι γονείς της Ζωής που δεν αντέχουν στο άκουσμα της περιγραφής του εγκλήματος από τον εισαγγελέα, οι συγγενείς της Ζωής που λίγο πριν την δίκη προσπάθησαν να επιτεθούν στον Φραντζή και τέλος η Ζωή σε ένα κοντινό πορτραίτο. Οι δύο μικρές φωτογραφίες παρουσίαζαν, η πρώτη τον Παναγιώτη Φραντζή να καταθέτει ότι ο θάνατος της Ζωής ήταν ατύχημα και αυτός ευθυνόταν μόνο για τον τεμαχισμό και η δεύτερη, τον πατέρα της Ζωής να κρατάει μια φωτογραφία της κόρης του καθώς αναφωνούσε «αυτή την κούκλα σκότωσε ο κατηγορούμενος».

Στο ρεπορτάζ μεταφέρθηκε λεπτομερώς το κλίμα που επικράτησε κατά την πρώτη ημέρα της δίκης. Πρώτος κατέθεσε ο πατέρας της Ζωής, όπου όπως ανέφερε μεταξύ άλλων η κόρη του δεν περνούσε καλά στον γάμο της, ο Φραντζής ήταν ζηλιάρης και πολύ κτητικός και οι γονείς της Ζωής του είχαν προτείνει αρκετές φορές να χωρίσουν. Στην συνέχεια κατέθεσε η μητέρα της Ζωής Γαρμάνη, η οποία διέκοψε πολλές φορές την κατάθεση της για να βρίσει τον δράστη, ενώ κάποια στιγμή προσπάθησε να του επιτεθεί. Η μητέρα στάθηκε περισσότερο σε λεπτομέρειες που αφορούσαν την κακή σχέση του ζευγαριού που είχαν τον τελευταίο καιρό. Αμέσως μετά κατέθεσε η κ.Ναούμ, γειτόνισσα του ζευγαριού η οποία είχε πολύ καλή

εντύπωση για τον Φραντζή, είπε ότι δεν είχε δώσει ποτέ δικαίωμα, ήταν νοικοκύρης και είχε θεωρήσει τυχερή την Ζωή που τον είχε παντρευτεί, αφήνοντας έτσι εμβρόντητο το δικαστήριο όταν ανέφερε *«Οι γείτονες είπαν: Καλά της έκανε»*.

Επόμενοι μάρτυρες ήταν ο κ.Πεπονας, αστυνομικός που έσπενσε στον τόπο που βρέθηκαν τα τεμάχια του πτώματος και ο κ.Βουζίκας, ο άνθρωπος που είχε στα απορρίμματα το τεμαχισμένο σώμα της Ζωής. Και οι δύο παραπάνω μάρτυρες περιέγραψαν με λεπτομερείς τον εντοπισμό αλλά και την κατάσταση που βρέθηκαν τα τεμαχισμένα μέλη της κοπέλας. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσίαζε η κατάθεση του κ.Λευκίδη, ήταν ο ιατροδικαστής που εξέτασε το πτώμα της Ζωής και δήλωσε κατηγορηματικά ότι ο θάνατος της επήλθε από στραγγαλισμό. Σε όλο το ρεπορτάζ μεταφέρθηκαν αποσπασματικά σχεδόν όλες οι καταθέσεις και έλειπε ο σχολιασμός.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της ημέρας ήταν η πρώτη ακροαματική διαδικασία της δίκης Φραντζή, β. βασικοί ήρωες ήταν ο Παναγιώτης Φραντζής, ο Γιώργος και η Μελαχρινή Γαρμάνη (γονείς της Ζωής), η κ.Ναούμ (γειτόνισσα του ζευγαριού), ο κ. Λευκίτης (ο ιατροδικαστής που εξέτασε τα κομμένα μέλη της Ζωής) και ο κ.Βουζίκας (βασικός μάρτυρας, αυτός βρήκε τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής στον κάδο απορριμμάτων), γ. η χρονολογική σειρά της αφήγησης γίνεται με συνεχή flashback, αφού όλη οι μάρτυρες είναι αναγκασμένοι να κάνουν αναδρομές στο παρελθόν για να αφηγηθούν συγκεκριμένα περιστατικά *«το καλοκαίρι του '86 ο κατηγορούμενος...»* και δ. στο τέλος κυριαρχεί το συναίσθημα της συγκίνησης, αφού τελευταίος μάρτυρας είναι ο κ.Βουζίκας και με την περιγραφή για το πώς βρήκε τα τεμαχισμένα μέλη, δεν άφησε κανέναν ασυγκίνητο.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της αφήγησης στην ιστορία *«Ο Παν. Φραντζής ο άνθρωπος που διέπραξε το πιο φρικιαστικό έγκλημα...»*, η αφήγηση γίνεται τόσο σε πρώτο όσο και σε τρίτο πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε σε όλα τα σημεία που μεταφέρονται αποσπασματικά όλες οι καταθέσεις των μαρτύρων *«πρόσεξε καλά γιατί θα την καταστρέψω»*, ο αφηγητής έχει ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα μεταφέροντας τα με αντικειμενικότητα.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος παρουσιάζεται ήρεμος, ανέκφραστος και ψύχραιμος σε όλη την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Επίσης στην αφήγηση περιγράφονται

αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες, που σκοπό έχουν να ρίξουν φως στην προσωπικότητα του Φραντζί «ο κατηγορούμενος ήταν νοικοκύρης και έλεγα πάντα ότι πως η κοπέλα που τον παντρεύτηκε ήταν τυχερή», σε πολλά σημεία συναντάμε ψεύτικες κορυφώσεις που έχουν σκοπό να αυξήσουν την δραματική ένταση της αφήγησης χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού είναι όταν ο πατέρας της Ζωής, κρατώντας μια φωτογραφία της κόρης του και λέγοντας «αυτήν την κούκλα σκότωσε ο κατηγορούμενος». Και τέλος η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση του χαρακτήρες, οι οποίοι καταθέτουν με σειρά ενώπιων του δικαστηρίου και αυτή η σειρά προβάλλεται και από την αφήγηση.

Εικόνα 45 «Τα Νέα» (Δίκη): 30/09/1988



Βιβλιοθήκη της Βουλής

Με τίτλο «*Διαφωνούν οι γιατροί*» την δεύτερη μέρα της δίκης η εφημερίδα παρουσίαζε τις καταθέσεις ψυχιάτρων και ιατροδικαστών αλλά και τις διαφωνίες τους. Το ρεπορτάζ συνοδευόταν από 3 φωτογραφίες, η πρώτη και μεγαλύτερη (ακόμα και από το κείμενο) παρουσίαζε τον Παναγιώτη Φραντζί να παρακολουθεί την δίκη ανέκφραστος, η δεύτερη φωτογραφία απεικόνιζε τον ψυχίατρο κ.Μαράτο ο κατά την διάρκεια την κατάθεσης του όπου ανέφερε μεταξύ άλλων ότι είχε βρει υγιή ψυχικά τον κατηγορούμενο και η τελευταία φωτογραφία απεικόνιζε τον ιατροδικαστή

κ.Νόνα, ο οποίος υποστήριζε ότι η κοπέλα πέθανε από χτύπημα και όχι από στραγγαλισμό.

Στην αρχή παρουσιάστηκε αποσπασματικά η κατάθεση του ιατροδικαστή κ.Χαρουδάκη αλλά και του συναδέλφου του κ.Νόνα αλλά και ο διάλογος που είχαν με τον εισαγγελέα σχετικά με τον στραγγαλισμό ή όχι της Ζωής. Και οι δύο είχαν συμφωνήσει ότι ο θάνατος της Ζωής προήλθε από χτύπημα, απόψεις που ήταν αντίθετες με την άποψη του κ.Λευκίτη που είχε καταθέσει μια ημέρα πριν και είχε αναφέρει με βεβαιότητα ότι ο θάνατος προήλθε από στραγγαλισμό.

Έπειτα έγινε λόγος για την έκθεση του ψυχιάτρου κ.Σπύρογλου, ο οποίος ανέφερε ότι ο δράστης ήταν ευγενικός, συμπαθής, εσωστρεφής και έκανε αναφορά στο πρόβλημα που είχε ο κατηγορούμενος με τις γυναίκες. Το πόρισμα του ψυχιάτρου ήταν ότι ο δράστης ήταν ψυχοπαθής. Το έκανε για να την κρατήσει δική του αλλά και να εξαφανίσει και τα ίχνη, ενώ η επί 4 ώρες απάθεια του όταν τεμάχισε το πτώμα οφειλόταν στην πνευματική και ψυχική νόσο και στην μείωση της ικανότητας να αντιληφθεί το άδικο της πράξης. Για αυτούς του λόγους έκρινε απαραίτητο τον εγκλεισμό σε δημόσια ψυχιατρική κλινική.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα αφήγησης ήταν οι διαφωνίες στις καταθέσεις των ψυχιάτρων και των ιατροδικαστών, β. βασικοί ήρωες ήταν ο 28χρονός κατηγορούμενος Παναγιώτης Φραντζής, ο κ.Νόνας (ιατροδικαστής), ο κ.Σπύρογλου (ψυχίατρος στον Κορυδαλλό), ο κ.Λευκίτης (ιατροδικαστής, ο πρώτος που εξέτασε τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής) και ο κ.Μαράτος (ψυχίατρος), γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχή flashback, αφού οι μάρτυρες είναι αναγκασμένοι να κάνουν επίκληση στο παρελθόν για να μπορέσουν να έχουν ολοκληρωμένες καταθέσεις και δ. το τέλος της αφήγησης κυριαρχεί η γνώση, όσες πιο πολλές καταθέσεις τόσο πιο κοντά φτάνουν στην γνώση και οι αναγνώστες αλλά και ο αφηγητής.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας «*Η αιτία θανάτου της Ζωής Φραντζή...*», η αφήγηση γίνεται σε πρώτο και σε τρίτο πρόσωπο εξίσου, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε όταν παρατίθενται αποσπασματικά όλες οι καταθέσεις των μαρτύρων κατά την δεύτερη μέρα της ακροαματικής διαδικασίας «*από την αρχή δεν διαπίστωσα...*». Ο αφηγητής φαίνεται

να έχει ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα και τα παρουσιάζει αυτά με αντικειμενικότητα.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος παρουσιάζεται ως ήρεμος, ανέκφραστος και ψύχραιμος όλη την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας «*ανέκφραστος ο Παν. Φραντζής παρακολουθεί την διαδικασία*». Επίσης μεταφέρονται και αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες που έχουν σκοπό να ρίξουν περισσότερο φώς στην προσωπικότητα του δράστη όπως η αναφορά από την διεύθυνση Κορυδαλλού «*στην φυλακή ο Παν. Φραντζής επιδεικνύει καλή διαγωγή και προσαρμοστικότητα*», ενώ σε πολλά σημεία συναντάμε τις λεγόμενες ψεύτικες κορυφώσεις, όπου γίνεται αύξηση της δραματικής έντασης «*Δεν θα την στραγγάλιζε αν την έπιανε αλλιώς*» αναφέρει χαρακτηριστικά ο ιατροδικαστής κ. Χουρδάκης. Και τέλος η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση τους χαρακτήρες, όπου προβάλλονται με την σειρά που πραγματοποιήθηκαν όλες οι καταθέσεις των μαρτύρων.

Εικόνα 46. «Τα Νέα» (Δίκη): 01/10/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Η τελευταία ημέρα όπου η εφημερίδα δημοσίευσε την είδηση της δίκης του Παναγιώτη Φραντζί ήταν στη 1 Οκτωβρίου του 1988 και είχε ρεπορτάζ με τίτλο «*Την ήθελε για πάντα δική του...*» και συνοδευόταν από 2 φωτογραφίες, η πρώτη και μεγαλύτερη σε μέγεθος ήταν του Παναγιώτη Φραντζί κατά την διάρκεια της απολογίας του, ενώ η δεύτερη απεικόνιζε τους γονείς της Ζωής με μαύρα γυαλιά να παρακολουθούν την δική.

Στην αρχή του ρεπορτάζ ο κ.Καρούστος, εισαγγελέας της δίκης Φραντζί, παρουσίασε την αγόρευση του, που μεταξύ άλλων ανέφερε ότι ο θάνατος της Ζωής δεν επήλθε από αμέλεια και ότι ο κατηγορούμενος κινήθηκε με μελετημένες κινήσεις για να εξαφανίσει το πτώμα και συνεπώς τα ίχνη του. Στην συνέχεια παρουσιάστηκε αποσπασματικά η απολογία του Φραντζί και οι ερωτήσεις που του τέθηκαν από το εισαγγελέα και τον πρόεδρο. Ο δράστης αναφέρθηκε στον θυελλώδη και γεμάτο καβγάδες έγγαμο βίο που είχε με την Ζώη, στην μοιραία νύχτα και στο τρόπο που λειτούργησε αφότου αντιλήφθηκε ότι η σύζυγός του δεν ήταν πια ζωντανή και τέλος στον λόγο που κράτησε το κεφάλι μαζί του περισσότερο από τα άλλα μέλη του σώματος. Στην αρχή ήταν ήρεμος, όμως κατά την διάρκεια της περιγραφής του τεμαχισμού ξέσπασε πολλές φορές σε λυγμούς και μάλιστα κάποια στιγμή διακόπηκε η ακρόαση μέχρι να συνέλθει ο κατηγορούμενος. Σε όλο το ρεπορτάζ ο δημοσιογράφος σχολίασε και κάποια δευτερεύοντα που συνέβησαν κατά την διάρκεια της δίκης, τα οποία όμως έδιναν άλλη χροιά στην παρουσίαση των πεπραγμένων στην δίκη και μπορούσαν να μεταφέρουν του αναγνώστες πιο κοντά στα δρώμενα.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης ήταν η απολογία του Παναγιώτη Φραντζί ενώπιον του δικαστηρίου, β. βασικός ήρωας είναι ο 28χρονός φοιτητής της ΑΣΟΕ Φραντζίς, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι με συνεχή flashback από την πλευρά του δράστη γιατί μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορέσει να διηγηθεί τα γεγονότα εκείνης της νύχτας αλλά και πολλές καταστάσεις από τον κοινό βίο του ζευγαριού, δ. στο τέλος της αφήγησης επικρατεί το αίσθημα της συγκίνησης, αφού ο Φραντζίς με την απολογία του και με την περιγραφή των ανατριχιαστικών λεπτομερειών του φόνου σκόρπισε την συγκίνηση τόσο στο δικαστήριο όσο και στο αναγνωστικό κοινό.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής δεν μπαίνει από την αρχή της ιστορίας αλλά παραθέτει τα λόγια του εισαγγελέα «ο κατηγορούμενος είναι λογικός και πανέξυπνος...», η αφήγηση γίνεται σε πρώτο και σε τρίτο πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε όταν απολογείται ο Φραντζίς και παρατίθεται σχεδόν όλη η απολογία του «δεν είχα ψυχή... δεν είχα ψυχή», ο αφηγητής κρατάει ψυχολογική απόσταση από την ιστορία και με αντικειμενικότητα παρουσιάζει τα γεγονότα.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παν. Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται στην αρχή ήρεμος και ψύχραιμος όμως κατά την διάρκεια της απολογίας του φορτίζεται έντονα συναισθηματικά με αποτέλεσμα να ξεσπάσει σε κλάματα και να διακοπεί η δίκη «ξεσπάει σε λυγμούς... ο κατηγορούμενος». Επίσης εντοπίζουμε σε αρκετά σημεία ανεκδοτολογικές ιστορίες, όπως αυτή που αναφέρει ο Φραντζίς ότι υπήρξε η αφορμή του τσακωμού τους «ήθελε να γίνει μανεκέν», σκοπός αυτών των ιστοριών είναι να ρίξουν φως στους πρωταγωνιστές και το κοινό να κατανοήσει την προσωπικότητα αυτών. Ακόμη, συναντάμε πολλές ψεύτικες κορυφώσεις στην απολογία του δράστη «ήθελα να κρατήσω τα μάτια της για πάντα δικά μου» που αυξάνουν την δραματική ένταση της αφήγησης. Και τέλος, η δομή γίνεται με βάση της σκηνές, οι οποίες είναι δύο: η πρώτη είναι η αγόρευση του εισαγγελέα για την υπόθεση και η δεύτερη είναι η απολογία του κατηγορούμενου.

Πίνακας 6. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζί από «Τα Νέα» από 29/09-01/10/1988

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί
Γλώσσα	Δημοσιογραφική
Αφηγηματικός τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης
Χρόνος Αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών
Οπτική γωνία	Εξωτερική
Πρωτοσέλιδα	1

Ρεπορτάζ	3	
Άρθρα	1	
Φωτογραφίες	14	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζή	φονιάς	1
Ημέρες Προβολής	3 ημέρες	

2.4.3 ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Εικόνα 47. «Ακρόπολις» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 48. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις» (Δίκη): 29/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Με τον τίτλο «ΚΤΗΝΟΣ κομμάτιασες την Ζωή μας» και ένα εκτενές κείμενο η εφημερίδα «Ακρόπολις» εισάγαγε στις 29 Σεπτεμβρίου το θέμα της δίκης του Φραντζή και συνοδευόταν από δύο φωτογραφίες. Η πρώτη απεικόνιζε τον Παναγιώτη Φραντζή σχεδόν απαθή κατά την διάρκεια της δίκης, ενώ η δεύτερη παρουσίαζε τους γονείς της Ζωής Γαρμάνη με μαύρα γυαλιά στα τελευταία έδρανα της αίθουσας, αφού ο πρόεδρος αναγκάστηκε να τους απομακρύνει επειδή προσπάθησαν να λυντσάρουν τον δράστη. Στο άρθρο αρχικά γινόταν λόγος για τους άσχημους χαρακτηρισμούς που επέρριπταν οι γονείς της Ζωής στον Φραντζή, για το κλίμα που υπήρξε πριν την πραγματοποίηση της δίκης αλλά και για την στάση του κόσμου που είχε μαζευτεί για να παρακολουθήσει την δίκη. Μεγάλη έμφαση δόθηκε στο κατηγορητήριο που απήγγειλε ο εισαγγελέας κ.Καρούστος, ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε «ο δράστης είναι επικίνδυνος για την δημόσια ασφάλεια δεδομένου του στραγγαλισμού προηγήθηκε ξυλοδαρμός του θύματος και αμέσως μετά τον θάνατο ο

κατηγορούμενος κατατεμάχισε το πτώμα». Τέλος, περιγράφηκε λεπτομερώς ο τρόπος που είχε παραμορφώσει ο Φραντζής το κεφάλι της κοπέλας.

Το ρεπορτάζ συνεχίστηκε και μέσα στην εφημερίδα, όπου αυτήν την φορά όμως συνοδευόταν από μια φωτογραφία που απεικόνιζε τον Φραντζή περιτριγυρισμένο από αστυνομικούς κατά την διάρκεια της δίκης. Στο ρεπορτάζ παρουσιάστηκε πρώτα η κατάθεση του πατέρα της Ζωής, ο οποίος αναφέρθηκε περισσότερο στην σχέση του ζευγαριού μετά τον γάμο και κυρίως στους έντονους καβγάδες που είχαν. Στην συνέχεια κατέθεσε η Μελαχρινή Γαρμάνη, μητέρα της Ζωής, που στάθηκε περισσότερο στην γνωριμία και την σχέση του ζευγαριού πριν από τον γάμο αλλά και στην αρρωστημένη ζήλια του Φραντζή προς την σύζυγο του. Ακολούθησε η κ.Ναούμ, γειτόνισσά του ζευγαριού, η οποία μίλησε περισσότερο για το μοιραίο εκείνο βράδυ αλλά αναφέρθηκε και στον δράστη με τα καλύτερα λόγια. Τέλος, κατέθεσε ο κ.Πεπονάς, ο αστυνομικός που είχε ειδοποιηθεί από την υπηρεσία του ότι βρέθηκε από συλλέκτη ανθρώπινο μέλος σε κάδο απορριμμάτων και μίλησε για όλη του την εμπειρία αλλά και για τα συναισθήματα που ένιωσε στην όψη του τεμαχισμένο πτώματος.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα ήταν η πρώτη ημέρα της δίκης του Παναγιώτη Φραντζή, β. βασικοί ήρωες ήταν ο δράστης Παναγιώτης Φραντζής και οι δύο γονείς του θύματος, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων γίνεται με συνεχή flashback, όπου οι βασικοί χαρακτήρες κατά την διάρκεια της κατάθεσης κάνουν αναδρομές στο παρελθόν *«Την είχε χτυπήσει πολλές φορές. Την είχε απειλήσει»*, ιδιαίτερα η μητέρα της Ζωής, Μελαχρινή Γαρμάνη, η οποία αναφέρεται συχνά κατά την διάρκεια της κατάθεσης της στην έντονη σχέση του ζευγαριού. Και δ. στο τέλος υπάρχει έντονο το στοιχείο της συγκίνησης, αφού ο τελευταίος που καταθέτει είναι ο κ.Πεπονάς, ο αστυνομικός που αντίκρισε πρώτος το τεμαχισμένο πτώμα της Ζωής *«βρέθηκε από έναν συλλέκτη ανθρώπινο μέλος σε δοχείο απορριμμάτων»*.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Με απάθεια άκουσε ο κατηγορούμενος...»*, η αφήγηση γίνεται κατά κύριο λόγο σε τρίτο πρόσωπο, όμως παρεμβάλλεται και πρωτοπρόσωπη αφήγηση κατά την διάρκεια προβολής των καταθέσεων *«Μένω ακριβώς κάτω από το διαμέρισμα του ζευγαριού»*, όμως ο αφηγητής δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερη ψυχολογική απόσταση

από την ιστορία και αυτό μπορεί να το αντιληφθεί κάποιος από τις έντονα συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις που χρησιμοποιεί «Κακούργος».

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζίης, ο οποίος παρουσιάζεται ήρεμος και απαθής κατά την διάρκεια της δίκης «Με απάθεια άκουσε ο κατηγορούμενος...». Σε πολλά σημεία εμφανίζονται πολλές ανεκδοτολογικές ιστορίες που ρίχνουν περισσότερο φώς στον Φραντζίη, αυτές οι ιστορίες αφορούσαν κυρίως τον κοινό του βίο με την Ζωή «Της απαγόρευε να επικοινωνεί με τις συμμαθήτριες της». Επίσης σε πολλά σημεία συναντάμε ψεύτικες κορυφώσεις, οι οποίες έχουν σκοπό να αυξήσουν την δραματική ένταση της αφήγησης «Την είχε απειλήσει. «Εγώ θα σε σκοτώσω». Και τέλος η δομή της ιστορίας γίνεται με τις σκηνές, με την ανάλογη σειρά που πραγματοποιήθηκαν οι καταθέσεις, έτσι και προβλήθηκαν στην αφήγηση.

Εικόνα 49. «Ακρόπολις» (Δίκη): 30/09/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Στις 30 Σεπτεμβρίου η «Ακρόπολις» συμπεριέλαβε το θέμα της δίκης του Φραντζή με τίτλο «Κόντρα ψυχιάτρων στη δίκη θρίλερ» και μέσα σε λίγες γραμμές ήθελε να αποδώσει το νόημα από την δεύτερη ημέρα διεξαγωγής της δίκης και η αναφορά συνοδευόταν από μια φωτογραφία της Ζωής Γαρμάνη. Στο κείμενο γινόταν λόγος αρχικά για τον τρόπο με τον οποίο είχε σκοτώσει ο Φραντζής την σύζυγο του αλλά και για την διαφωνία που είχαν ψυχίατροι και ιατροδικαστές. Αφενός οι ψυχίατροι διαφωνούσαν σχετικά με την ψυχική υγεία του δράστη και αν αντιμετώπιζε κάποια ψυχική διαταραχή, ενώ και οι ιατροδικαστές διχάζονταν σχετικά με τον τρόπο που είχε πεθάνει η Ζώη.

Εικόνα 50. «Ακρόπολις» (Δίκη): 01/10/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Εικόνα 51. Ρεπορτάζ «Ακρόπολις» (Δίκη): 01/10/1988



Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την τρίτη ημέρα διεξαγωγής της δίκης η εφημερίδα κυκλοφόρησε με τίτλο «Απολογία φρίκης» αναφερόμενη στην απολογία του Παναγιώτη Φραντζή στο δικαστήριο και συνοδευόταν με μια φωτογραφία του δράστη κατά την διάρκεια της κατάθεσης του. Ο κατηγορούμενος μίλησε για τον έρωτα του με την Ζωή, για του λόγους που τον οδήγησαν σε αυτήν την αποτρόπαια πράξη αλλά και για ολόκληρη την διαδικασία του τεμαχισμού. Ο δράστης κατά την διάρκεια της απολογίας του δάκρυσε, είπε πως είχε μετανιώσει για της πράξεις του και ότι δεν λειτουργήσε με γνώμονα την λογική. Η απολογία κράτησε μιάμιση ώρα περίπου και οι λεπτομέρειες άφησαν άναυδους όλους τους παρευρισκόμενους. Το ρεπορτάζ συνεχίστηκε και μέσα στην εφημερίδα.

Μέσα στην εφημερίδα το ρεπορτάζ είχε τίτλο «Ζωντάνεψε η φρίκη», το οποίο συνοδευόταν από 2 φωτογραφίες, η μια απεικόνιζε τους γονείς της Ζωής με μαύρα γυαλιά ηλίου να παρακολουθούν την απολογία του Φραντζή, ενώ στην άλλη εμφανίστηκε καταρρακωμένος κατά την διάρκεια της απολογίας του και συγκεκριμένα κατά όταν περιέγραφε τον τεμαχισμό της Ζωής. Παρουσιάστηκε όλη η απολογία του Φραντζή, συγκεκριμένα στην αρχή ο δράστης αναφέρθηκε στον έρωτα

του με την Ζωή και απέφυγε την αναφορά στο μοιραίο βράδυ αλλά έπειτα από την επιμονή του προέδρου απολογήθηκε με αναφιλητά για τα γεγονότα εκείνης την νύχτας. Έπειτα μίλησε για τους λόγους που παραμόρφωσε το κεφάλι της, για την κακή ερωτική ζωή που είχαν αλλά για την τελευταία ερωτική τους συνέντευση που αντί να εκτονώσει την ήδη τεταμένη ατμόσφαιρα, την πυροδότησε περισσότερο.

Έπειτα παρουσίασε την σκηνή του φόνου ως εξής: Τσακώθηκαν έντονα, άρχισαν να χτυπούν ο ένας τον άλλον, κατά την διάρκεια της πάλης ο Φραντζής την έσπρωξε και εκείνη έπεσε με το πίσω μέρος του κεφαλιού της στην κάτω γωνία του κρεβατιού και έμεινε ακίνητη. Πέρασε αρκετή ώρα μέχρι να καταλάβει τι είχε συμβεί και έτσι κατέστρωσε το σχέδιο εξαφάνισης του πτώματος, την έβαλε στην μπανιέρα, της έκοψε τα μαλλιά για να μην την αναγνωρίζουν, άρχισε από τα χέρια και συνέχισε με το υπόλοιπο σώμα. Μετά από την απολογία του Φραντζή, ο εισαγγελέας πρότεινε ποινή ισόβιας κάθειρξης και χαρακτήρισε το έγκλημα σαν «το φρικιαστικότερο έγκλημα των τελευταίων δεκαετιών, που έγινε από το χειρότερο ζώο του ζωικού βασιλείου, τον άνθρωπο».

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της ημέρας είναι η απολογία του Φραντζή, β. βασικός ήρωας είναι ο κατηγορούμενος Παναγιώτης Φραντζής, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι με συνεχή flashback, αφού ο κατηγορούμενος πρέπει να κάνει μια αναδρομή στο παρελθόν και να περιγράψει τα γεγονότα όπως ακριβώς συνέβησαν. Και δ. στο τέλος, τα στοιχεία που είναι τα πιο έντονα είναι αυτά της γνώσης αλλά και της συγκίνησης και από την πλευρά του δράστη αλλά και από την πλευρά του αναγνωστικού κοινού.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«διαδικασία «θηριωδίας και φρίκης» ήταν η χτεσινή...»*, η αφήγηση γίνεται κυρίως σε πρώτο πρόσωπο, αφού το μεγαλύτερο μέρος του κειμένου καλύπτεται από την απολογία του Φραντζή *«εγώ προσπαθούσαν να είμαι ήρεμος...»*, στην αρχή μόνο υπάρχει τριτοπρόσωπη αφήγηση. Ο αφηγητής, παρά το γεγονός ότι εμφανίζεται μόνο στην αρχή της ιστορίας, φαίνεται να μην έχει έντονη ψυχολογική απόσταση από τον Φραντζή και από την ιστορία γενικά και αυτό φαίνεται και από την χρήση παρομοιώσεων και μεταφορών σε κάποια σημεία *«Χλώμιασε. Έγινε ράκος...»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, ο οποίος πλέον παρουσιάζεται να έχει χάσει την ψυχραιμία του, να ξεσπά σε κλάματα

και να λιποθυμά κατά την διάρκεια της απολογίας του «άρχισε με αναφιλητά να απολογείται». Κατά την διάρκεια της απολογίας του προβάλλονται πολλές ψεύτικες κορυφώσεις «Μιλούσα με το κεφάλι της...», με σκοπό να αυξηθεί η δραματική ένταση της ιστορίας. Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα και στην συγκριμένη περίπτωση το θέμα είναι μόνο ένα, η απολογία του κατηγορούμενου.

Πίνακας 7. Συνολική Προβολή της δίκης Φραντζή από την «Ακρόπολις» 29/09-01/10/1988

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζής	
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	
Γλώσσα	Δημοσιογραφική και λογοτεχνική	
Αφηγηματικός τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης	
Χρόνος Αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή μεταφορών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	3	
Ρεπορτάζ	2	
Άρθρα	2	
Φωτογραφίες	6	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζή	Κτήνος	3 φορές
	Φονιάς	2 φορές
	Χασάπης	2 φορές
Ημέρες Προβολής	3 ημέρες	

Εικόνα 53. «Αυριανή» (Δίκη): 29/09/1988

[illegible]

Την επόμενη ημέρα η «Αυριανή» συμπεριέλαβε επίσης το θέμα της εκδίκας του εγκλήματος Φραντζή με τίτλο «*Θα τον κομμάτιαζαν*» και καταλάμβανε μεγάλο χώρο στην εφημερίδα, ήταν το κεντρικό θέμα εκείνης της ημέρας και συνοδευόταν από 3 φωτογραφίες. Οι δύο μεγαλύτερες φωτογραφίες που ήταν ενωμένες απεικόνιζαν αφενός τον Παναγιώτη Φραντζή κατά την διάρκεια της δίκης και αφετέρου την Ζώη Γαρμάνη σε μια τελευταία φωτογραφία, πριν την σφαγή. Η τρίτη φωτογραφία

παρουσίαζε τους γονείς της Ζωής κατά την διάρκεια της κατάθεσης τους. Στο ρεπορτάζ παρουσιάστηκε όλο το κλίμα που υπήρχε στο δικαστήριο αλλά και αποσπασματικά οι καταθέσεις των γονιών της Ζωής, της γειτόνισσας του ζευγαριού αλλά και του αστυνομικού που ερεύνησε την υπόθεση και είδε πρώτος το τεμαχισμένο πτώμα της κοπέλας.

Πρώτος κατέθεσε ο πατέρας της Ζωής, ο οποίος μίλησε περισσότερο για την γνωριμία του ζευγαριού αλλά και την γενικότερη συμπεριφορά του Φραντζή κατά την διάρκεια της σχέσης του με την κόρη του, την οποία δεν την αποδεχόταν αφού ο γαμπρός του είχε φερθεί πολλές φορές βίαια στην Ζωή. Στην συνέχεια κατέθεσε η Μελαχρινή Γαρμάνη, μητέρα της Ζωής, η όποια στάθηκε περισσότερο στην σχέση του ζευγαριού μετά τον γάμο, ανέφερε χαρακτηριστικά ότι ζήλευε την κόρη της, δεν την άφηνε να φέρνει τις φίλες της στο σπίτι και όταν έφερνε τους φίλους του στο σπίτι την ανάγκαζε να πηγαίνει σε άλλο δωμάτιο και να μείνει μόνη της. Έπειτα κατέθεσε η κ.Ναουμ, γειτόνισσά του ζευγαριού, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε ότι το ζευγάρι δεν είχε δώσει ποτέ δικαίωμα, ο Φραντζής έδειχνε ευγενικός, εργατικός και νοικοκύρης και όλοι έλεγαν ότι όποια τον παντρεύτηκε ήταν πολύ τυχερή αλλά έκανε και μια δήλωσε που άφησε το ακροατήριο άφωνο, είπε «Όταν μαθεύτηκε το έγκλημα, όλοι έλεγαν καλά της έκανε» αναφερόμενη στα σχόλια των γειτόνων.

Τελευταίος κατέθεσε ο αρχιφύλακας κ.Πεπονάς που ύστερα από την καταγγελία του Βουζικά ανακάλυψε τα τεμαχισμένα μέλη της Ζωής, στο απόσπασμα παρουσιάζονται οι ερωτήσεις που του υποβλήθηκαν από τον εισαγγελέα και σχετίζονταν με την κατάσταση που βρήκε τα μέλη της Ζωής (του ζητήθηκαν περισσότερες λεπτομέρειες) αλλά και για την ψυχολογική κατάσταση του Φραντζή την ημέρα της ομολογίας του.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης είναι η δεύτερη μέρα εκδίκασης της υπόθεσης Φραντζή, β. βασικός ήρωας είναι ο Παναγιώτης Φραντζής, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι με συνεχή flashback, αφού οι μάρτυρες υποχρεούνται να κάνουν αναδρομές στο παρελθόν. Και δ. στο τέλος, τα στοιχεία που είναι τα πιο έντονα είναι αυτά της γνώσης, αφού το κοινό μαθαίνει περισσότερα πράγματα και καταστάσεις από την ζωή του ζευγαριού.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας «Κατάρες, λόγια που υπέγραφε η οργή και η αγανάκτηση...», η αφήγηση

γίνεται κυρίως σε πρώτο πρόσωπο, αφού παρατίθεται αποσπασματικά όλες οι καταθέσεις «Εξέτασα το πτώμα και βρήκα σε αυτό...», στην αρχή μόνο υπάρχει τριτοπρόσωπη αφήγηση. Ο αφηγητής, παρά το γεγονός ότι εμφανίζεται μόνο στην αρχή της ιστορίας, φαίνεται να μην έχει έντονη ψυχολογική απόσταση από τον Φραντζί και από την ιστορία γενικά και αυτό φαίνεται και από την χρήση παρομοιώσεων και μεταφορών σε κάποια σημεία «σπάζοντας τον κλοιό».

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται αρκετά ταραγμένος και καταβεβλημένος όλη την διάρκεια της δίκης, «απαντώντας με μεγάλη δυσκολία και τρέμοντας». Κατά την διάρκεια των καταθέσεων, ιδιαίτερα των γονιών της Ζωής, προβάλλονται πολλές ψεύτικες κορυφώσεις «Είναι το φρικιαστικότερο έγκλημα που έχει συμβεί ποτέ», με σκοπό να αυξηθεί η δραματική ένταση της ιστορίας. Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση τις σκηνές, αφού παρουσιάζοντας οι καταθέσεις με την ίδια σειρά που συνέβησαν στην πραγματικότητα.

Ο ψυχίατρος κ.Μαράτος υποστήριξε ξεκάθαρα ότι η ψυχική υγεία του κατηγορούμενου ήταν εντελώς καλά και δεν υπέφερε από κάποια ψυχική διαταραχή. Από την άλλη ο κ.Σπύρογλου, επίσης ψυχίατρος (ο οποίος δεν παρουσιάστηκε για λόγους υγείας στο δικαστήριο αλλά διαβάστηκε η έκθεση του) ανέφερε: *«Μισεί την γυναίκα γιατί την δέχεται την ανικανότητα του. Με αυτή του την πράξη λυτρώθηκε από την μεγάλη του αντίπαλο: τη γυναίκα του»*. Παρουσιάστηκαν όλες οι απόψεις αποσπασματικά, ο διάλογος του κ.Χουρδάκη με τον εισαγγελέα αλλά και η ανάκριση του κ.Μαράτου από την υπεράσπιση.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα ήταν οι αντικρουόμενες καταθέσεις των ιατροδικαστών αλλά και των ψυχιάτρων σχετικά με τις προθέσεις αλλά και την ψυχική κατάσταση του Φραντζή, β. βασικοί ήρωες ήταν ο Παναγιώτης Φραντζής (κατηγορούμενος), ο Μάριος Μαράτος (ψυχίατρος και πραγματογνώμον), ο Σπύρος Σπύρογλου (ψυχίατρος των φυλακών Κορυδαλλού), ο Κων. Χουρδάκης (ιατροδικαστής) και ο Χ. Λευκίτης (ιατροδικαστής), όπου όλοι εμπλέκονται στην στη αφήγηση μέσω των καταθέσεων τους, γ. η χρονολογική σειρά είναι *in media res*, αφού σε πολλά σημεία διακόπτεται η ροή της αφήγησης είτε για να προστεθεί μια κατάθεση είτε να αναφερθεί ένα γεγονός που δεν σχετίζεται απόλυτα με την υπόθεση «ήταν όμορφη και χόρευε καλά», ενώ δ. στο τέλος κυριαρχεί το στοιχείο της έκπληξης *«για να καταθέσει σχετικά με τον καλό χαρακτήρα του Φραντζή»*, αναφερόμενος ο αφηγητής στο πλήθος των μαρτύρων υπεράσπισης.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Από τι επήλθε ο θάνατος της 18χρονης Ζωής;»*, η αφήγηση γίνεται σε τρίτο αλλά και σε πρώτο πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση έχουμε στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας επειδή παρουσιάζονται αποσπασματικά όλες οι καταθέσεις των ιατροδικαστών και των ψυχιάτρων *«Ο Φραντζής δεν πάσχει από ψυχική νόσο»* ανέφερε χαρακτηριστικά ο ψυχίατρος κ.Μαράτος. Ο αφηγητής δεν φαίνεται να έχει έντονη ψυχολογική απόσπαση από τα γεγονότα και για αυτόν το λόγο γίνεται χρήση αρκετών μεταφορών και παρομοιώσεων *«να κλονιστεί η βεβαιότητα»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής στην δίκη είναι ο κατηγορούμενος Παναγιώτης Φραντζής, όπου όλη την διάρκεια της δεύτερης ακροαματικής διαδικασίας παρουσιάστηκε σε κάποια σημεία ψύχραιμος και ανέκφραστος, ενώ σε άλλα φανερά καταβεβλημένος *«πότε απαθής και πότε*

Εικόνα 55. «Αυριανή» (Δίκη): 01/10/1988

Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής

Την ημέρα της απολογίας του Φραντζή, το ρεπορτάζ της «Αυριανής» είχε τίτλο «Ήμουν χωρίς ψυχή» και συνοδευόταν από 3 φωτογραφίες. Η πρώτη και μεγαλύτερη φωτογραφία απεικόνιζε τον κατηγορούμενο, σε τρία φωτογραφικά καρέ, κατά την διάρκεια της απολογίας του όπου ξέσπασε αρκετές φορές σε λυγμούς. Η δεύτερη παρουσίαζε τον πατέρα, ο οποίος όση ώρα καταθέτει ο γιος του ήταν σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση. Η τρίτη παρουσίαζε τον εισαγγελέα κ.Καρούτσο κατά την διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης, ο οποίος ζητούσε την καταδίκη του κατηγορούμενου. Στο κείμενο παρουσιαζόταν σχεδόν όλη η απολογία του Φραντζή, οι ερωτήσεις που δέχτηκε από τον πρόεδρο αλλά και η αγόρευση του εισαγγελέα. Ο κατηγορούμενος κατά την απολογία του έμεινε περισσότερο στην περιγραφή των «ευτυχισμένων» ημερών με την σύζυγο του και απέφευγε να μιλήσει για τα γεγονότα εκείνης της μοιραίας νύχτας, μετά όμως από επιμονή του προέδρου ανέφερε ότι ο θάνατος της Ζωής προήλθε από ατύχημα, δεν ήθελε να την σκοτώσει αλλά πάνω στον τσακωμό έπεσε και χτύπησε το κεφάλι της, ο Φραντζής μετά από αρκετή ώρα σκέφτηκε να την τεμαχίσει αγνοώντας την πραγματική διάσπαση των γεγονότων.

Ο εισαγγελέας έπειτα από μια μεγάλη αγόρευση που υπενθύμισε τα γεγονότα, προσπάθησε να παρουσιάσει το προφίλ του δράστη και τους λόγους που τον οδήγησαν σε αυτήν την πρωτοφανή πράξη, κατέληξε: *«Ο κατηγορούμενος δεν είναι μόνο λογικός, είναι πανέξυπνος και ιδιαίτερα επικίνδυνος. Ζητώ την καταδίκη του σύμφωνα με το ακροατήριο»*.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της αφήγησης ήταν η απολογία του Παναγιώτη Φραντζή ενώπιων του δικαστηρίου, κεντρικός ήρωας είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζής, γ. η χρονολογική αφήγηση των γεγονότων γίνεται με συνεχόμενα flashback, αφού κατά την διάρκεια της απολογίας του ο Παναγιώτης Φραντζής σε πολλά σημεία είναι αναγκασμένος να κάνει ανακλήσεις στο παρελθόν και δ. στο τέλος της αφήγησης υπάρχει έντονο το στοιχείο της γνώσης αλλά και της συγκίνησης, αφού ο κατηγορούμενος μέσω της απολογίας δίνει την δική του οπτική της ιστορίας

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Η Ζωζώ ήταν ένα πανέμορφο παιδί»*, η αφήγηση γίνεται σε τρίτο και σε πρώτο πρόσωπο, όμως τον περισσότερο χώρο καταλαμβάνει η πρωτοπρόσωπη

αφήγηση, επειδή παρατίθεται σχεδόν όλη η απολογία του Φραντζί, αφού είναι αυξημένο το ενδιαφέρον του κόσμου για όσα έχει να πει ο δράστης *«Ενθουσιάστηκα όταν την γνώρισα...»*, αφηγητής φαίνεται να μην κρατάει έντονη ψυχολογική απόσταση από την αφήγηση και δεν εκλείπουν από πολλά σημεία οι παρομοιώσεις και οι μεταφορές *«Γέννησε τη φρίκη»*.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο 28χρονός Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται αυτήν την φορά να μην είναι ήρεμος, να χάνει την ψυχραιμία του, να ξεσπά σε κλάματα και να λυγίζει όταν περιέγραφε τα γεγονότα εκείνης της νύχτας, ο δράστης αναφέρεται σε αρκετές ανεκδοτολογικές ιστορίες που αφορούσαν την ερωτική του ζωή *«την πίεζα να δουλέψει, για να απελευθερωθεί»*. Επιπλέον, συναντάμε την ψεύτικη κορύφωση σε πολλά σημεία της αφήγησης *«Όλες οι σκέψεις μου ήρθαν όταν έφτασα στο κεφάλι»* που είχε σκοπό να αυξήσει τον δραματικό τόνο της αφήγησης. Και τέλος, η δομή της ιστορίας γίνεται με βάση το θέμα και χωρίζεται σε δύο μέρη, στο πρώτο μέρος είναι η απολογία του Φραντζί και στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η αγωνία της οικογένειας του δράστη σχετικά με την επιβολή ή όχι της θανατικής ποινής που έχει τεθεί σε συζήτηση.

Μέσα στην εφημερίδα συνεχίστηκε το ρεπορτάζ, το οποίο συνοδευόταν από μια φωτογραφία του πατέρα του Παναγιώτη Φραντζί και τον απεικόνιζε αγανακτισμένο, αφού δεν μπορούσε να δεχτεί την απόφαση του δικαστηρίου. Στο κείμενο γίνεται αναφορά στην άσχημη αντίδραση που είχε ο πατέρας του Φραντζί όταν ανακοινώθηκε η απόφαση, ο πατέρας πρότεινε να καταδικάσουν αυτόν αντί για τον γιό του, ο πρόεδρος διέταξε να τον απομακρύνουν από την αίθουσα ενώ ο κατηγορούμενος δέχτηκε την απόφαση χωρίς να αντιδράσει καθόλου. Από την άλλη ο εισαγγελέας στην αγόρευση του είχε προτείνει ως καταλληλότερη ποινή, την επιβολή της θανατικής ποινής. Τελικά όμως το δικαστήριο καταδίκασε τον Φραντζί κατά πλειοψηφία (5-2) σε ισόβια κάθειρξη για ανθρωποκτονία από πρόθεση ιδιάζοντως ειδεχθή, 2 από τα μέλη του δικαστηρίου είχαν την άποψη ότι έπρεπε να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου.

Ειδικότερα, α. κεντρικό θέμα της τελευταίας μέρας της προβολής της δίκης από το Έθνος ήταν η παρουσίαση της τιμωρίας που επιβλήθηκε από το δικαστήριο στον Φραντζί *«Ισόβια στον Φραντζί»*, β. κεντρικός ήρωας για ακόμη μια φορά είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, που έμελλε να γίνει γνωστός στον πανελλήνιο για τον ειδεχθή φόνο που διέπραξε, γ. η χρονολογική σειρά των γεγονότων είναι *in media res*, αφού σε πολλά σημεία της αφήγησης διακόπτεται η κανονική ροή και προβάλλονται άλλες καταστάσεις σχετικές πάντα με το θέμα και στο τέλος κυριαρχεί το στοιχείο της έκπληξης, όλοι ανέμεναν ότι θα καταδικαστεί σε θανατική ποινή, έπειτα και από την πρόταση του εισαγγελέα *«η μόνη ποινή που πρέπει να του επιβληθεί είναι ο θάνατος»*.

Αναφορικά με την οπτική γωνία, ο αφηγητής μπαίνει από την αρχή της ιστορίας *«Ισόβια δεσμά επέβαλαν οι δικαστές»*, η αφήγηση γίνεται κατά κύριο λόγο σε τρίτο πρόσωπο, όμως παρεμβάλλει πρωτοπρόσωπη αφήγηση όταν παρουσιάζεται η αγόρευση του εισαγγελέα αλλά και όταν προβάλλεται η διαμαρτυρία του πατέρα του Παναγιώτη Φραντζί *«σκοτώστε εμένα»*, ο οποίος όταν άκουσε την αγόρευση του εισαγγελέα πρότεινε για ανταλλαγή να σκοτώσουν αυτόν αντί για τον υιό του. Ο αφηγητής φαίνεται να μην έχει ψυχολογική απόσταση από τα γεγονότα και γίνεται χρήση παρομοιώσεων και μεταφορών *«παρηγόρησε με ένα χαμόγελο τους γονείς του»* θέλοντας να δώσει ένα έντονο τόνο στην αφήγηση.

Όσον αφορά τους χαρακτήρες, πρωταγωνιστής είναι ο Παναγιώτης Φραντζίς, ο οποίος παρουσιάζεται ψύχραιμος και ατάραχος κατά την διάρκεια της ανακοίνωσης της ποινής του. Σε πολλά σημεία συναντάμε την ψεύτικη κορύφωση, ειδικά όταν μεταφέρονται τα λόγια του πατέρα Φραντζί «*πάρτε το δικό μου κεφάλι*», με σκοπό να αυξηθεί η δραματική ένταση της αφήγησης. Και τέλος η δομή της αφήγησης είναι θεματική και χωρίζεται σε δύο μέρη ανάλογα το θέμα, στο πρώτο μέρος είναι η αγόρευση του εισαγγελέα και στο δεύτερο μέρος είναι η προβολή της αντίδρασης συγγενών και φίλων στο ενδεχόμενο της θανατικής ποινής.

Πίνακας 8. Συνολική προβολή δίκης Φραντζί από την «Αυριανή» 28/09-02/10/1988

Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	
Γλώσσα	Συνδυασμός Δημοσιογραφικής με λογοτεχνικής	
Αφηγηματικός Τρόπος	Πρωτοπρόσωπη και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ. διήγηση και μίμηση)	
Χρόνος αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	
Οπτική γωνία	Εξωτερική	
Πρωτοσέλιδα	1	
Ρεπορτάζ	4	
Άρθρα	2	
Φωτογραφίες	10	
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	φονιάς	2
	επικίνδυνος	2
	φρικαλέος	1
	Απεχθής	1
Ημέρες Προβολής	5 ημέρες	

2.5 Σύγκριση των εφημερίδων ως προς την παρουσίαση των γεγονότων

Πίνακας 9. Συνολική προβολή του εγκλήματος σε όλες τις εφημερίδες

Μέσο	Έθνος	Νέα	Αυριανή	Ακρόπολις				
Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζίς	Παναγιώτης Φραντζίς	Παναγιώτης Φραντζίς	Παναγιώτης Φραντζίς				
Αφηγητής	Πάνος Σόμπολος, αστυνομικός ρεπόρτερ, Ομοδιηγητικός	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί				
Γλώσσα	Λογοτεχνική αλλά και δημοσιογραφική, πολλές παρομοιώσεις και μεταφορές	Δημοσιογραφική	Συνδυασμός Λογοτεχνικής και δημοσιογραφικής	Δημοσιογραφική και λογοτεχνική				
Αφηγηματικός Τρόπος	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)	Πρωτοπρόσωπη αλλά και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ. διήγηση και μίμηση)	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης (δηλ. διήγηση και μίμηση)				
Χρόνος Αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών				
Οπτική γωνία	Εξωτερική	Εξωτερική	Εξωτερική	Εξωτερική				
Πρωτοσέλιδα	4	2	2	3				
Ρεπορτάζ	5	3	2	3				
Άρθρα		2	1	2				
Φωτογραφίες	25	16	5	12				
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζί	ειδεχθής	X3	Ειδεχθής	X1	στυγερός	X4	φονιάς	X6
	χασάπης	X3	Χασάπης	X1	κτήνος	X3	κτήνος	X2
	τέρας	X2			φονιάς	X2	αντεροβγάλτης	X1
	φονιάς	X4			Αδίστακτος	X1	χασάπης	X1
					μανιακός	X1	μακελάρης	X1
Ημέρες Προβολής	4 ημέρες	5 ημέρες	3 ημέρες	4 ημέρες				

Πίνακας 10. Συνολική προβολή της δίκης Φραντζή σε όλες τις εφημερίδες

Μέσο	Έθνος	Νέα	Αυριανή	Ακρόπολις				
Ήρωας	Παναγιώτης Φραντζής	Παναγιώτης Φραντζής	Παναγιώτης Φραντζής	Παναγιώτης Φραντζής				
Αφηγητής	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί	Αστυνομικοί ρεπόρτερ, ομοδιηγητικοί				
Γλώσσα	Συνδυασμός Δημοσιογραφικής με λογοτεχνικής	Δημοσιογραφική	Συνδυασμός Δημοσιογραφικής με λογοτεχνικής	Δημοσιογραφική και λογοτεχνική				
Αφηγηματικός Τρόπος	Πρωτοπρόσωπη και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ.διήγηση και μίμηση)	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης	Πρωτοπρόσωπη και τριτοπρόσωπη αφήγηση (δηλ.διήγηση και μίμηση)	Συνδυασμός πρωτοπρόσωπης και τριτοπρόσωπης αφήγησης				
Χρόνος Αφήγησης	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολές αναδρομών	Πραγματικός αλλά με παρεμβολή μεταφορών				
Οπτική γωνία	Εξωτερική	Εξωτερική	Εξωτερική	Εξωτερική				
Πρωτοσέλιδα	2	1	1	3				
Ρεπορτάζ	6	3	4	2				
Άρθρα	2	1	2	2				
Φωτογραφίες	26	14	10	6				
Χαρακτηρισμοί στον Φραντζή	χασάπης	X4	Φονιάς	X1	Φονιάς	X2	κτήνος	X3
	σφαγέας	X3			επικίνδυνος	X2	Φονιάς	X2
	τέρας	X3			φρικαλέος	X1	χασάπης	X2
	Ειδεχθής	X2			Απεχθής	X1		
	κάθαρμα	X2						
Ημέρες Προβολής	5 ημέρες	3 ημέρες	5 ημέρες	3 ημέρες				

Μελετώντας ο ερευνητής σε βάθος όλη την προβολή του εγκλήματος αλλά και της δίκης του Παναγιώτη Φραντζή είναι σε θέση να προβεί σε κάποια συμπεράσματα. Αρχικώς, και οι τέσσερις την πρώτη κιόλας ημέρα που ανακοινώθηκε το έγκλημα, το συμπεριελάμβαναν στο εξώφυλλο τους. Περισσότερη έμφαση και περισσότερα

ρεπορτάζ αφιέρωσαν οι εφημερίδες «Αυριανή», «Έθνος» και «Αυριανή», ενώ «τα Νέα» κράτησαν μια πιο ουδέτερη στάση σχετικά με την παρουσίαση των γεγονότων αλλά και των κεντρικών προσώπων που «πρωταγωνίστησαν» στην συγκεκριμένη υπόθεση. Όλες, όμως, στάθηκαν αρκετά στην παρουσίαση των λεπτομερειών του εγκλήματος, αλλά και τα γεγονότα της μοιραίας βραδιάς. Αλλά πέρα από τις τέσσερις εφημερίδες που χρησιμοποιήθηκαν ως δείγμα προς μελέτη (Ακρόπολις, Νέα, Αυριανή και Έθνος) για την παρούσα εργασία, αναγνώστηκαν και άλλες εφημερίδες («Ελευθεροτυπία» και «Καθημερινή»), οι οποίες δεν στάθηκαν αρκετά στην παρουσίαση των γεγονότων του εγκλήματος, όμως τις πρώτες μέρες το συμπεριέλαβαν ακόμα και στα εξώφυλλά τους.

Κεντρικό ρόλο και στις τέσσερις εφημερίδες «παίζουν» οι φωτογραφίες των κεντρικών προσώπων, του Φραντζή και της Γαρμάνη, που συνοδεύουν τα ρεπορτάζ. Αρκετά ενδιαφέρον είχαν και οι φωτογραφίες από την δίκη, που παρουσιάζουν σκηνές και πρόσωπα κατά την διάρκεια της δίκης. Μελετώντας κάποιος και τις τέσσερις εφημερίδες θα παρατηρήσει ότι επί της ουσίας χωρίζονται σε δυο κατηγορίες: σε αυτές που απλώς παρουσιάζουν την είδηση με την συνοδεία μερικών σχολίων, χωρίς όμως έντονος χαρακτηρισμούς για τον δράστη και χρήση συναισθηματικά φορτισμένων εννοιών, με γλώσσα αφήγησης την δημοσιογραφική και εξωτερική εστίαση («τα Νέα»), και σε αυτές που το στοιχείο του σχολιασμού είναι αρκετά έντονο, κάποιες φορές μάλιστα δεν κάνουν έρευνα ή ακόμα δεν προβάλλουν την είδηση καθόλου αλλά η αφήγηση στέκεται σε γνώμες και «γκάλοπ», προσδίδοντας επαναλαμβανόμενους χαρακτηρισμούς στον δράστη, όπως «*στυγερός*», «*χασάπης*», «*φονιάς*», «*τέρας*», με γλώσσα αφήγησης την δημοσιογραφική αλλά και την λογοτεχνική συνδυαστικά («Έθνος», «Αυριανή» και «Ακρόπολις»).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των παραπάνω αναφορών αποτελεί ο τίτλος, «*Ο χασάπης οδήγησε στον Λαντρύ*», που συνόδευε ρεπορτάζ στην εφημερίδα «Έθνος» στις 26 Ιουνίου, την δεύτερη μέρα της αποκάλυψης του εγκλήματος και ο συγκεκριμένος τίτλος εμπεριείχε το όνομα «Λαντρύ», το οποίο το είχε δανειστεί ο αρθρογράφος από το βιβλίο ενός Γάλλου συγγραφέα που είχε πρωταγωνιστή τον «Λαντρύ», έναν Γάλλο μικροαστό, ο οποίος κατά την διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου σαγήνευε πλούσιες κυρίες με σκοπό να αποσπάσει την περιουσία τους, αφού προηγουμένως τις δολοφονούσε. Με αυτόν τον τρόπο, περνάει στην συνείδηση του αναγνωστικού κοινού, ότι υπάρχουν κοινά στοιχεία ανάμεσα στο έγκλημα

Φραντζή και στο μυθιστόρημα. Από αυτό το σημείο, αλλά και από παρόμοια, μπορεί κάποιος να συμπεράνει ότι τέτοιου είδους ειδήσεις παρουσιάζονται με συγκεκριμένο τρόπο, για να κεντρίζουν το ενδιαφέρον του κοινού και να αγωνιά για την συνέχεια της εξιστόρησης, όπως προσμένει την συνέχεια σε ένα μυθιστόρημα.

Συνοπτικά, αυτό που θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς μελετώντας εις βάθος το ερευνητικό υλικό είναι ότι, και οι τέσσερις εφημερίδες ασχολήθηκαν για αρκετές μέρες με την προβολή του εγκλήματος αλλά και άλλων δευτερευόντων στοιχείων γύρω από αυτό (4-6 μέρες), το ίδιο συνέβη και κατά την διάρκεια της δίκης όπου, ένα χρόνο αργότερα, όταν επανήλθε στην μνήμη της κοινής γνώμης το έγκλημα, όλες οι εφημερίδες, 2-3 μέρες περίπου πριν την δίκη αφιέρωσαν κάποια άρθρα για να επανέλθει στην μνήμη του αναγνωστικού κοινού το έγκλημα και ασχολήθηκαν στην συνέχεια με τις λεπτομέρειες της δίκης και τις καταθέσεις για περίπου 4-6 μέρες (ανάλογα την εφημερίδα).

Όμως κατά την διάρκεια της δίκης, η ένταση των ρεπορτάζ ήταν σχετικά μειωμένη, και αυτή η διαφορά εντοπίζεται περισσότερο στις δυο εφημερίδες («Ακρόπολις» και «Αυριανή»), που ένα χρόνο πριν είχαν ασχοληθεί πολύ έντονα με το συγκεκριμένο έγκλημα. Και οι τέσσερις εφημερίδες κατά την διάρκεια της δίκης, είχαν περίπου την ίδια θεματολογία, παρόλα αυτά την διαφορά την έκανε το «Έθνος», που συγκριτικά με τις υπόλοιπες εφημερίδες αφιέρωσε περισσότερο χώρο και φιλοξένησε περισσότερα ρεπορτάζ, όλα συνοδευμένα βεβαίως από μεγάλες φωτογραφίες και με έντονους τίτλους.

2.6 Προσωπικές Συνεντεύξεις

Η πρώτη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με την κ.Αγγελική Καρδαρά, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε ότι: ένα δημοσιογραφικό κείμενο πρέπει να δείχνει τον δέοντα σεβασμό στην ισχύουσα νομοθεσία και στις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, να χρησιμοποιεί την ορθή ορολογία και να μη στιγματίζει τα θύματα των εγκληματικών ενεργειών. Κατά κύριο λόγο τα εγκλήματα που απασχολούν τα Μ.Μ.Ε, είναι τα εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Στην ερώτηση σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζουν οι φωτογραφίες σε ένα τέτοιο κείμενο είπε, ότι οι φωτογραφίες και ο τίτλος είναι τα σημεία που κεντρίζουν το αναγνωστικό ενδιαφέρον, που θα κάνουν τον αναγνώστη να θελήσει να διαβάσει το άρθρο. Οι φωτογραφίες που απεικονίζουν, για παράδειγμα, το θύμα ή τον φερόμενο ως δράστη, οι οποίες πολλές φορές είναι τοποθετημένες ή μια δίπλα στην άλλη, κεντρίζουν ακόμα περισσότερο το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού και συμβάλουν στο κομμάτι της συναισθηματικής φόρτισης του κοινού. Στην συνέχεια σχολίασε την περιγραφή ενός εγκλήματος μέσω συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων λέγοντας, ότι σε τέτοιες περιπτώσεις καταγράφονται συχνά λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες, πολλές φορές σε μεγάλο βαθμό, όπως ενδεικτικά αναφέρω «οικογενειακή τραγωδία», «φρικιαστικό έγκλημα», το «έγκλημα που συγκλόνισε την κοινή γνώμη», «ο αδίστακτος δολοφόνος» και πολλές ακόμα. Όλες αυτές οι λέξεις και φράσεις αποσκοπούν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον του κοινού και να συμβάλλουν στην συναισθηματική του φόρτιση.

Ένα όμως τέτοιο κείμενο προϋποθέτει συγκεκριμένες γνώσεις και για αυτόν τον λόγο πρέπει να γράφονται από αστυνομικούς και δικαστικούς συντάκτες που έχουν την απαιτούμενη γνώση και επιμόρφωση. Οι δημοσιογράφοι οφείλουν να απευθύνονται –βοηθητικά σε έγκριτους επιστήμονες -εγκληματολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνιολόγους- ανάλογα με το θέμα που παρουσιάζουν κάθε φορά, έτσι ώστε να καταγράψουν την τεκμηριωμένη επιστημονική άποψη. Στην συνέχεια, σχετικά με την οπτική του αρθρογράφου στην παρουσίαση αυτών των γεγονότων η κ. Καρδαρά ανέφερε ότι, η οπτική του αρθρογράφου παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, γιατί μπορεί ο τρόπος με τον οποίον θα παρουσιάσει το θέμα να δημιουργήσει τρόπο στο κοινό ή να αποπροσανατολίσει το κοινό. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να είναι ένας τρόπος ολοκληρωμένος, επιστημονικά τεκμηριωμένος και να υπάρχει συμβολή του ειδικού

επιστήμονα που θα μπορέσει να δώσει στο κοινό αυτήν την ειδική γνώση για το εγκληματικό φαινόμενο σε κάθε περίπτωση.

Επίσης, αναφορικά με την ερώτηση περί συσχέτισης ενός κειμένου που παρουσιάζει ένα έγκλημα με ένα μυθιστόρημα ανέφερε: ότι σε όλες τις υποθέσεις εγκληματολογικού ενδιαφέροντος που έχουν απασχολήσει τα ΜΜΕ από το 1993 έως και σήμερα (Σατανιστές Παλλήνης, υπόθεση Θεόφιλου Σεχίδη, υπόθεση Αντώνη Δαγκάλη κλπ), διαπιστώθηκε ότι και οι λέξεις και οι φωτογραφίες που είχαν χρησιμοποιηθεί. Αλλά και η ολική παρουσίαση των υποθέσεων σε συνέχεια, σε καθημερινή βάση, μέσα από τα τηλεοπτικά ρεπορτάζ και τα ρεπορτάζ στις εφημερίδες, δημιουργούσαν ακριβώς αυτή την αίσθηση ενός θρίλερ.

Και τέλος, στην ερώτηση αναφορικά με το εάν το κοινό αρέσκεται στην ανάγνωση τέτοιων κειμένων ανέφερε ότι, έχει διαπιστωθεί από το Κέντρο Μελέτης Εγκλήματος ότι από την δημοσίευση των άρθρων τους, τέτοιου είδους υποθέσεις ενδιαφέρουν το κοινό, ιδίως όταν αναφέρονται σε εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Για παράδειγμα, τα χαρακτηριζόμενα «εγκλήματα πάθους» κεντρίζουν αρκετά το ενδιαφέρον. Όμως εκείνη την λέξη «πάθος» την βάζει εντός εισαγωγικών, αφού θεωρεί ότι αυτή η λέξη εξιδανικεύει την συγκεκριμένη μορφή εγκληματικότητας και πλέον οι εγκληματολογικές έρευνες διεθνώς δείχνουν ότι σε αυτές τις υποθέσεις προϋπάρχει βία και πολλές φορές μάλιστα έχουμε να κάνουμε με ακραία βία που οδηγεί στο έγκλημα. Έτσι λοιπόν συνοπτικά θα λέγαμε ότι, κυρίως τα εγκλήματα κατά της ζωής κεντρίζουν το αναγνωστικό ενδιαφέρον γιατί αφορούν το ύψιστο αγαθό, το αγαθό της ανθρώπινης ζωής και η αφαίρεση της ανθρώπινης ζωής προκαλεί προβληματισμό, φόβο, το κοινό θέλει να ενημερωθεί γιατί έγινε αυτό το έγκλημα, ενώ πολλές φορές ταυτίζεται και νιώθει συμπάθεια προς το θύμα και την οικογένειά του. Σας ευχαριστώ θερμά για τις ερωτήσεις.

Δεύτερη κατά σειρά πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη με την κ. Παπαδάκη. Στην πρώτη ερώτηση σχετικά με το εάν όλοι οι άνθρωποι – υπό ορισμένες συνθήκες μπορούν να εγκληματίσουν ανέφερε ότι, εγκλήματα δεν είναι μόνο τα εξωτερικά αλλά και τα εσωτερικά. Δηλαδή τις περισσότερες φορές το μαχαίρι είναι δίκοπο, αφού ένας άνθρωπος δεν θα βλάψει ποτέ κάποιον άλλον αν δεν βλάψει πρώτα τον εαυτό του. Και αυτό που έχει παρατηρηθεί είναι ότι όσο πιο πειθαρχημένη είναι η δομή τόσο μεγαλύτερη είναι η εγκληματικότητα. Αναφορικά με τα εγκλήματα στο

δίπολο έρωτας – θάνατος, συχνά όλα τα εγκλήματα που είναι στο δίπολο αυτό έχουν κάποια κοινά στοιχεία: υπάρχει το αρσενικό, ο οποίος έχει αναλάβει τον ρόλο του κυρίαρχου απέναντι στο θηλυκό, το οποίο είναι πιο αδύναμο και μεταξύ αυτών δημιουργούνται κάποια δεσμά και υπάρχει ανελευθερία. Το αρσενικό θεωρεί ότι «*μου ανήκει*» και «*όποτε θέλω φεύγω*», ενώ το θηλυκό φοβάται μην το «*διώξουν*», όταν αυτά έρχονται σε κόντρα και το θηλυκό για παράδειγμα θέλει να φύγει από μόνο του και να μην είναι πια υπό την κυριαρχία του αρσενικού, επέρχεται η φθορά και εμφανίζεται το έγκλημα. Στους ανθρώπους αρέσει να ακούν ή να διαβάζουν τέτοιου είδους εγκλήματα, αφού πολλές φορές αυτό τους εκτονώνει και τους ξορκίζει από τα δικά τους αδιέξοδα.

Στην συνέχεια τέθηκε η ερώτηση σχετικά με την δύναμη των εικόνων που σοκάρουν σε αυτά τα εγκλήματα ανέφερε ότι, η εικόνα από την θέση αδυναμίας αυξάνει την ροπή προς αυτήν σε θέση υγιούς αντίληψης δημιουργώντας τάσεις αποφυγής. Δηλαδή όσο αποκρουστική και σοκαριστική είναι μια εικόνα, τόσο περισσότερο θέλουμε να την δούμε. Και τέλος σχετικά με το έγκλημα Φραντζή, μας κατέθεσε μια ενδιαφέρουσα άποψη που δεν είχε καταγραφεί πουθενά αλλού, ότι δηλαδή η κοπέλα ήταν το εξιλαστήριο θύμα, δεν ήταν στόχος του εκείνη, αλλά κάποιος από τους γονείς του. Αφού μπορεί στην παιδική του ηλικία να έχει «*τραυματιστεί*» από κάποιον από τους δύο γονείς του και ο τρόπος που σκότωσε την κοπέλα λειτούργησε σαν την «*απωθημένη συμπεριφορά*» προς τους γονείς του.

Τρίτη και τελευταία πραγματοποιήθηκε με τον δημοσιογράφο και ειδικό στο αστυνομικό ρεπορτάζ κ.Πάνο Σόμπολο. Η πρώτη ερώτηση που του τέθηκε αφορούσε τους κανόνες συγγραφής ενός δημοσιογραφικού κειμένου με θέμα το έγκλημα και ο ίδιος ανέφερε ότι υπάρχουν οι κανόνες δεοντολογίας που προβλέπονται από τον κώδικα δεοντολογίας της Ε.Σ.Η.Ε.Α αλλά και από τους νόμους του κράτους, δεν μπορεί για παράδειγμα να γράψεις τώρα το ονοματεπώνυμο, την διεύθυνση, το επάγγελμα. Υπάρχουν όρια που σε περιορίζουν για να προφυλάσσεται η τιμή και η υπόληψη του ανθρώπου που εκείνη την στιγμή είναι κατηγορούμενος αλλά την επόμενη μέρα μπορεί να αθωωθεί και να μην έχει καμία σχέση με αυτά που τον κατηγορούν. Στην συνέχεια, στην ερώτηση σχετικά με τα στοιχεία που κάνουν επιτυχημένο ένα κείμενο που παρουσιάζει ένα έγκλημα, ο κ. Σόμπολος ανέφερε μεταξύ άλλων ότι: ο δημοσιογράφος που καλύπτει ένα γεγονός που αφορά το αστυνομικό δελτίο είναι υποχρεωμένος να κάνει επιτόπια έρευνα, να μιλήσει με τον

δράστη εάν υπάρχει, με το θύμα εάν ζει ή είναι τραυματισμένο, με αυτόπτες μάρτυρες και να κάνει κατόπτευση του χώρου που έχει συμβεί το γεγονός. Και έπειτα να τα παρουσιάσει στο Μέσο που εργάζεται, αυτή επί της ουσίας είναι η δουλειά ενός δημοσιογράφου που ασχολείται με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Η δουλειά του ρεπόρτερ είναι να μεταφέρει τα γεγονότα όπως είναι, χωρίς «φκιασίδια», ωραιοποιήσεις και τραγικοποιήσεις. Οφείλουν να μεταφέρουν την πραγματικότητα, να ενημερώνουν τον κόσμο με αντικειμενικότητα, σωστά και σφαιρικά. Αυτό βεβαίως δεν συμβαίνει πάντα και από όλους τους δημοσιογράφους, κάποιοι για λόγους ακροαματικότητας και αύξησης του αναγνωστικού κοινού δεν ακολουθούν όλα όσα προαναφέρθηκαν, όμως στο τέλος ο κόσμος έχει κρίση και μπορεί να αξιολογήσει σωστά.

Αναφορικά με το αν ο κόσμος αρέσκεται να ακούει ή να διαβάσει τέτοιες ειδήσεις, ανέφερε ότι: *«αρέσκεται να ακούει τέτοιες ειδήσεις και η τηλεθέαση σηκώνεται και η επισκεψιμότητα στα sites και στις εφημερίδες ανεβαίνει. Το μόνο βέβαιο είναι ότι ο κόσμος δείχνει περισσότερο ενδιαφέρον για τέτοια θέματα παρά για ένα θέμα του εξωτερικού δελτίου ή για ένα πολιτικό θέμα. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι αυτά τα θέματα έχουν να κάνουν άμεσα με την ανθρώπινη ζωή και με την σωματική ακεραιότητα του ανθρώπου και με τον βίο του εν γένει.»*

Επίσης του τέθηκε η ερώτηση σχετικά με το έγκλημα Φραντζή και συγκριμένα για τους λόγους που απασχόλησε τόσο πολύ αυτό το έγκλημα και ο κ.Σόμπολος μεταξύ άλλων ανέφερε ότι: *«Ήταν πρωτόγνωρο, τα τελευταία χρόνια, για τα ελληνικά δεδομένα. Το προηγούμενο ήταν του Αθανασόπουλου το 1931 στου Χαροκόπου και ο Φραντζής έκανε κάτι παρόμοιο, στραγγάλισε την γυναίκα του και μέσα στο μπάνιο την τεμάχισε». Όταν ενημερώθηκε ο κ.Σόμπολος για το έγκλημα, πήρε το συνεργείο του και πήγε στο τόπο, είδε τους κάδους των απορριμμάτων που είχε πετάξει ο Φραντζής τις σακούλες με τα τεμαχισμένα μελή. Έπειτα ανέβηκε στο διαμέρισμα και μίλησε με τον δράστη, ο οποίος του είπε χαρακτηριστικά «είναι εύκολο και εσύ άμα θέλεις μπορείς να το κάνεις» και με αυτό η κοινή γνώμη σοκαρίστηκε με την απαλότητα αλλά και με την ωμότητα που παρουσίαζε ένα τόσο βίαιο γεγονός και εκείνη την εποχή δεν υπήρχε τόσο αυστηρό νομικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα να μεταδίδονται όλα χωρίς περικοπές και λογοκρισία.*

Αναφορικά με την φωτογραφία του τεμαχισμένου σώματος της Ζωής που προκάλεσε τόσο έντονες αντιδράσεις ανέφερε ότι, όντως η φωτογραφία ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων. Πολλές φορές είχαν προβάλει φωτογραφίες από πτώματα αλλά σε αυτήν την περίπτωση, η φωτογραφία ήταν χαρακτηριστική. Την ημέρα που τραβήχτηκε η συγκεκριμένη φωτογραφία, ο Σόμπολος βρισκόταν με τον ιατροδικαστή και τον βοηθό του που συναρμολογούσαν το πτώμα και όταν το συναρμολόγησαν ο φωτορεπόρτερ έβγαζε συνέχεια φωτογραφίες και την άλλη μέρα η φωτογραφία επιλέχθηκε για το «σαλόνι» του «Έθνους», με αποτέλεσμα η κυκλοφορία της εφημερίδας να ανέβει στα «ύψη» αγγίζοντας εκείνη την ημέρα τα 500.000 φύλλα. Είχε δημιουργηθεί μεγάλος σάλος με την φωτογραφία. Για το έγκλημα βέβαια είχαν έρθει και πολλοί συνάδελφοι του από το εξωτερικό, αφού ήταν πρωτοφανής ο τρόπος που διαπράχθηκε όχι μόνο για τα ελληνικά δεδομένα αλλά και παγκοσμίως. Όσον αφορά την κοινή γνώμη, το έγκλημα ήταν θέμα συζήτησης για όλη την Ελλάδα, δεν υπήρχε άνθρωπος να μην συζητάει αυτό το θέμα. Ο Φραντζίς *«ήταν από καλή οικογένεια, ήταν ένα καλλιεργημένο παιδί, συνεσταλμένο, δούλευε και παράλληλα σπούδαζε στην Α.Σ.Ο.Ε. Κανένας δεν περίμενε αυτήν του την συμπεριφορά, κανένας όμως δεν μπορεί να είναι σίγουρος για το τι θα προκύψει στο μέλλον και πως ο καθένας μπορεί να το διαχειριστεί»*.

Συμπεράσματα

Στην εργασία μελετήθηκε το έγκλημα του Παναγιώτη Φραντζή, το οποίο κατά την δεκαετία του '80 είχε συγκλονίσει και είχε εντυπωσιάσει την ελληνική κοινή γνώμη και όχι μόνο, για την πρωτοφανή βιαιότητα του δράστη. Για την ολοκληρωμένη μελέτη της συγκεκριμένης υπόθεσης χρησιμοποιήθηκαν 4 εφημερίδες της εποχής αλλά πραγματοποιήθηκαν και 3 συνεντεύξεις από αξιόλογους ανθρώπους, ώστε να γίνει ολοκληρωμένη προσέγγιση στο θέμα. Από τις εφημερίδες, αυτό που κάποιος μπορεί να αντιληφθεί είναι ότι το «Έθνος», η «Αυριανή» και «Ακρόπολις» ασχολήθηκαν με πολλές λεπτομέρειες του εγκλήματος, παρουσίασαν την φωτογραφία από το τεμαχισμένο σώμα της Ζωής (εκτός από την Ακρόπολις), όπου σήκωσε θύελλα αντιδράσεων αλλά και στάθηκαν αρκετά σε στιγμές από τον κοινό βίο του ζευγαριού. Όλα αυτά συνοδευμένα πάντα με έντονους τίτλους, συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις στα κείμενα τους αλλά και πολλές φωτογραφίες, οι οποίες τις περισσότερες φορές ξεπερνούσαν σε μέγεθος και τα ίδια τα ρεπορτάζ που περιέγραφαν τα γεγονότα. Επίσης αυτό που συνδέει και τις τρεις εφημερίδες είναι οι επαναλαμβανόμενοι χαρακτηρισμοί τους στον δράστη, όπως «ειδεχθής», «χασάπης», «κτήνος» κλπ. Βέβαια και οι τρεις εφημερίδες σημείωναν μεγάλη επιτυχία εκείνη την περίοδο, πουλώντας σχεδόν διπλάσιο αριθμό εφημερίδων από τις συνηθισμένες τους πωλήσεις. Αυτό απορρέει και από την συνέντευξη με τον κ. Σόμπολο, ο οποίος εκείνη την περίοδο εργαζόταν στο «Έθνος» και ανέφερε χαρακτηριστικά ότι την ημέρα που δημοσιεύτηκε η φωτογραφία με το τεμαχισμένο σώμα της Ζωής πουλήθηκαν σχεδόν 500.000 φύλλα ενώ μια κανονική ημέρα η κυκλοφορία ανερχόταν στα 200.000 φύλλα.

Από την άλλη, «Τα Νέα» κράτησαν πιο χαμηλούς τόνους. Απέφυγαν τους πολλούς χαρακτηρισμούς στον δράστη. Παρουσίασε τα γεγονότα χωρίς πολλούς σχολιασμούς και λεπτομέρειες, χωρίς πολύ έντονους τίτλους αλλά και χωρίς την φωτογραφία που θα εκτόξευε τις πωλήσεις της αλλά θα δημιουργούσε και έντονες αντιδράσεις εναντίον της. Παρ' όλα αυτά προτίμησε να κρατήσει μια πιο ουδέτερη στάση απέναντι στο γεγονός αλλά και στα πρόσωπα. Χωρίς αυτό να σημαίνει βέβαια ότι δεν παρουσιάστηκαν κάποιες λεπτομέρειες από το μοιραίο βράδυ ή αποσπάσματα από τις καταθέσεις των μαρτύρων κατά την διάρκεια της δίκης. Αυτά υπήρχαν αλλά

παρουσιάζονταν χωρίς σχολιασμούς και αναλύσεις, δίνοντας έτσι την δυνατότητα στο κοινό να προβεί στα δικά του συμπεράσματα.

Αναφορικά με το μέρος των συνεντεύξεων, αυτό που απορρέει από όλες ήταν ότι για να γράψει κάποιος για ένα έγκλημα πρέπει να λάβεις πολύ σημαντικά τους νομικούς περιορισμούς αλλά και τους κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Το κοινό αρέσκεται να ακούει και να διαβάζει για ειδήσεις που αφορούν την αφαίρεση ανθρώπινης ζωής και της γενετήσιας ελευθερίας και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι άνθρωποι με αυτόν τον τρόπο εκτονώνονται και ξορκίζουν τα δικά τους αδιέξοδα. Το έγκλημα του Φραντζή, προσέλκυσε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον από τον Τύπο αλλά και από την κοινή γνώμη, όχι επειδή ένας άντρας σκότωσε την γυναίκα του αλλά για την προσβολή νεκρού και για τον τρόπο που την τεμάχισε και την πέταξε σε κάδους απορριμμάτων. Ακόμα και στην εποχή μας να είχε διαπραχθεί το συγκεκριμένο έγκλημα, αναλογιζόμενος κάποιος ότι στις ημέρες μας ο κόσμος έχει δει πολλά εγκλήματα να παρουσιάζονται στα Μέσα, θα προσέλκυε ξανά το ίδιο ενδιαφέρον από τα Μέσα. Κανένα από τα εγκλήματα που έχουν διαπραχθεί τα τελευταία χρόνια, δεν μπόρεσε να ξεπεράσει σε ωμότητα και βιαιότητα το έγκλημα Φραντζή. Έτσι, κάποιος εύκολα μπορεί να αιτιολογήσει γιατί είναι το πιο πολύ-δημοσιευμένο έγκλημα του ελληνικού Τύπου.

Επίλογος

Ολοκληρώνοντας λοιπόν την εργασία είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε ότι η αφήγηση του εγκλήματος στον Τύπο, αποτελεί ένα αρκετά ξεχωριστό και ενδιαφέρον τομέα προς μελέτη. Η αφήγηση του εγκλήματος, θα έχει πάντα μεγάλη απήχηση στο κοινό, αφού είναι ένα θέμα που αφορά άμεσα την ζωή. Οι μεγαλεπήβολοι τίτλοι, οι συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις και οι σοκαρίστηκες φωτογραφίες προσθέτουν στην αφήγηση, το στοιχείο του μυθιστορήματος που αρέσει στο κοινό να διαβάσει. Αλλά αυτό που κάνει την διαφορά από τις υπόλοιπες αφηγήσεις, είναι ότι όταν πρόκειται για έγκλημα πάντα η κοινή γνώμη θα δείχνει ενδιαφέρον ακόμα και με την απλή παρουσίαση της είδησης. Είναι η φύση λοιπόν της είδησης που εμπεριέχει στοιχεία storytelling, χωρίς οι δημοσιογράφοι να έχουν καταβάλει ιδιαίτερη προσπάθεια.

Αυτές οι ειδήσεις πάντα θα «πουλάνε» περισσότερα φύλλα, θα έχουν μεγαλύτερη τηλεθέαση, θα σημειώνουν μεγαλύτερη ακροαματικότητα και θα έχουν μεγαλύτερη επισκεψιμότητα ανάλογα με το Μέσο που παρουσιάζονται κάθε φορά. Το κοινό πάντα θα ερευνά και θα αναζητά τους λόγους που οδήγησαν έναν άνθρωπο να φτάσει να αφαιρέσει την ζωή κάποιου και το μεγαλύτερο storytelling δεν γίνεται στον Τύπο και στα υπόλοιπα Μέσα, αλλά γίνεται στις συζητήσεις των ανθρώπων, οι οποίοι προσπαθώντας πολλές φορές να ξεφύγουν από την δική τους καθημερινότητα αναλαμβάνουν τον ρόλο των δικαστών, των δικηγόρων, των εισαγγελέων αλλά μερικές φορές παίρνουν τον ρόλο του θύτη και του θύματος. Όσο λοιπόν η ανθρώπινη φύση λειτουργεί κατά αυτόν τον τρόπο, θα αρέσει στους ανθρώπους να ακούν και να διαβάζουν τέτοιες ιστορίες αλλά αυτό που θα τους αρέσει περισσότερο είναι να τις αναπαράγουν και να γίνονται οι ίδιοι storytellers.

Βιβλιογραφικές και Δικτυγραφικές Αναφορές

1. Anderson, H., Goolishian, A.H. (1988). Human Systems as Linguistic Systems: Preliminary and Evolving Ideas about the Implications for Clinical Theory. Family Process
2. Besley, C.A. (2002). Foucault and the turn to narrative therapy. British Journal of Guidance & Counselling
3. Booker, Christopher (2004). The Seven Basic Plots. Bloomsbury Academic
4. Burton R. Pollin, (1965), "Poe and Godwin." Nineteenth-Century Fiction, JSTOR, vol. 20, no. 3
5. Gerhardi, Mia I. (1963). The Art of Story-Telling. Brill Archive
6. Gottschall, J.(2012) "The Storytelling Animal: How Stories make us Human", New York, Houghton Mifflin Harcourt
7. Granato, Len (2002)Newspaper Feature Writing, UNSW Press
8. Hühn, Peter. (1987)The Detective as Reader: Narrativity and Reading Concepts in Detective Fiction. MFS Modern Fiction Studies, vol. 33 no. 3
9. John Scaggs. (2005). Crime fiction. Routledge
10. Lycett, Andrew (2007), The Man Who Created Sherlock Holmes: The Life and Times of Sir Arthur Conan Doyle, Free Press
11. Martin Priestman. (2003). The cambridge companion to crime fiction. Cambridge University Press
12. Newland, Courttia & Hershman, Tania (2015). Writing Short Stories: A Writers' and Artists' Companion, Bloomsbury Publishing.
13. Salmon, C.(2008) Storytelling Η μηχανή που κατασκευάζει ιστορίες και χειραγωγεί πνεύματα, Αθήνα, ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΟΝ
14. Surette, Ray (1992)Media, Crime, and Criminal Justice: Images and Realities, Cole Publishing Company
15. Timothy J., Flanagan & Dennis R., Longmire (1996)Americans View Crime and Justice, SAGE Publications
16. Βρύζας Κ., (1986), Ο εντυπωσιασμός στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
17. Ζαούσης Α. & Στράτος Κ.(1993), Οι εφημερίδες 1974-1992, Αθήνα, Γνώση

18. Καψής, Γ. (2013) Κουβεντιάζοντας με τον Ανδρέα: Ρητά και...απόρρητα, Αθήνα, Λιβάνη
19. Κυριαζή, Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα, Εκδόσεις Πεδίο
20. Λαμπροπούλου, Έφη Π (1999) Η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Η περίπτωση της Βίας και της Εγκληματικότητας, Ελληνικά Γράμματα
21. Μπακουνάκης, Ν.(2014) Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ, Αθήνα, ΠΟΛΙΣ
22. Πετρουλάκης, Α. (1981) Εγκλήματα στην Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Δεδεμάδης
23. Σόμπολος, Π.(2014) Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη
24. Ψυχογιός, Δ.(2014), Τα έντυπα μέσα επικοινωνίας. Από τον πηλό στο δίκτυο», Αθήνα, Καστανιώτης

1. Agatha Christie: Characters – Poirot". <http://uk.agathachristie.com/story-explorer/characters/poirot/> 2010-04-12. Retrieved 2018-03-29.
2. CNN Greece, (2019), Θεόφιλος Σεχίδης: Τι έγραφαν οι εφημερίδες της εποχής για τον «γιο του Φρανκενστάιν». Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.cnn.gr/news/ellada/story/165406/theofilos-sexidis-ti-egrafan-oi-efimerides-tis-epoxis-gia-ton-gio-toy-frankenstain>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.
3. Ζαχαριάδης, Π. (2016) Συνεχίζονται οι απεργίες σε ΔΟΛ και ΠΗΓΑΣΟΣ, Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.ert.gr/%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%B7%CF%84%CE%B1/synechizonte-i-apergies-se-dol-ke-pigaso/> τελευταία πρόσβαση 09/05/2019
4. Η είσοδος του Ιβάν Σαββίδη στον Πήγασο, (2017) Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1262221/i-eisodos-tou-iban-sabbidi-ston-pigaso> τελευταία πρόσβαση 9/5/2019
5. Κουκουμάκας Κ., (2018),: «Αρκεί να Σημαδεύεις στις Κλειδώσεις» - Η Ιστορία του Εγκλήματος που Συγκλόνισε την Ελλάδα , <https://www.vice.com/gr/article/xwkm8j/arkei-na-shmadeyeis-stis-kleidwseis-h-istoria-toy-egklhmatos-poy-sygklonise-sthn-ellada> τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.

6. Κουρής Γιώργος, (2008) Αφιέρωμα στον Τύπο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.parapolitiki.com/2008/09/blog-post_9859.html, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.
7. Λαμπρόπουλος Β.Γ, (2008), Το αληθινό πρόσωπο των σατανιστών. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/to-alithino-proswpo-twn-satanistwn/>, τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019.
8. Ντίνης Α. , (2016), Δολοφονίες πάθους που σόκαραν την Ελλάδα – «Μαζί μέχρι να μας χωριστεί ο θάνατος» vol.2. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.eleftherostypos.gr/istories/52586-dolofonies-pathoys-poy-sokaran-tin-ellada-mazi-mexri-na-mas-xoristei-o-thanatos-vol-2/> , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019
9. Παπαδογιάννης, Γ. (2017) Πώληση του 19,63% του Mega στον Ιβάν Σαββίδη από τον Πήγασο, Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.kathimerini.gr/910669/article/oikonomia/epixeirhseis/pwlhsh-toy-1963-toy-mega-ston-ivan-savvidh-apo-ton-phgaso> τελευταία πρόσβαση 09/05/2019
10. Συνεχίζεται έως το Σάββατο η απεργία στον «Πήγασο», (2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://www.efsyn.gr/tehnesh/media/112839_synehizetai-eos-sabbato-i-apergia-ston-pigaso , τελευταία πρόσβαση στις 9/5/2019
11. TANEΑ Team, (2019), Τα εγκλήματα που συντάραξαν την Ελλάδα και η θεωρία του καλοκαιριού <https://www.tanea.gr/2019/02/13/greece/astynomika/ta-egklimata-pou-syntaraksan-tin-ellada-kai-i-theoria-tou-matomenou-kalokairiou/>,____τελευταία πρόσβαση στις 15//05/2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρώτη – Τηλεφωνική Συνέντευξη

Αγγελική Καρδαρά, Δρ Τμήματος ΕΜΜΕ Παν/μίου Αθηνών-Φιλολόγος-Τακτική
Επιστημονική Συνεργάτιδα Κέντρου Μελέτης του Εγκλήματος (ΚΕ.Μ.Ε.)

1. Υπάρχουν κανόνες σύνθεσης ενός δημοσιογραφικού κειμένου που παρουσιάζει ένα έγκλημα;

Αυτό που θα επεσήμανα, κ. Τσομπάσι, είναι ότι ένα δημοσιογραφικό κείμενο πρέπει να δείχνει τον δέοντα σεβασμό στην ισχύουσα νομοθεσία και στις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Ειδικότερά, όσον αφορά την ισχύουσα νομοθεσία, ο δημοσιογράφος οφείλει να έχει γνώση των άρθρων του Ποινικού Κώδικα για τα εγκλήματα που παρουσιάζει στο ευρύ κοινό. Κατά κύριο λόγο τα εγκλήματα που απασχολούν τα Μ.Μ.Ε είναι τα εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Επομένως, ο δημοσιογράφος οφείλει να γνωρίζει πώς ορίζεται το κάθε έγκλημα στον ΠΚ, πώς τιμωρείται το κάθε έγκλημα και ποια είναι η προβλεπόμενη μέγιστη ποινή. Με αυτό τον τρόπο θα αποφύγει τις ασάφειες και τις ανακρίβειες που βλέπουμε συχνά στο αστυνομικό και δικαστικό ρεπορτάζ και θα χρησιμοποιεί τη σωστή ορολογία. Ένα παράδειγμα που δίνω συχνά και στους εκπαιδευόμενους μας στο Κέντρο Μελέτης του Εγκλήματος αφορά τον όρο «παιδοκτόνο» και το έγκλημα της παιδοκτονίας, που σύμφωνα με το άρθρο 303 του ΠΚ αφορά μόνο τη μητέρα που με πρόθεση σκότωσε το παιδί της κατά τον τοκετό ή μετά τον τοκετό, αλλά ενώ εξακολουθούσε ακόμα η διατάραξη του οργανισμού της από τον τοκετό και τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αντίθετα, το έγκλημα της ανθρωποκτονίας μπορεί να επισύρει ακόμα και την ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Επομένως, ο όρος «ο παιδοκτόνος» δεν είναι ακριβής και η αναφορά στο έγκλημα της παιδοκτονίας δεν είναι ορθή. Ο δημοσιογράφος, σε αυτή την περίπτωση, για να είναι ακριβής πρέπει να μιλήσει για «ανθρωποκτόνο» και για το έγκλημα της «ανθρωποκτονίας», γιατί ο πατέρας δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να κατηγορηθεί για το έγκλημα της παιδοκτονίας, βάσει ΠΚ.

Όσον αφορά τώρα τις αρχές δεοντολογίας, όπως σε κάθε επάγγελμα έτσι και στο δημοσιογραφικό ο επαγγελματίας δημοσιογράφος οφείλει να σέβεται τη δεοντολογία και μάλιστα είναι σκόπιμο να αναφερθούμε στο άρθρο 2 των Αρχών Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος, σύμφωνα με το οποίο η δημοσιογραφία ως επάγγελμα αλλά και ως κοινωνικό λειτουργήμα συνεπάγεται δικαιώματα, καθήκοντα και υποχρεώσεις. Ο δημοσιογράφος δικαιούται και οφείλει: α. Να αντιμετωπίζει ισότιμα τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις εθνικής καταγωγής, φύλου, φυλής, θρησκείας, πολιτικών φρονημάτων, οικονομικής κατάστασης και κοινωνικής θέσης. β. Να σέβεται την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής

του ανθρώπου και του πολίτη. Μόνο όταν το επιτάσσει το δικαίωμα της πληροφόρησης μπορεί να χρησιμοποιεί, πάντοτε με τρόπο υπεύθυνο, στοιχεία από την ιδιωτική ζωή προσώπων που ασκούν δημόσιο λειτούργημα ή έχουν στην κοινωνία ιδιαίτερη θέση και ισχύ και υπόκεινται στον κοινωνικό έλεγχο. γ. Να σέβεται το τεκμήριο της αθωότητας και να μην προεξοφλεί τις δικαστικές αποφάσεις. Και εδώ να κάνω μια παρένθεση και να τονίσω ότι συχνά το τεκμήριο της αθωότητας παραβιάζεται στα αντίστοιχα ρεπορτάζ του αστυνομικού και δικαστικού δελτίου, αυτό όμως δεν είναι ορθό γιατί το δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί και πολλές φορές μάλιστα βλέπουμε ότι υπάρχει και μια ανατροπή, δηλαδή αλλιώς παρουσιάζονται τα στοιχεία στο ρεπορτάζ και άλλη είναι η δικαστική απόφαση. Συνεπώς, ο δημοσιογράφος μέχρι να τελεσιδικήσει κάθε υπόθεση, πρέπει να αναφέρεται, στο αστυνομικό ρεπορτάζ, σε «φερόμενους ως δράστες» ή «καθ' ομολογία δράστες» σε περίπτωση που υπάρχει η ομολογία και στο δικαστικό ρεπορτάζ μπορεί να αναφερθεί σε «κατηγορούμενους». δ. Να σέβεται την κατοχυρωμένη με διεθνείς συμβάσεις προστασία των ανηλίκων και των προσώπων με ειδικές ανάγκες και με σοβαρά προβλήματα υγείας. ε. Να αντιμετωπίζει με διακριτικότητα και ευαισθησία τους πολίτες, όταν αυτοί βρίσκονται σε κατάσταση πένθους, ψυχικού κλονισμού και οδύνης, καθώς και αυτούς που έχουν εμφανές ψυχικό πρόβλημα, αποφεύγοντας να προβάλει την ιδιαιτερότητά τους. στ. Να μην αποκαλύπτει, άμεσα ή έμμεσα, την ταυτότητα των θυμάτων βιασμού, τα οποία επέζησαν της εγκληματικής πράξης γιατί και εδώ να σημειώσω ότι βλέπουμε μια δευτερογενής θυματοποίηση, έναν στιγματισμό και από τα Μίντια ορισμένες φορές. Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό και σεβαστό ότι το θύμα μιας εγκληματικής ενέργειας έχει δικαιώματα και σίγουρα δεν πρέπει να φωτογραφίζεται με κανέναν τρόπο και να στιγματίζεται, γιατί δυστυχώς παρατηρούμε και αυτό το φαινόμενο, το να στιγματίζεται και το ίδιο το θύμα, να ρίχνουν ευθύνες ακόμη και στο ίδιο το θύμα, κάτι που επίσης είναι ανεπίτρεπτό. Αυτό ξεκινά από δημοσιογράφους, αλλά πλέον δύναται να λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αυτή όμως είναι μια άλλη μεγάλη συζήτηση. ζ. Να ελέγχει και να τεκμηριώνει τις πληροφορίες, που αναφέρονται στον ευαίσθητο τομέα της υγείας, όπου η παραπλανητική πληροφόρηση και η εντυπωσιακή προβολή μπορούν να προκαλέσουν αδικαιολόγητη αναστάτωση στην κοινή γνώμη. η. Να συλλέγει και να διασταυρώνει τις πληροφορίες του και να εξασφαλίζει την τεκμηρίωσή τους (έγγραφα, φωτογραφίες, κασέτες, τηλεοπτικές εικόνες) με δημοσιογραφικά θεμιτές μεθόδους,

γνωστοποιώντας πάντοτε τη δημοσιογραφική του ιδιότητα. θ. Να τηρεί το επαγγελματικό απόρρητο ως προς την πηγή των πληροφοριών που εξασφάλισε υπό εχεμύθεια. ι. Να σέβεται τους κανόνες της εμπιστευτικής πληροφόρησης (off the record) εφ' όσον ανέλαβε αυτή τη δέσμευση.

Σε γενικές γραμμές θα έλεγα ότι, κατά την άποψη μου, αυτοί είναι οι βασικοί κανόνες που οφείλει ο δημοσιογράφος να τηρεί κατά την απεικόνιση του εγκλήματος. Συνοψίζοντας, να σέβεται την ισχύουσα νομοθεσία, τις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, να χρησιμοποιεί την ορθή ορολογία και να μη στιγματίζει τα θύματα των εγκληματικών ενεργειών.

2. Ποιο ρόλο παίζουν οι φωτογραφίες σε ένα τέτοιο κείμενο;

Οι φωτογραφίες αναμφίβολα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε ένα κείμενο, σε ένα ρεπορτάζ, σε ένα άρθρο που παρουσιάζει το έγκλημα ή μια συγκεκριμένη υπόθεση εγκληματολογικού ενδιαφέροντος. Κυρίως οι φωτογραφίες και ο τίτλος είναι τα σημεία που κεντρίζουν το αναγνωστικό ενδιαφέρον, που θα κάνουν τον αναγνώστη να θελήσει να διαβάσει το άρθρο. Οι φωτογραφίες που απεικονίζουν, για παράδειγμα, το θύμα ή τον φερόμενο ως δράστη, οι οποίες πολλές φορές είναι τοποθετημένες ή μια δίπλα στην άλλη, κεντρίζουν ακόμα περισσότερο το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού και συμβάλουν στο κομμάτι της συναισθηματικής φόρτισης του κοινού. Επομένως, ναι θα έλεγα ότι οι φωτογραφίες διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο σε ένα τέτοιο κείμενο.

3 Η περιγραφή ενός εγκλήματος εμπεριέχει λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες;

Ασφαλώς κάθε φορά εξαρτάται από την εστίαση του συντάκτη. Κατά την ανάλυση δημοσιογραφικών κειμένων που απεικονίζουν το έγκλημα και το εγκληματικό φαινόμενο, καταγράφονται συχνά λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες, πολλές φορές σε μεγάλο βαθμό, όπως ενδεικτικά αναφέρω «οικογενειακή τραγωδία», «φρικιαστικό έγκλημα», το «έγκλημα που συγκλόνισε την κοινή γνώμη», «ο αδίστακτος δολοφόνος» και πολλές ακόμα. Όλες αυτές οι

λέξεις και φράσεις αποσκοπούν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον του κοινού και να συμβάλλουν στην συναισθηματική του φόρτιση.

4. Υπάρχουν όρια στην περιγραφή των γεγονότων αυτών;

Ασφαλώς και υπάρχουν και πρέπει να επιμένουμε στο κομμάτι αυτό. Μίλησα εξ αρχής για το θέμα των ορίων που αφορά την προστασία τόσο των θυμάτων και της οικογένειάς τους, όσο και τον σεβασμό στο τεκμήριο της αθωότητας, το οποίο όπως υπογραμμίσαμε είναι απαραβίαστο, μέχρι να αποφανθεί η δικαιοσύνη κανένας δημοσιογράφος δεν έχει δικαίωμα να προεξοφλεί την δικαστική απόφαση και για αυτό υπάρχουν συγκεκριμένοι όροι, στους οποίους αναφέρθηκα στην πρώτη ερώτηση (φερόμενος ως δράστη ή κατηγορούμενος εάν έχουν αποδοθεί κατηγορίες ή αναφερόμαστε στον καθ' ομολογία δράστη, εάν υπάρχει ομολογία). Οπότε ο δημοσιογράφος δεν πρέπει να αναφέρεται σε «δράστη» προεξοφλώντας με αυτό τον τρόπο τη δικαστική απόφαση, ούτε να χρησιμοποιεί λέξεις, όπως ο «εγκληματίας», ο «δολοφόνος», ο «στυγνός δολοφόνος» κλπ. μέχρι να αποφανθεί το δικαστήριο, γιατί στο δικαστήριο μπορεί να δούμε και μια ανατροπή και είναι σημαντικό εάν υπάρχει μια αθωωτική απόφαση σε μια υπόθεση που έχει απασχολήσει τα ΜΜΕ να μην περάσει στα ψιλά γράμματα, γιατί και εκεί έχουμε τον στιγματισμό ενός ανθρώπου. Και βέβαια, για τον παθόντα/την παθούσα πρέπει να υπάρχει η αντίστοιχη προστασία διότι πολλές φορές, δυστυχώς το έχουμε δει και σε ανήλικα θύματα, υπάρχει στιγματισμός. Να αναφέρω ένα ενδεικτικό παράδειγμα και με αυτό να ολοκληρώσω την απάντησή μου, όταν ο δημοσιογράφος αναφέρεται στο ανήλικο θύμα που βρίσκεται εν ζωή και καταγράφει στο ρεπορτάζ του στοιχεία, όπως την ακριβή τοποθεσία όπου διαμένει, επάγγελμα γονέων κ.λπ., το «φωτογραφίζει» και αυτό είναι εξίσου επικίνδυνο φαινόμενο. Επομένως, υπάρχουν όρια και πρέπει να γίνονται απολύτως σεβαστά.

5. Μπορεί οποιοσδήποτε να γράψει ένα τέτοιο κείμενο; Προϋποθέτει κάποιες ειδικευμένες γνώσεις;

Βεβαίως, καταρχάς αυτά τα κείμενα πρέπει να γράφονται από αστυνομικούς και δικαστικούς συντάκτες που έχουν την απαιτούμενη γνώση, την επιμόρφωση από τα μαθήματα σεμιναριακού τύπου ή την εκπαίδευση από αντίστοιχα προγράμματα που διατίθενται στο Παν/μιο και να επικαιροποιούν τη γνώση τους, να μελετούν,

να ενημερώνονται για τις διεθνείς έρευνες σχετικά με το έγκλημα και το εγκληματικό φαινόμενο και πολύ σημαντικό είναι όταν θα κάνουν το ρεπορτάζ τους να απευθύνονται στους ειδικούς επιστήμονες ανάλογα και με το θέμα που έχουν να παρουσιάσουν. Να απευθύνονται σε έγκριτους επιστήμονες - εγκληματολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνιολόγους- ανάλογα με το θέμα που παρουσιάζουν κάθε φορά, έτσι ώστε να καταγράψουν την τεκμηριωμένη επιστημονική άποψη. Ένα τέτοιο κείμενο για να γραφτεί, προϋποθέτει σαφώς εξειδικευμένες γνώσεις και άρτια κατάρτιση του αντικειμένου.

6. Ποια είναι κατά την άποψη σας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της παρουσίας ενός εγκλήματος στο κοινό;

Θα έλεγα ότι είναι σημαντικό το κοινό να ενημερώνεται για το έγκλημα και το εγκληματικό φαινόμενο, από εκεί και ύστερα σημασία έχει ο τρόπος που θα ενημερωθεί, δηλαδή ο τρόπος να είναι ολοκληρωμένος, επιστημονικά τεκμηριωμένος, να μην έχει ως σκοπό την τρομολαγνεία, το να προκαλέσει δηλαδή τον τρόμο, τον ηθικό πανικό κατά τον Cohen, αλλά να ενημερώσει το κοινό και να περάσει σημαντικά κοινωνικά μηνύματα. Για παράδειγμα, μέσα από την ανάλυση μιας υπόθεσης, ο δημοσιογράφος έχει την ευκαιρία να αναδείξει σημαντικά στοιχεία, όπως να μιλήσει για την πρόληψη του εγκλήματος. Επομένως, θα έλεγα ότι η παρουσίαση ενός εγκλήματος στο κοινό, το εάν θα έχει όπως με ρωτήσατε πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, έχει να κάνει καθαρά με τον τρόπο με τον οποίον θα παρουσιαστεί στο κοινό. Επίσης, πολύ σημαντικό να μην παρουσιάζονται στο ευρύ κοινό μόνο τα εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας, που σαφώς είναι πολύ σοβαρά και πρέπει να παρουσιάζονται, αλλά να γίνεται μια αναφορά και σε άλλες μορφές εγκληματικότητας πολύ σοβαρές που αφορούν τον πολίτη, όπως οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, ώστε ο πολίτης να έχει μια ολοκληρωμένη εικόνα του εγκληματικού φαινομένου.

7. Τι ρόλο παίζει η οπτική του αρθρογράφου στην παρουσίαση αυτών των γεγονότων;

Ακριβώς όπως σας ανέφερα σε προηγούμενη ερώτηση, παίζει πολύ σημαντικό ρόλο η οπτική του αρθρογράφου, γιατί μπορεί ο τρόπος με τον οποίον θα

παρουσιάσει το θέμα να δημιουργήσει τρόμο στο κοινό ή να αποπροσανατολίσει το κοινό. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να είναι ένας τρόπος ολοκληρωμένος , επιστημονικά τεκμηριωμένος και να υπάρχει συμβολή του ειδικού επιστήμονα που θα μπορέσει να δώσει στο κοινό αυτήν την ειδική γνώση για το εγκληματικό φαινόμενο σε κάθε περίπτωση.

8. Υπάρχει η πιθανότητα μια τέτοια είδηση να χάσει την εστίαση της λόγω μιας κακής περιγραφής;

Ναι, όπως είπαμε, μπορεί να προκαλέσει πανικό και να αποπροσανατολίσει το κοινό. Επομένως, αναμφίβολα ο τρόπος παρουσίασης και η εστίαση του αρθρογράφου διαδραματίζουν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο.

9. Θεωρείτε ότι ένα κείμενο που παρουσιάζει ένα έγκλημα έχει κοινά στοιχεία με ένα μυθιστόρημα;

Στις υποθέσεις εγκληματολογικού ενδιαφέροντος που έχουν απασχολήσει τα ΜΜΕ από το 1993 έως και σήμερα, τις οποίες έχω αναλύσει στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών μας προγραμμάτων και μέρος των οποίων παρουσιάζονται στο βιβλίο μου «Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας για τον Αστυνομικό και Δικαστικό συντάκτη», όπως ενδεικτικά αναφέρω υπόθεση Σατανιστών της Παλλήνης, υπόθεση Θεόφιλου Σεχίδη, υπόθεση Αντώνη Δαγκλή και πολλές άλλες, διαπιστώσαμε ότι και οι λέξεις που είχαν χρησιμοποιηθεί και οι φωτογραφίες που είχαν χρησιμοποιηθεί και ακριβώς το ότι παρουσιάζονταν οι υποθέσεις σε συνέχεια, σε καθημερινή βάση, μέσα από τα τηλεοπτικά ρεπορτάζ και τα ρεπορτάζ στις εφημερίδες, δημιουργούσαν ακριβώς αυτή την αίσθηση, την αίσθηση ενός θρίλερ. Οπότε, ναι, σίγουρα εκεί χρειάζεται μεγάλη προσοχή στον τρόπο παρουσίασης των υποθέσεων εγκληματολογικού ενδιαφέροντος και απαιτείται, βέβαια, όπως τονίσαμε, γνώση, γιατί πολλές φορές τα λάθη που έχουμε καταγράψει και εμείς στο αστυνομικό και δικαστικό ρεπορτάζ οφείλονται και στην έλλειψη γνώσης, αυτής της εξειδικευμένης γνώσης που απαιτείται για να χειριστεί ο δημοσιογράφος μια τόσο σοβαρή υπόθεση εγκληματολογικού ενδιαφέροντος, με πολυσύνθετες διαστάσεις και προεκτάσεις πολλές φορές. Συμπερασματικά, είναι πολύ δύσκολο να χειριστεί

ένας δημοσιογράφος μια ανάλογη υπόθεση, εάν δεν έχει την απαιτούμενη γνώση και εάν δεν έχει καταγράψει την επιστημονική άποψη.

10. Το κοινό αρέσκεται στην ανάγνωση τέτοιων κειμένων;

Θα είχε ενδιαφέρον να μιλήσετε με κάποιους ψυχολόγους για το θέμα αυτό και να παρουσιάσετε σχετικές έρευνες, εάν έχουν δημοσιευθεί. Δηλαδή αν αρέσκεται τελικά το κοινό και γιατί αρέσκεται; Ποια είναι τα στοιχεία που κεντρίζουν το ενδιαφέρον; Απαιτείται, κατά την άποψή μου, μια βαθύτερη ανάλυση σε επιστημονικά επίπεδο. Διαπιστώνουμε, μέσα από την δημοσίευση των άρθρων μας, ότι τέτοιου είδους υποθέσεις ενδιαφέρουν το κοινό, ιδίως όταν αναφέρονται σε εγκλήματα κατά της ζωής και κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Για παράδειγμα, τα χαρακτηριζόμενα «εγκλήματα πάθους» κεντρίζουν αρκετά το ενδιαφέρον. Να τονίσω όμως εδώ ότι το «πάθος» το βάζω εντός εισαγωγικών, γιατί θεωρώ ότι η λέξη «πάθος» εξιδανικεύει αυτής της μορφής την εγκληματικότητα και πλέον οι εγκληματολογικές έρευνες διεθνώς δείχνουν ότι σε αυτές τις υποθέσεις προϋπάρχει βία και πολλές φορές μάλιστα έχουμε να κάνουμε με ακραία βία που οδηγεί στο έγκλημα. Δηλαδή, το πάθος είναι μια εξιδανίκευση και αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό μήνυμα που ο δημοσιογράφος οφείλει να περάσει στο κοινό, ότι η βία μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στο πιο ειδεχθές έγκλημα. Συνοψίζοντας, κυρίως τα εγκλήματα κατά της ζωής κεντρίζουν το αναγνωστικό ενδιαφέρον γιατί αφορούν το ύψιστο αγαθό, το αγαθό της ανθρώπινης ζωής και η αφαίρεση της ανθρώπινης ζωής προκαλεί προβληματισμό, φόβο, το κοινό θέλει να ενημερωθεί γιατί έγινε αυτό το έγκλημα, ενώ πολλές φορές ταυτίζεται και νιώθει συμπάθεια προς το θύμα και την οικογένειά του. Σας ευχαριστώ θερμά για τις ερωτήσεις.

Η δεύτερη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με την κ. Ελένη Παπαδάκη, Ψυχολόγο και ειδικό σε θέματα αποκλίνουσας συμπεριφοράς.

1. Πιστεύετε ότι όλοι οι άνθρωποι μπορούν – υπό ορισμένες συνθήκες να εγκληματήσουν;

Τα εγκλήματα δεν είναι μόνο τα εξωτερικά αλλά και τα εσωτερικά. Δηλαδή τις περισσότερες φορές το μαχαίρι είναι δίκοπο, αφού ένας άνθρωπος δεν θα βλάψει ποτέ κάποιον άλλον αν δεν βλάψει πρώτα τον εαυτό του. Εσωτερικά ξεκινά από την πλάνη που έχουμε οι άνθρωποι, ότι είμαστε μόνοι μας και δεν ανήκουμε πουθενά. Έτσι νιώθουμε το περιβάλλον εχθρικό, βρισκόμαστε συνέχεια σε άμυνα, δημιουργούμαι ως συναισθηματική συνήθεια την αγωνία της επιβεβαίωσης (δήθεν της ύπαρξης). Ενώ, αναφορικά με τα εξωτερικά εγκλήματα έχει παρατηρηθεί ότι όσο πιο πειθαρχημένη είναι η δομή τόσο μεγαλύτερη είναι η εγκληματικότητα. Σαφώς, δεν μπορεί να απαντηθεί με ένα ναι ή με ένα όχι αυτή η ερώτηση, αλλά αυτό που μπορώ να σου πω είναι ότι πίσω από έναν εγκληματία, υπάρχει πάντα ένα δίκοπο μαχαίρι που έχει βλάψει και αυτόν πέρα από το θύμα του.

2. Τι άποψη έχετε για τα εγκλήματα που αφορούν το δίπολο έρωτας – θάνατος;

Τα εγκλήματα πάθους δηλαδή; Πολύ συνηθισμένα και πολύ δημοφιλή θα έλεγα, είναι τα εγκλήματα που κεντρίζουν περισσότερο το ενδιαφέρον του κοινού αλλά και των ειδικών επιστημόνων που ασχολούνται με αυτό. Συνήθως τα εγκλήματα αυτά έχουν κάποια κοινά στοιχεία: υπάρχει το αρσενικό, ο οποίος έχει αναλάβει τον ρόλο του κυρίαρχου απέναντι στο θηλυκό, το οποίο είναι πιο αδύναμο και μεταξύ αυτών δημιουργούνται κάποια δεσμά και υπάρχει ανελευθερία. Το αρσενικό θεωρεί ότι «*μου ανήκει*» και «*όποτε θέλω φεύγω*», ενώ το θηλυκό φοβάται μην το «*διώξουν*», όταν αυτά έρχονται σε κόντρα και το θηλυκό για παράδειγμα θέλει να φύγει από μόνο του και να μην είναι πια υπό την κυριαρχία του αρσενικού, επέρχεται η φθορά και εμφανίζεται το έγκλημα. Αφού το αρσενικό δεν θα έχει πια κάπου να κυριαρχεί, αποδυναμώνεται και χάνει τον λόγο ύπαρξης, στην ουσία λοιπόν και οι δύο φοβούνται μην χάσουν ο ένας τον άλλον.

3. Αρέσκονται οι άνθρωποι να διαβάζουν ή να ακούν τέτοιες ειδήσεις;

Μα φυσικά, με το να ακούμε για τέτοιου είδους εγκλήματα μας εκτονώνει ή ξορκίζει τα δικά μας αδιέξοδα. Είναι βοηθητικό και μην σου πω και απαραίτητο να ακούμε και να διαβάζουμε τέτοιες ειδήσεις, μας ωφελεί σε κάποιο βαθμό και μας κάνει να

νιώθουμε καλύτερα και με το εαυτό μας και με την συμπεριφορά μας. Οι άνθρωποι θα παρατηρήσεις να συζητάνε συχνά και σε παρέες για αυτά τα πράγματα, αυτό γίνεται για να πουν με κάποιον τρόπο «εγώ είμαι ανώτερος» ή να πουν στον εαυτό τους ότι τα (άσχημα) αισθήματα που έχουν βιώσει κατά καιρούς είναι φυσιολογικά αλλά «δεν θα φτάσω ποτέ εκεί» και «κοίτα ο άλλος τι έκανε». Άρα αυτό που θα έλεγα σε αυτό το σημείο είναι ότι συνήθως εγωιστικοί λόγοι μας οδηγούν στο να ενδιαφερόμαστε για να ακούμε και να διαβάζουμε για κάποιο έγκλημα.

4. Ποια είναι η δύναμη των εικόνων (σοκ) σε αυτά τα εγκλήματα;

Με ρωτάς εάν έχουν δύναμη; Θα σου πω κάτι και θέλω να το σκεφτείς: η εικόνα από την θέση αδυναμίας αυξάνει την ροπή προς αυτήν σε θέση υγιούς αντίληψης δημιουργώντας τάσεις αποφυγής. Δηλαδή όσο αποκρουστική και σοκαριστική είναι μια εικόνα, τόσο περισσότερο θέλουμε να την δούμε. Η εικόνα είναι σε θέση αδυναμίας, όταν για παράδειγμα στην περίπτωση σου παρουσιάζει ένα τεμαχισμένο πτώμα, όμως όσο προβάλλεται χρήζεται ως κάτι φυσιολογικό και από εκεί και πέρα δημιουργούνται οι τάσεις αποφυγής γιατί πως είναι δυνατόν κάτι τόσο αποκρουστικό να είναι και φυσιολογικό.

5. Γνωρίζετε για το έγκλημα Φραντζή; Αν ναι, θέλω να μιλήσουμε λίγο για το προφίλ του δράστη;

Είναι δυνατόν να μην το γνωρίζω, το έχω ερευνήσει μάλιστα και αρκετά το θέμα, με είχε συγκλονίσει και εμένα προσωπικά σαν γυναίκα αλλά και σαν νέα τότε επιστήμον. Για τον δράστη δεν μπορώ να σου πω τίποτα με βεβαιότητα, αφού δεν τον έχω εξετάσει εγώ προσωπικά για να προβώ σε κάποια συμπεράσματα. Αλλά αυτό που μπορώ να σου πω είναι, ότι δεν του έφταιγε η κοπέλα, εξιλαστήριο θύμα ήταν, πόσο την ήξερε 2-3 χρόνια; Ο άνθρωπος αυτός πιστεύω ότι είχε σοβαρά θέματα με τους γονείς τους και την «πλήρωσε» η κοπέλα. Δεν ήταν ο στόχος του αυτή, κάποιος από τους δύο του γονείς συνήθως είναι. Αυτό δεν το λέω τυχαία, έχουν γίνει αρκετές έρευνες που αποδεικνύουν ότι οι άνθρωποι που διαπράττουν τέτοια εγκλήματα, στην παιδική τους ηλικία έχουν «τραυματιστεί» από κάποιον από τους δύο γονείς, αφού η παιδική ηλικία είναι καθοριστική για την ενήλικη προσωπικότητα. Και έτσι, αυτή η κοπέλα λειτούργησε σαν την «απωθημένη συμπεριφορά» προς τους γονείς του, αφού δεν μπορώ να διανοηθώ ότι όντως λογικός ενήλικας και χωρίς κανένα προηγούμενο, η κοπέλα τον «έβλαψε» τόσο πολύ ώστε να την σκοτώσει με αυτόν τον τρόπο, έχει

και ο τρόπος την σημασία του. Ποτέ μια συμπεριφορά δεν είναι μόνο αυτό που φαίνεται, αφού όταν μιλάμε για έναν βίαιο ενήλικα, πρέπει να ρίξουμε μια ματιά στην παιδική του ηλικία.

Η Τρίτη και τελευταία συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με τον δημοσιογράφο και ειδικό του αστυνομικού ρεπορτάζ κ. Πανό Σόμπολο

1. Θεωρείτε ότι υπάρχουν κανόνες συγγραφής ενός δημοσιογραφικού κειμένου με θέμα το έγκλημα;

Είναι οι κανόνες δεοντολογίας που προβλέπονται από τον κώδικα δεοντολογίας της Ε.Σ.Η.Ε.Α αλλά και από τους νόμους του κράτους, δεν μπορεί για παράδειγμα να γράψεις τώρα το ονοματεπώνυμο, την διεύθυνση, το επάγγελμα. Καλά εντάξει το επάγγελμα μπορείς να το αναφέρεις αν δεν αναφέρεις τα υπόλοιπα. Υπάρχουν όρια που σε περιορίζουν, με την καλή έννοια, για να προφυλάσσεται η τιμή και η υπόληψη του ανθρώπου που αυτήν την στιγμή μπορεί να είναι κατηγορούμενος αλλά αύριο μπορεί να αθωωθεί και να μην έχει καμία σχέση με αυτό που τον κατηγορούν. Για αυτό είναι θετικό το γεγονός ότι τώρα δεν λέμε το όνομα μέχρις ότου έχουμε τελεσίδικη καταδίκη.

2. Ποια είναι τα στοιχεία εκείνα που κάνουν ένα τέτοιο κείμενο επιτυχημένο;

Ο δημοσιογράφος, ο ρεπόρτερ που καλύπτει αυτόν τον τομέα του αστυνομικού ρεπορτάζ, είναι υποχρεωμένος όταν πρόκειται να καλύψει ένα γεγονός να πάει στον τόπο του συμβάντος που έχει συμβεί το όποιο γεγονός, να μιλήσει με δράστη αν υπάρχει, με θύμα αν ζει ή είναι τραυματισμένο, με αυτόπτες μάρτυρες, να κάνει μια κατόπτευση του χώρου που είχε συμβεί το γεγονός. Και μετά να βγει στο ραδιόφωνο ή στο διαδίκτυο ή στην εφημερίδα να γράψει αυτά που βιώνει εκεί, αυτή είναι η δουλεία μας. Τώρα κριτική δεν κάνουμε εμείς οι ρεπόρτερ, εμείς μεταφέρουμε τα πραγματικά περιστατικά χωρίς «φκιασίδια» που λέμε στην καθομιλουμένη, ούτε να ωραιοποιούμε ούτε όμως και να τα τραγικοποιούμε ώστε να κερδίζουμε τηλεθέαση ή αναγνωστικό κοινό ή επισκεψιμότητα στα sites. Πρέπει να μεταφέρουμε την πραγματικότητα, τώρα το πόσο το πετυχαίνουμε; Αυτό είναι μια άλλη ιστορία που θέλει πολύ κουβέντα, πολύ συζήτηση για το κατά πόσο τα καταφέρνουμε. Αλλά όμως υποχρέωση μας είναι αυτή, ότι δούμε να ενημερώνουμε τον κόσμο με αντικειμενικότητα, σωστά και σφαιρικά και ο

κόσμος ας βγάλει το όποιο συμπέρασμα του. Δεν είναι δουλειά του δημοσιογράφου να παίρνει θέση υπέρ της μιας κατάστασης ή υπέρ της άλλης κατάστασης, εμείς μεταφέρουμε γεγονότα άλλων συναδέλφων μας είναι η δουλειά να κάνουν κριτική εάν θα γράψει ένα άρθρο ή εάν θα γράψουν σχόλια κρίσης, μια στήλη. Ναι, εκεί θα κάνεις. Αλλά ο ρεπόρτερ είναι υποχρεωμένος να μεταδώσει τα πραγματικά περιστατικά.

3. Θεωρείτε ότι ο κόσμος αρέσκεται να ακούει ή να διαβάσει τέτοιες ειδήσεις;

Ναι, αρέσκεται να ακούει τέτοιες ειδήσεις και η τηλεθέαση σηκώνεται και η επισκεψιμότητα στα sites και στις εφημερίδες ανεβαίνει. Γιατί ο άνθρωπος έχει αυτό το ενδιαφέρον, οι ψυχολόγοι θα στο αιτιολογήσουν καλύτερα, αλλά το βέβαιο είναι ότι ο κόσμος δείχνει περισσότερο ενδιαφέρον για τέτοια θέματα παρά για ένα εξωτερικό θέμα ή για ένα πολιτικό θέμα που δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Έχει να κάνει άμεσα με την ανθρώπινη ζωή και με την σωματική ακεραιότητα του ανθρώπου και με τον βίο του εν γένει.

4. Γιατί θεωρείτε ότι απασχόλησε τόσο πολύ το έγκλημα Φραντζί τον Τύπο;

Ήταν πρωτόγνωρο, τα τελευταία χρόνια, για τα ελληνικά δεδομένα. Το προηγούμενο ήταν του Αθανασόπουλου το 1931 στου Χαροκόπου, όπου η γυναίκα του η Φούλα, η κακία πεθερά (κακούργα πεθερά) η Κάστρου και ένα άβουλο ον που τον λέγανε Μοσκιό, όπως λέμε «μην κάνεις τον Μοσκιό» έχει μείνει αυτή η φράση και με την Γιαννούλα την Μπέλου την υπηρέτρια, σκότωσαν και τεμάχισαν τον εργολάβο οικοδομών και έργων τον Αθανασόπουλο, έβαλαν τα κομμάτια σε δύο σακιά και τα πέταξαν στον Κηφισό. Μετά από αυτό είχαμε το έγκλημα του Φραντζί, τι έκανε ο Φραντζίς; Έκανε κάτι παρόμοιο. Στραγγάλισε την Ζωή την γυναίκα του μέσα στο μπάνιο, πήρε το μαχαίρι και άρχισε και την έκοβε κομματάκια. Εγώ ενημερώθηκα τότε και πήρα γρήγορα συνεργείο, ήμουν στην ΕΡΤ τότε, πήγα στον τόπο, είδα τους κάδους απορριμμάτων που είχε πετάξει τις σακούλες με τα τεμαχισμένα μέλη. Ανέβηκα και στο διαμέρισμα, στην αναπαράσταση όταν τελείωσε, μίλησα και με τον Παναγιώτη και μου είπε ον κάμερα «είναι εύκολο», φαντάζεσαι τώρα στον αέρα να ακουστεί αυτό; Και τότε τα λέγαμε όλα, τα βάζαμε όλα και τα βγάξαμε και έγινε ο χαμός εκείνη την εποχή, μου είπε «και εσύ άμα θέλεις μπορείς να το κάνεις» και του λέω «ρε Παναγιώτη τι μου λες και εγώ να σκοτώσω και να κόψω κομματάκια;» «Ναι, είναι εύκολο

αρκεί το μαχαίρι να χτυπάει στις κλειδώσεις» και του απαντάω «ρε Παναγιώτη καταλαβαίνεις τι μου λες;» και έσκυψε το κεφάλι ο καημένος και τότε είχαμε και φασαρίες με την φωτογραφία.

5. Γιατί ήταν τόσο έντονες οι αντιδράσεις με την φωτογραφία του τεμαχισμένου πτώματος της Ζωής, αφού δεν ήταν πρώτη φορά που δημοσιευόταν κάτι παρόμοιο;

Η φωτογραφία ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων. Και άλλες φορές δείχναμε πτώματα αλλά εδώ ήταν χαρακτηριστική η φωτογραφία. Εγώ με τον ιατροδικαστή Χρήστο Λευκίδη, έχει πεθάνει τώρα ο Λευκίδης, και τον βοηθό του τον Θανάση Σαρλή, ήμουν από πάνω από το τραπέζι που είχαν το πτώμα και το συναρμολογούσαν και όταν συναρμολογήθηκε ο φωτορεπόρτερ ο δικός μου ο Βασίλης Ζησόπουλος, από το «Έθνος» γιατί δούλευα «Έθνος» και ΕΡΤ εκείνη την εποχή, τράβαγέ φωτογραφίες και όταν το έφτιαξε, το συναρμολόγησε το πτώμα εκείνος έβγαζε συνέχεια φωτογραφίες, ακέφαλο το πτώμα γιατί δεν είχε βρεθεί μέχρι εκείνη την ώρα το κεφάλι. Το είχε πετάξει αλλού το κεφάλι, το είχε πετάξει πίσω από την εκκλησία και το βρήκαν μετά καθ' υπόδειξη του. Αν θυμάμαι καλά βρέθηκε μετά το κεφάλι και την άλλη μέρα στο «Έθνος» φαρδιά πλατιά η φωτογραφία που είμαι εγώ από πάνω με τον ιατροδικαστή και τον βοηθό του και το ακέφαλο πτώμα κομματιασμένο. Εκείνη την ημέρα πούλησε το «Έθνος» 150.000 παραπάνω φύλλα, η κυκλοφορία η κανονική εκείνη την περίοδο ήταν 240.000 φύλλα την ημέρα, τώρα βέβαια σου φαίνεται αστρονομικό το νούμερο για σήμερα, τότε όμως αυτή ήταν η κυκλοφορία του «Έθνους», δηλαδή 240.000 φύλλα την ημέρα. Και εκείνη την ημέρα πούλησε 400.000 τόσες χιλιάδες, σχεδόν 500.000 φύλλα με την φωτογραφία. Θυμάμαι ότι είχε γίνει σάλος με την φωτογραφία, έχει κυκλοφορήσει και στο διαδίκτυο, άμα μπεις μέσα σε διάφορα site την βρίσκεις. Το έγκλημα είχε συγκλονίσει την ελληνική και όχι μόνο κοινή γνώμη και στο εξωτερικό έκαναν ρεπορτάζ πολλοί συνάδελφοι, φοβερό ενδιαφέρον έδειξε πολλοίς κόσμος. Ήταν και το θέμα τέτοιο, μα να σκοτώσει και να τεμαχίσει την γυναίκα του! Αν δεν σου κάνει η γυναίκα σου, χώρισε την και να πάει στο καλό. Όχι να φτάσεις σε αυτό το σημείο και να μείνεις στα εγκληματολογικά της χώρας ως ο Φραντζίς που στραγγάλισε την γυναίκα του, την κομματιάσε και την πέταξε στα σκουπίδια.

6. Μπορείτε να μας μεταφέρεται την γνώμη του κόσμου για το έγκλημα;

Ήταν θέμα συζήτησης για όλη την Ελλάδα, δεν υπήρχε άνθρωπος να μην συζητάει αυτό το θέμα αλλά και στο εξωτερικό όπως σου είπα. Εγώ είχα μιλήσει τότε και με τους δικούς της, τους γονείς της Ζώης, καταγόταν από την Ναύπακτο η οικογένεια της αλλά και με τους γονείς του Φραντζή, ο πατέρας του Φραντζή ήταν ένας πολύ σοβαρός κύριος, δεν νομίζω ότι ζει τώρα, η μάνα του ήταν καθηγήτρια πιάνου, αυτό ήταν ένα καλλιεργημένο παιδί από ότι μου έλεγαν και συνεσταλμένο, δούλευε σε μια βιοτεχνία νομίζω και παράλληλα σπούδαζε στο 3^ο ή 4^ο έτος στην Α.Σ.Ο.Ε που λέγαμε τότε, το Οικονομικό Παν/μιο που λέτε εσείς σήμερα. Δεν έδειχνε ποτέ λέει τέτοιου είδους συμπεριφορά, τώρα ο άνθρωπος είναι θηρίο, κανένας δεν μπορεί να είναι σίγουρος για το τι θα προκύψει αργότερα.

7. Αν συνέβαινε το ίδιο έγκλημα τώρα, θα προκαλούσε με την ίδια ένταση;

Ναι πάντα προκαλούν το ενδιαφέρον του κόσμου. Θα είχε την ίδια ένταση και θα τράβαγε σε μάκρος και τώρα. Κανένα από τα εγκλήματα που έχουν γίνει τώρα, δεν έγιναν με αυτόν τον τρόπο, ούτε αυτό στην Ρόδο δεν ήταν τόσο ανατριχιαστικό όσο του Φραντζή, την σκότωσαν την κοπέλα και την πέταξαν ζωντανή, μπορεί να ζούσε η κοπέλα αν την πήγαιναν σε κάποιο νοσοκομείο ή να την άφηναν έξω να την έβρισκε κάποιος και να την μεταφέρει. Μπορούσε να ζήσει. Τώρα για το έγκλημα Φραντζή, για πολύ καιρό θα συζητιόταν και θα έγραφαν τα Μέσα συνέχεια. Με τον Φραντζή μίλαγα όταν ήταν μέσα και λέγαμε καμιά κουβέντα και μου είχε τύχει μια φορά στο Πάντειο με είχε καλέσει μια καθηγήτρια και μίλησα για το έγκλημα της ανθρωποκτονίας. Και εκ των υστέρων έμαθα ότι ήταν και ο Φραντζής που παρακολουθούσε, όμως λίγο πριν μου δοθεί εμένα ο λόγος να μιλήσω γιατί ήμασταν στο πάνελ, εγώ δεν τον είχα δει γιατί ήταν πολλοί φοιτητές και πολλοί κόσμος, τότε αυτός έφυγε γιατί έληγε η ώρα που έπρεπε να είναι έξω και ευτυχώς που δεν ήταν παρόν. Φαντάζεσαι τι σοκ θα υφίστατο ο άνθρωπος, γιατί με ρωτήσανε για το έγκλημα του Φραντζή γιατί ήταν φυσικό επόμενο. Φαντάζεσαι τώρα εγώ να λέω για τον Φραντζή, βέβαια δεν λέω ούτε λιγότερα, ούτε περισσότερα, λέω τα πραγματικά περιστατικά αλλά όσο να 'ναι θα ήταν σε μια δύσκολη θέση. Ευτυχώς λοιπόν είχε φύγει.

8. Τώρα ο Φραντζής με τι ασχολείται;

Τώρα έχει αποφυλακιστεί και παντρεύτηκε και πρέπει να έχει 1 ή 2 παιδάκια. Όσο ήταν στην φυλακή στοίβες τα γράμματα από γυναίκες, η αλήθεια είναι ότι όχι μόνο αυτός αλλά και άλλοι μεγάλοι κακοποιοί λάμβαναν τσουβάλια από γράμματα από γυναίκες όλων των ηλικιών και όλων των κατηγοριών μόρφωσης. Αυτό είναι που λέμε άβυσσός ή ψυχή του ανθρώπου, δεν υπάρχει εξήγηση.